Tryghed og trivsel i udsatte boligområder

Gunvor Christensen, Mette Lunde Christensen, Anders Winkler og Morten Holm Enemark

VIVE

Tryghed og trivsel i udsatte boligområder

© VIVE og forfatterne, 2022
e-ISBN: 978-87-7582-140-2
Forsidefoto: Gunvor Christensen/VIVE
Projekt: 100758
Finansiering: Landsbyggefonden

VIVE
Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Landsbyggefonden har i perioden 2015-18 uddelt 890 mio. kr. til udsatte boligområder til boligsociale indsatser og huslejestøtte. Uddelingen af midler er sket på baggrund af en boligaftale fra 2014, der blev indgået mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Formålet med den boligsociale indsats i boligaftalen er, at den boligsociale indsats skal understøtte en positiv og tryg udvikling i boligområderne gennem en forebyggende indsats, der kombinerer fysiske, sociale og kriminalitetsforebyggende indsatser.

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd og BUILD/AAU står for evalueringen af Landsbyggefondens 2015-18-midler. Evalueringen blev igangsat i efteråret 2017, og denne rapport er den sidste rapport i rækken. Evalueringen har haft til formål at tilvejebringe viden om boligsociale aktiviteters bidrag til:

- At skabe brud med negativ social arv, herunder at styrke uddannelse og beskæftigelse, at forebygge kriminalitet hos børn og unge samt at øge trivsel i udsatte familier i boligområderne
- At øge tryghed og trivsel, herunder oplevet tryghed, sammenhængskraft og handlekraft i boligområderne
- At styrke strategisk styring og udvikling, herunder entydig ledelse, udvikling og fremdrift i udsatte boligområder samt samarbejde mellem kommuner og boligorganisationer på strategisk og praktisk niveau.

I 2019 udkom den første rapport om tryghed og trivsel i udsatte boligområder. Denne rapport følger op på resultater fra 2019-rapporten.

Rapporten er udarbejdet af Gunvor Christensen, Mette Lunde Christensen, Anders Winkler og Morten Holm Enemark. Gunvor Christensen har været projektleder på undersøgelsen.

Evalueringen er finansieret af Landsbyggefonden og har været fulgt og diskuteret af en intern følgegruppe. Der er også foretaget eksternt review af rapporten, og vi takker for konstruktive kommentarer.

Lisbeth Pedersen
Forsknings- og analysechef for VIVE Arbejde og Ældre

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater 6

1 Indledning 13
- 1.1 Formål 14
- 1.2 Metode 15
- 1.3 Læsevejledning 16

2 Tryghedsskabende arbejde i den boligsociale helhedsplan 18
- 2.1 Problemer med tryghed og trivsel 18
- 2.2 Det boligsociale arbejde med tryghed og trivsel 19
- 2.3 Analytisk forståelse af tryghed og trivsel 21

3 Aspekter af tryghed og trivsel 23
- 3.1 Oplevet tryghed 25
- 3.2 Social sammenhængskraft 32
- 3.3 Kollektiv handlekraft 39
- 3.4 Tillid 44
- 3.5 Tilfredshed med området 49
- 3.6 Livskvalitet 51
- 3.7 Opsamling 53

4 Det samlede trygheds- og trivselsbillede 55
- 4.1 Udvikling på de seks dimensioner 57
- 4.2 Sammenhænge mellem dimensioner 60
- 4.3 Forskelle i tryghed og trivsel – hvor stammer variationen fra? 62
- 4.4 Opsamling 68

Litteratur 70

Bilag 1 Data og metode 76
- Trygheds-survey 2018 76
- Trygheds-survey 2021 76
- Registerdata fra Danmarks Statistik 78

Landsbyggefondens data 79

Bilag 2 Trygheds-surveyen, spørgeskema 80

Bilag 3 Hvem bor i områderne, og hvem har besvaret trygheds-surveyen i 2021 87

Bilag 4 Omkodning af svarkategorier til binær skala 88

Bilag 5 Indeks for de seks dimensioner af tryghed og trivsel 90

Bilag 6 Paneldatametoder 93

Bilag 7 Baggrundskarakteristika for borgere i hhv. tværsnitspopulationen og panel-populationen 95

Bilag 8 Supplerende figurer og tabeller 96

Hovedresultater

Denne rapport omhandler tryghed og trivsel i udsatte boligområder, der har en boligsocial helhedsplan. I rapporten beskriver vi, hvordan tryghed- og trivselsbilledet har udviklet sig fra 2018 til 2021. Baggrunden for rapporten er en boligpolitisk opmærksomhed på, at trygheden i udsatte boligområder er lavere end i befolkningen generelt. I boligaftalen fra 2014, der dannede baggrund for Landsbyggefondens uddeling af boligsociale indsatser finansieret af 2015-18-midler, blev tryghed formuleret som en af de udfordringer, der var behov for at adressere med boligsociale helhedsplaner.

Der er en lang tradition for at arbejde med tryghed og trivsel i udsatte boligområder, og i boligområder er der en forståelse af, at tryghed og trivsel ikke kun handler om en oplevet tryghed, når man opholder sig eller bevæger sig rundt i sit boligområde, men at det også handler om tilfredshed med ens boligområde, tilliden til offentlige myndigheder og instanser, social sammenhængskraft, både i boligområdet og med resten af samfundet, og kollektiv handlekraft samt livskvalitet.

I 2018 blev den første systematiske måling af borgeres tryghed og trivsel i godt 100 boligområder med en boligsocial helhedsplan gennemført. Disse boligområder ligger spredt ud over hele landet. I 2021 blev denne tryghedsmåling gentaget i de samme boligområder med en boligsocial helhedsplan for at følge udviklingen i tryghed og trivsel. Trygheds-surveyen består af 49 spørgsmål, der adresserer forskellige aspekter af de seks dimensioner, der tilsammen udgør et samlet trygheds- og trivselsbillede: oplevet tryghed, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed og livskvalitet. Udover at trygheds-surveyen blev gennemført i boligområder med en boligsocial helhedsplan, blev den samme survey også gennemført i både 2018 og 2021 i befolkningen med henblik på at sammenligne niveauet af tryghed og trivsel i boligområderne med niveauet i befolkningen som helhed. I 2021 blev trygheds-surveyen endvidere gennemført i den almene boligsektor.

Formålet med denne rapport er at beskrive status i 2021 og udviklingen fra 2018 til 2021 i borgeres tryghed og trivsel, og at beskrive, hvordan tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan adskiller sig fra tryghed og trivsel i den almene boligsektor og i befolkningen generelt.

Tryghed og trivsel er et område, der ud over en stor national boligpolitisk opmærksomhed også har en stor opmærksomhed i boligorganisationer, kommuner og hos politiet. Begyndende inden for de kommende år vil Landsbyggefonden fremover med en vis hyppighed monitorere tryghed og trivsel – ikke kun i

boligområder med en boligsocial helhedsplan, men i alle boligområder, der har mindst 1.000 beboere.

Resultater

Problemer med tryghed i udsatte boligområder

Tryghed og trivsel – og særligt fraværet af tryghed og trivsel – udgør en kompleks og sammensat udfordring, ikke blot i udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan, men også generelt i samfundet. Problemer med en lav grad af tryghed i udsatte boligområder handler både om forekomsten af kriminalitet, de fysiske rammer og forskellige gruppers adfærd i boligområdet. Ifølge de boligsociale projektledere er problemer med tryghed blevet forværret i perioden, viser spørgeskemaundersøgelser fra 2018 og 2020 til samtlige projektledere i de boligsociale helhedsplaner. I 2018 vurderer 50% af projektlederne, at utryghed blandt borgerne er et problem. I 2020 vurderer 75% projektledere, at utryghed er et problem. Vi finder en tilsvarende udvikling i projektledernes vurdering af kriminalitet, hvor halvdelen i 2018 vurderer kriminalitet som et problem, mens 68 % i 2020 vurderer, at kriminalitet er et problem. Ligeledes vurderer projektlederne både i 2018 og 2021, at der er et stort problem relateret til unge, der ikke har et sted at være i deres fritid. 80% af projektledere vurderer, at unge uden et sted at opholde sig i deres fritid er et problem.

Tryghed og trivsel er øget fra 2018 til 2021

På trods af at de boligsociale projektledere vurderer, at problemer med tryghed og trivsel er blevet værre, kan vi på baggrund af survey-data indsamlet i 2018 og 2021 se, at der er sket en forbedring i det samlede trygheds- og trivselsbillede i boligområder med en boligsocial helhedsplan i denne periode. Forbedringen er drevet af, at der er en signifikant positiv udvikling på dimensionerne for tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet. For dimensionerne oplevet tryghed og kollektiv handlekraft er niveauet det samme i 2021 som det var i 2018, mens graden af social sammenhængskraft er blevet mindre i 2021 end i 2018. Til sammenligning er der også en forbedring i tryghed- og trivselsbilledet i befolkningen, som her er drevet af øget tillid og øget tilfredshed med det sted, man bor.

Selvom der samlet set er sket en forbedring i tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan, er niveauet for tryghed og trivsel stadig lavere i disse boligområder end i befolkningen. Der er et lavere niveau på samtlige seks dimensioner af tryghed og trivsel.

Trygheds- og trivselsniveauet i boligområder med en boligsocial helhedsplan ligger på niveau med eller marginalt lavere end i den almene boligsektor. Kun i forhold til de to dimensioner – tilfredshed med boligområdet og kollektiv handlekraft – er niveaet højere i den almene sektor end i udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan. Hvis vi omvendt sammenligner med befolkningen, er trygheds- og trivselsniveauet i den almene sektor signifikant lavere på fem af de seks dimensioner, end det er i befolkningen. Livskvalitet er den eneste dimension, hvor den almene sektor og befolkningen ligger på samme niveau.

Øget tillid, tilfredshed og livskvalitet

Tilliden er generelt øget i boligområder med en boligsocial helhedsplan; det er både i forhold til, om man har tillid til politi, til retsvæsen/domstole og til folketings- og lokalpolitikere.

Tilliden til politiet er øget fra 2018 til 2021 både for borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen. I boligområder med en boligsocial helhedsplan er andelen gået fra 81 % til 82 % og i befolkningen fra 88 % til 91 %. I den almene sektor er andelen 85 %.

Tilliden til folketingspolitikere er fra 2018 til 2021 steget fra 25 % til 39 % i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen fra 26 % til 43 %. Denne meget høje stigning kan blandt andet hænge sammen med folketingspolitikernes håndtering af coronapandemien.

Tilfredshed med ens boligområde er også steget fra 2018 til 2021. Relativt flere borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan er glade for at bo i deres boligområde i 2021 sammenlignet med 2018. Andelen er gået fra 76 % til 83 %. I den almene sektor er 83 % glade for at bo i deres boligområde, mens andelen i befolkningen er 93 % i 2021. Når vi ser på udviklingen i, om man ønsker at fraflytte sin bolig, er der sket en signifikant stigning fra 57 % til 65 %, der vil undlade at flytte fra området i boligområder med en boligsocial helhedsplan.

Endelig er andelen af borgere med høj livskvalitet øget i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 78 % i 2018 til 82 % i 2021. I den almene sektor er den tilsvarende andel 82 %, og i befolkningen er andelen 88 %.

Øget grundlæggende tryghed i boligområdet

Selvom den oplevede tryghed ikke samlet set er steget fra 2018 til 2021 er der sket forbedringer på centrale aspekter af oplevet tryghed. Det drejer sig om grundlæggende tryghed i boligområdet, i boligen, opgangen og på gaden.

Grundlæggende tryghed i boligområdet er steget i perioden 2018 til 2021 fra 74 % til 77 % i boligområder med en boligsocial helhedsplan. I befolkningen er andelen, der er grundlæggende trygge i deres boligområde, gået fra 90 % til 94 %, og i 2021 er der i den almene sektor 83 %, der svarer, at de grundlæggende er trygge i deres boligområde.

Den sociale sammenhængskraft er blevet mindre

Samlet set er den sociale sammenhængskraft for borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan faldet på en lang række forskellige aspekter, fx om man er villig til at hjælpe sine naboer, om man helst vil holde sig for sig selv og ikke involveres, og om der er mange konflikter mellem borgerne i boligområdet.

I boligområder med en boligsocial helhedsplan vil flere borgere gerne bare passe sig selv i 2021 end i 2018. Andelen, der helst vil passe sig selv, er gået fra 72 % til 77 %. I befolkningen er den tilsvarende andel i både 2018 og 2021 60 %, og i den almene i 2021 er andelen 74 %. Flere borgere vurderer også, at folk tit bliver uvenner med hinanden i boligområdet. Andelen går fra 52 % til 56 %.

Tilbagegangen i social sammenhængkraft kan skyldes forskellige forhold, fx coronapandemien, og den kan have at gøre den omtale, der er af udsatte boligområder, som kan have en stigmatiserende karakter. Over tid kan stigmatisering af bestemte boligområder påvirke et områdes sociale sammenhængskraft på en måde, så der skabes intern social splittelse (Wacquant, 2007, 2008; Wacquant et al., 2014).

Forskelle i tryghed og trivsel hænger primært sammen med forskelle imellem borgere

Forskellene i det samlede tryghed og trivselsbillede i boligområder med en boligsocial helhedsplan kan i højere grad forklares af forskelle på borgere, end de kan forklares af forskelle på boligområderne. Det resultat fandt vi også i 2018-målingen. Men det er kun en meget lille del af forklaringen på tryghed og trivsel, som kan findes i observerbare forhold som køn, alder, uddannelse og beskæftigelse, hvilket viser, at tryghed og trivsel i højere grad handler om personers individuelle disponering for samt erfaring med og coping af tryghed og trivsel; alt sammen forhold, som vi ikke kan observere i data.

Vi har imidlertid et forholdsvis stort antal af besvarelser af surveyen i 2021 fra beboere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, som også besvarede surveyen i 2018. Knap 4.000 personer har besvaret surveyen begge gange, og det giver os en unik mulighed for at tage højde for forhold, der vedrører den enkelte persons individuelle disponering for tryghed og trivsel, som kan

hænge sammen med personens grad af tryghed og trivsel samtidig med, at det kan hænge sammen med observerbare forhold for den enkelte, for eksempel om personen har udøvet kriminel adfærd. Vi kan tage højde for denne individspecifikke disponering i dét omfang, at denne disponering ikke ændrer sig over tid for den enkelte.

Når vi tager højde for tidsinvariante, individuelle disponeringer fra tryghed og trivsel, som er uobserverbare og derfor ellers umulige at tage højde for, når man kun observerer den samme person én gang, finder vi, at der stadig er en række observerbare forhold, som hænger sammen med tryghed og trivsel.

Borgere på 65 år og derover har en signifikant lavere grad af social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft og en lavere grad af den samlede tryghed og trivsel.

Børnefamilier har en signifikant højere grad af oplevet tryghed, social sammenhængskraft og kollektiv handlekraft samt en højere grad af samlet tryghed og trivsel, men de har en lavere grad af tillid.

Endelig ser vi, at borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse har en lavere grad af tillid, tilfredshed og livskvalitet.

Der er en række observerbare forhold, som naturligvis heller ikke ændrer sig over tid, og disse forhold kan derfor ikke indgå i den ovenstående model, hvor vi udnytter panelstrukturen i, at den samme person har besvaret surveyen flere (to) gange. Disse er køn, etnisk herkomst og antal år, man har boet i boligområdet (hvor sidstnævnte jo mellem 2018 og 2021 ændrer sig med præcis 3 år for alle beboere). Når vi ser på disse tre forhold – vel at mærke uden at tage højde for andre faktorer – finder vi, at kvinder generelt har en lavere grad af oplevet tryghed og social sammenhængskraft end mænd og en højere grad af tilfredshed med boligområdet og livskvalitet end mænd. Ligeledes uden at tage højde for samspillet med andre faktorer, men blot ved at se på en simpel sammenhæng mellem etnisk oprindelse og tryghed og trivsel, har borgere med ikke-vestlig oprindelse en højere grad af social sammenhængkraft end borgere med dansk og vestlig oprindelse, mens borgere med ikke-vestlig baggrund på de øvrige fem dimensioner ligger lavere end øvrige borgere. Sluttelig finder vi på samme måde, at beboere, som har boet lang tid i boligområdet er mere tilfredse med deres boligområde end dem, der har boet der kortere tid, men ellers adskiller de sig ikke på nogle af de andre fem dimensioner.

Konklusion

Det samlede trygheds- og trivselsbillede i boligområder med en boligsocial helhedsplan viser klare tegn på at være blevet bedre fra 2018 til 2021. Forbedringen er sket i forhold til øget grad af tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet. I samme periode er tilliden og tilfredshed tilsvarende forbedret i befolkningen.

For dimensionerne oplevet tryghed og kollektiv handlekraft er niveauet det samme i 2021 som i 2018, men der er aspekter af oplevet tryghed, som er blevet bedre fra 2018 til 2021. Det drejer sig eksempelvis om den grundlæggende tryghed i boligområdet, der er signifikant forbedret både i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen. Som den eneste dimension af det samlede trygheds- og trivselsbillede er graden af social sammenhængskraft blevet mindre i 2021, end den var i 2018; et fald som ikke er sket tilsvarende i befolkningen.

Variationen i tryghed og trivsel boligområder med en boligsocial helhedsplan kan bedre forklares ud fra forskelle på borgerne, end ud fra forskelle på boligområdet. Den største forklaringskraft findes dog i uobserverbare forhold, som blandt andet handler om, hvordan vi som mennesker er disponeret i forhold til oplevelser med tryghed og trivsel, og hvilke erfaringer vi har med os, og hvordan vi håndterer de erfaringer, vi har med. Det peger på, at arbejdet med at øge tryghed og trivsel er særdeles sammensat og komplekst, og at det formentlig er mange forskellige tiltag, der skal iværksættes for at arbejde med at øge tryghed og trivsel.

Trygheds- og trivselsbilledet i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor ligner hinanden, idet deres niveauer ligger tæt på hinanden, og de adskiller sig begge væsentligt fra trygheds- og trivselsbilledet i befolkningen. Dette er ny viden, der nuancerer forståelsen af karakteren af udfordringer i boligområder med en boligsocial helhedsplan. Når der eksempelvis laves analyser af, hvordan borgere klarer sig i forhold til uddannelse og beskæftigelse samt deres erfaringer med kriminalitet, ser vi ofte, at boligområder med en boligsocial helhedsplan i gennemsnit er væsentlig mere udsatte, end den almene sektor er. Det kan pege på, at, mens der er behov for indsatser rettet mod at øge borgeres livschancer i boligområder med boligsociale helhedsplaner, er der behov for at arbejde mere generelt med tryghed og trivsel i hele den almene sektor og ikke kun i den mest udsatte del af den almene sektor.

Fakta om undersøgelsen

Rapporten er baseret på analyser af en trygheds- og trivsels-survey gennemført i både 2018 og i 2021. Surveyen er sendt til et repræsentativt udvalg af borgere, der bor i et boligområde med en boligsocial helhedsplan, og ligeledes til en repræsentativt stikprøve i befolkningen. I 2021 blev surveyen også gennemført blandt en repræsentativ stikprøve af borgere i den almene sektor.

Surveyen blev i 2018 sendt ud til 27.286 borgere, og 10.473 borgere besvarede surveyen, hvilket giver en svarprocent på 38,4 %. I 2021 blev samme survey sendt ud til 27.945 borgere i de samme boligområder, og 9.994 borgere besvarede surveyen. Det giver en svarprocent på 35,8 %. 3.758 borgere har besvaret surveyen i både 2018 og 2021; de udgør således et panel. Tværsnitspopulationen (dvs. borgere, der kun har besvaret trygheden én gang) består i 2018-populationen af 6.715 borgere og i 2021-populationen af 6.236 borgere.

Trygheds-surveyen er gennemført blandt borgere i befolkningen, der er udvalgt i en repræsentativ stikprøve i 2018 og 2021. I 2018 bestod befolkningsstikprøven af 2.060 borgere, hvoraf 1.030 deltog i surveyen (dvs. at svarprocenten var på 50 %). I 2021 bestod stikprøven af 3.040 borgere, og 1.354 borgere besvarede surveyen (dvs. at svarprocenten var på 44,5 %).

I 2021 blev trygheds-surveyen også gennemført i en stikprøve af borgere, der bor i den almene sektor. Stikprøven bestod af 2.086 borgere, og 752 borgere besvarede surveyen (dvs. at svarprocenten var på 36 %).

Trygheds-surveyen er koblet med registerdata, og derudover anvendes data fra en projektledersurvey gennemført i 2018 og 2020 af BUILD.

1 Indledning

> *"Mange. Langt de fleste. Føler sig trygge i deres hverdag. Udsættes ikke for kriminalitet. Mulighederne ligger åbne. Men for andre er det anderledes. Man undgår mørke stisystemer. Lader være at tage S-toget hjem en sen aften. Går uden om store grupper, der er højtråbende og virker fjendtlige".* (Statsministeriet, 2022)

Tryghed og utryghed i vores hverdag og der, hvor vi bor, har en stor politisk opmærksomhed. Forskning viser da også, at vores oplevelse af tryghed er et basalt behov, der har afgørende betydning for det levede liv og for vores møde og interaktion med omverdenen (Bond, 2001; Doran & Burgess, 2012; Skogan, 1986). Tryghed i vores bolig og lige omkring vores bolig er vigtig, fordi hjemmet og boligen er der, hvor vi tilbringer det meste af vores tid, og det er herfra, at vi møder vores sociale relationer og netværk. Hvis vi ikke har en grundlæggende tryghed, hvor vi bor, kan det påvirke vores trivsel og mentale sundhed negativt (Evans et al., 2003).

Tryghed – eller fraværet af utryghed – er et samfundsmæssigt anliggende ud fra, at det er en menneskeret at føle sig tryg (UN, 1948). Som samfund kan vi organisere og tilrettelægge vores samfund, vores by, vores nabolag og vores boliger, så forudsætningen for vores oplevelse af tryghed er bedst mulig. Som samfund kan vi iværksætte tiltag til forebyggelse af utryghed og til at øge tryghed. Men samtidigt er det et vilkår i det at skabe bedst mulige betingelser for tryghed, at oplevelsen af at føle sig tryg er individuelt betinget. Kun den enkelte ved, hvad der giver tryghed, og hvad der skaber utryghed, for den enkelte. Det der kan føles trygt for en person, kan føles utrygt for en anden person. Oplevelsen af tryghed og utryghed hænger sammen med vores individuelle baggrund og vores levede erfaringer (Psychcentral, 2019).

Den individuelle dimension af tryghed øger kompleksiteten og ikke mindst sværhedsgraden i at arbejde med at øge trygheden og mindske utrygheden i vores samfund. Når et velfærdssamfund som det danske arbejder med at øge trygheden, sker det både ud fra en forståelse af at skabe de bedst mulige rammer og vilkår for, at vi borgere kan føle os trygge, og ud fra en forståelse af, at vi som samfund aldrig bliver færdige med det arbejde. Derfor ser vi formentlig også, at arbejdet med tryghed gribes an fra mange forskellige perspektiver og ofte i et samarbejde mellem politi, kommuner, almene boligorganisationer og en række forskellige typer af civilsamfundsaktører.

Tryghedsarbejde er en central del af et boligsocialt arbejde i udsatte områder, men er også generelt noget, der arbejdes med i den almene boligsektor, blandt andet af boligselskaberne. Tryghedsarbejde tænkes som regel tæt

sammen med kriminalitetsforebyggelse, fordi forekomsten af kriminalitet påvirker graden af tryghed. Det er imidlertid også velkendt, at en høj forekomst af kriminalitet ikke nødvendigvis giver en høj grad af utryghed, eller omvendt at lav grad af kriminalitet giver en høj grad af tryghed. Det hænger netop sammen med, at oplevelser af tryghed er meget individuel og forankret i individuelle dispositioner og erfaringer.

I 2019 udkom en systematisk måling af tryghed og trivsel i 101 udsatte boligområder (354 boligafdelinger) med en boligsocial helhedsplan finansieret af Landsbyggefondens 2015-18-midler (Christensen et al., 2019). Tryghedsmålingen blev gennemført i 2018 blandt et udsnit af borgere i hhv. de udsatte boligområder og i befolkningen generelt. Her fandt vi, at niveauet for tryghed er mindre i udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan, hvor omtrent syv ud af ti borgere er grundlæggende trygge, mens niveauet i befolkningen er ni ud ti. Derudover viste undersøgelsen, at tryghed hænger sammen med graden af livskvalitet, social sammenhængskraft, tillid, tilfredshed med ens boligområde og kollektiv handlekraft, og at det er dimensioner, der spiller gensidigt ind på hinanden. Det vil eksempelvis sige, at høj livskvalitet og høj grad af tryghed hænger sammen.

Givet at tryghed er afgørende for menneskers hverdag og interaktion med omverdenen, er det afgørende, at vi som samfund monitorerer graden af tryghed for at opnå en viden om ændringer i tryghedsbilledet og derigennem om behovet for at igangsætte tryghedsskabende tiltag. I forsommeren 2021 gennemførte VIVE i en ny trygheds- og trivselsmåling for Landsbyggefonden for at følge op på status på tryghed og trivsel og for at undersøge udviklingen i tryghed og trivsel i udsatte boligområdet. Det er resultater om status og udvikling fra denne tryghedsmåling, som denne rapport omhandler.

1.1 Formål

Formålet med denne rapport er beskrive det aktuelle trygheds- og trivselsbillede i udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan. De forskningsspørgsmål, vi har undersøgt, er:

- Hvordan dimensionerne oplevet tryghed, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed og livskvalitet har udviklet sig siden første måling i 2018; herunder også hvordan enkelte aspekter af dimensionerne har udviklet sig, samt hvordan tryghed og trivsel opleves i boligområder med en helhedsplan sammenlignet med, hvordan det opleves i den almene sektor og i befolkningen generelt.

- Hvordan de forskellige dimensioner af tryghed og trivsel hænger sammen, og hvordan forskelle i tryghed og trivsel hænger sammen med boligområderne og hænger sammen med de forskellige typer af borgere, der bor i de udsatte boligområder, herunder om der er mønstre i, hvilke borgere der eksempelvis er særligt trygge hhv. utrygge, tilfredse med deres boligområde hhv. utilfredse med deres boligområde, osv.

Undersøgelsen kan bruges til at kvalificere viden om tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor samt til at kvalificere viden om at iværksætte tryghedsskabende tiltag.

1.2 Metode

Den samme survey er gennemført i 2018 og i 2021. Surveyen blev sendt til et repræsentativt udvalg af borgere, der bor i et boligområde med en boligsocial helhedsplan. Surveyen blev i 2018 sendt ud til 27.286 borgere, og 10.473 borgere besvarede surveyen, hvilket giver en svarprocent på 38,4 %. I 2021 blev samme survey sendt ud til 27.945 borgere i de samme boligområder, og 9.994 borgere besvarede surveyen. Det giver en svarprocent på 35,8 %. 3.758 borgere har besvaret surveyen både i 2018 og 2021; de udgør således et panel. Tværsnitspopulationen (dvs. borgere der kun har besvaret trygheden én gang) består i 2018-populationen af 6.715 borgere og i 2021-populationen af 6.236 borgere.

Når vi sammenligner alle beboerne i boligområderne med en boligsocial helhedsplan med de af beboerne, der har besvaret surveyen i 2021, kan vi se, at der er systematiske forskelle i, hvem der har svaret, og hvem der ikke har svaret. Der er en overrepræsentation (11, 5 procentpoint) af borgere, der er 65 år eller derover. Der er en underrepræsentation af borgere, der er indvandrere og efterkommere med etnisk oprindelse i et ikke-vestligt land (18,2 procentpoint). Der er også en underrepræsentation af borgere, der har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse (18,8 procentpoint) og borgere, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse (7,7 procentpoint). Endelig er der en underrepræsentation af borgere, der har en sigtelse eller dom inden for de seneste tre år (1,9 procentpoint). Disse forskelle er yderligere beskrevet i Bilag 3.

I analyserne er der derfor anvendt vægtede data, hvor besvarelser fra de grupper, der hhv. er over- eller underrepræsenteret, er vægtet ned eller op.[1]

[1] Denne vægtning er foretaget af Danmarks Statistik Survey, der har udført surveyen for VIVE og Landsbyggefonden.

Når vi både har tværsnitsdata – dvs. én besvarelse fra borgere enten i 2018 eller i 2021 – og paneldata – dvs. besvarelser fra borgere både i 2018 og 2021 – giver det os mulighed for at undersøge udviklingen i tryghed og trivsel blandt de samme borgere, der hele tiden har boet i boligområdet (panelet), og det giver os mulighed for at robusthedstjekke både udviklingen i tryghed og trivsel og det aktuelle tryghedsbillede i 2021.

Der er forskelle på borgere i tværsnitspopulationen og borgere i panelet. Vi ser, at andelen af borgere, der er 65 år eller derover, er 13 procentpoint højere i panelet end i tværsnitspopulationen. Der er relativt færre borgere, der er indvandrere og efterkommere med etnisk oprindelse i ikke-vestlige lande (6,8 procentpoint) i panelet sammenlignet med i tværsnittet. Tilsvarende er der relativt færre børnefamilier (8,2 procentpoint) i panelet end i tværsnittet. Endelig er der relativt færre borgere, der har grundskolen som højeste fuldførte uddannelsen (7,3 procentpoint) i panelet end i tværsnittet. Disse forskelle er yderligere beskrevet i Bilag 7.

Udover at trygheds-surveyen er gennemført blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, er den også gennemført blandt borgere i befolkningen, der er udvalgt i en repræsentativ stikprøve i 2018 og 2021. I 2018 bestod befolkningsstikprøven af 2.060 borgere, hvoraf 1.030 deltog i surveyen (dvs. en svarprocent på 50 %). I 2021 bestod stikprøven af 3.040 borgere og 1.354 borgere besvarede surveyen (dvs. en svarprocent på 44,5 %).

I 2021 blev trygheds-surveyen også gennemført i en stikprøve af borgere, der bor i den almene sektor. Stikprøven bestod af 2.086 borgere, og 752 borgere besvarede surveyen (dvs. en svarprocent på 36 %).

De to stikprøver – befolkningsstikprøven og almen sektor-stikprøven – har til formål at være sammenligningsgrundlag for graden af tryghed og trivsel blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan.

I Bilag 1 og Bilag 6 er der en uddybende beskrivelse af metode og data, der er anvendt i rapporten.

1.3 Læsevejledning

Rapporten er struktureret i to dele: Del 1, der er en afrapportering af analyseresultaterne, og Del 2, der er en dokumentation for gennemførelsen af analyserne.

I del 1 beskriver vi udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan samt det boligsociale arbejde, der har fokus på at øge tryghed og trivsel i udsatte

boligområder. Desuden består del 1 af de to analysekapitler 3 og 4, der beskriver udviklingen i og status på trygheds- og trivselsbilledet i boligområder med en boligsocial helhedsplan.

Del 2 består af otte bilag, som understøtter og uddyber resultaterne i del 1. Bilag 1 og Bilag 6 beskriver de data, der ligger til grund for analyserne samt de metoder, der er anvendt ved indsamlingen af trygheds- og trivsels-surveyen og i analyserne i rapporten. Bilag 2 indeholder selve spørgeskemaet til trygheds- og trivsels-surveyen. Bilag 3 viser, hvordan dem, der har besvaret surveyen i boligområder med en boligsocial helhedsplan, ser ud sammenlignet med populationen, der bor i områderne. Bilag 4 og Bilag 5 viser, hvordan vi danner binære svarkategorier for survey-spørgsmålene, og hvordan vi danner de seks dimensioner af tryghed og trivsel. Bilag 7 sammenligner borgerne, der har besvaret surveyen én gang, med dem, der har besvaret den begge gange, og endelig indeholder Bilag 8 supplerende analyser.

2 Tryghedsskabende arbejde i den boligsociale helhedsplan

Med boligaftalen i 2014 indgik regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre) en aftale med Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om anvendelsen af Landsbyggefondens midler og effektivisering af den almene boligsektor. Aftalepartierne var enige om, at der skulle gøres en særlig indsats i forhold til at understøtte gode rammer for et trygt liv for borgerne i udsatte boligområder. Som en del af udmøntningen af Landsbyggefondens 2015-18-midler til boligsociale indsatser blev tryghed og trivsel et indsatsområde, som boligområderne kunne søge midler til.

I dette kapitel beskriver vi de problemer relateret til tryghed og utryghed, som boligsociale projektledere oplever, og vi beskriver, hvordan der boligsocialt arbejdes med at øge trygheden i udsatte boligområder.

2.1 Problemer med tryghed og trivsel

I foråret 2018 gennemførte BUILD (tidligere SBi) som led i evalueringen af Landsbyggefondens 2015-18-midler en survey blandt projektlederne i de igangsatte helhedsplaner for at afdække strategisk styring og entydig ledelse (Skovgaard Nielsen et al., 2021). På daværende tidspunkt var der igangsat 56 helhedsplaner. Denne survey blev gentaget blandt projektlederne i 2020. I begge runder af surveyen er projektlederne blevet bedt om at vurdere problemer relateret til tryghed og utryghed.

I tabel 2.1 fremgår projektledernes vurdering af problemer. Generelt fremgår det, at projektlederne vurderer, at problemer med tryghed er forværret fra 2018 til 2020. I 2018 vurderer godt halvdelen af projektledere, at utryghed blandt beboerne er et problem. I 2020 er det næsten tre ud af fire projektledere, der vurderer, at utryghed er et problem. En tilsvarende udvikling ses i forhold til kriminalitet, hvor halvdelen vurderer kriminalitet som et problem, og i 2020 vurderer 68 %, at kriminalitet er et problem.

Støjende adfærd og dårligt omdømme i medierne er også to forhold, som flere projektledere oplever, er blevet et problem i 2020 i forhold til i 2018. Andelen af projektledere, der vurderer, at boligområdet har et dårligt omdømme i medierne, og at det er et problem, er steget fra 67 % til 75 %. Andelen af projektledere, der vurderer støjende adfærd som et problem er steget fra 40 % til 48 %.

Problemet med unge, der ikke har et sted at være i deres fritid er også blevet større, og det er stort set alle projektledere, der vurderer, at det er problem. Otte ud af ti projektledere vurderer i 2020, at unge uden at have et sted at opholde sig i deres fritid er et problem.

I forhold til konflikter mellem beboere, for få aktive beboere og manglende tilknytning til boligområdet blandt beboere er det ikke forhold, som flere projektledere vurderer, er et problem i 2020 end i 2018.

Tabel 2.1 Projektledernes vurderinger af problemer med tryghed i boligområder med en boligsocial helhedsplan. Andelen, der angiver i høj eller i nogen grad. Procent.

	2018	2021
Utryghed blandt beboerne	54	72
Kriminalitet	50	68
Dårligt omdømme i medier og offentlighed	67	75
Støjende adfærd	40	48
Manglende integration af etniske minoriteter	78	84
Unge, der ikke har noget sted at være i deres fritid	76	80
Konflikter mellem beboere	54	54
For få socialt aktive beboere	78	73
Manglende tilknytning til området blandt beboerne	57	55

Anm.: N = 56.

Kilde: Projektleder-survey gennemført af BUILD.

2.2 Det boligsociale arbejde med tryghed og trivsel

De forhold, som projektlederne har angivet som utryghedsskabende, giver et billede af den kompleksitet, der omgiver tryghed og trivsel, og af, at der er mange forskellige dimensioner, som der er behov for at håndtere, hvis trygheden og trivslen skal øges. Når de boligsociale helhedsplaner arbejder med tryghed og trivsel, sker det i sammenhæng med de øvrige indsatsområder, som er tidlig forebyggelse, uddannelse, beskæftigelse og kriminalitetsforebyggelse, og det sker ud fra en bestræbelse på at udvikle trygge og attraktive boligområder med fællesskaber både i og uden for boligområderne og at udvikle gode rammer for børn og unge at vokse op i. Fra forskningslitteraturen ved vi, at trygge og attraktive boligområder er afgørende i forhold til også at

tiltrække nye beboere og sikre, at området er attraktivt at blive boende i (Mekebo & Dong, 2021; Permentier et al., 2011).

Det boligsociale arbejde med tryghed og trivsel spænder således over dimensioner, der handler om oplevet tryghed, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed og livskvalitet. Der arbejdes både direkte med at øge tryghed og trivsel, og indirekte, fx gennem fx aktiviteter, der kan bringe unge tættere på uddannelse og beskæftigelse.

Det tryghedsfremmende arbejde i boligsociale helhedsplaner kan både bestå i konkrete aktiviteter og i samarbejde mellem forskellige centrale aktører som politi og SSP.

De konkrete aktiviteter kan både bestå i at arbejde med alle borgere i boligområdet med henblik på at øge trygheden og også i at påvirke særlige gruppers adfærd, når de opholder sig i et område. Det kan fx være grupper af unge med en gadeorienteret livsstil, og som har en adfærd, der giver anledning til utryghed for øvrige beboere. Når det er brede aktiviteter målrettet alle borgere i et boligområde, kan det være tryghedsvandringer, fællesskabsopbyggende aktiviteter med mulighed for, at borgere i området lærer hinanden at kende, og nul-tolerance-aktiviteter, hvor graffiti, hærværk og øvrige tegn på kriminelle aktiviteter som smadrede ruder og cykler fjernes med det samme. Det kan også være aktiviteter, der er målrettet specifikke grupper af borgere i boligområdet; typisk grupper af unge. Det kan handle om at finde et relevant sted og tilbud til unge, hvor de kan opholde sig i stedet for at hænge ud i boligområdet og skabe utryghed for andre borgere. Det kan også handle om, at der er opsøgende og synlige medarbejdere tilstede i ude- og aftenlivet i og omkring by- og boligområder, som både kan forebygge, at der sker kriminel aktivitet, og kan øge trygheden for alle.

Endelig arbejdes der med tryghed i de boligsociale helhedsplaner ved at have beredskabsindsatser og -planer, der aktiveres i det øjeblik, der er utrygheds-skabende eller kriminelle aktiviteter i boligområdet. Det kan fx være bilafbrændinger eller slagsmål, der kan skabe utryghed. En central forudsætning for, at dette samarbejde kan fungere, og aktørerne i det kan handle med det samme på utryghed og mistanke om kriminel aktivitet, er, at der mellem parterne sker en udveksling af information og viden. Det er ligeledes en forudsætning, at de deltagende aktører indbyrdes har skabt en tillid og fortrolighed, der får den nødvendige viden på bordet og gør det muligt i fællesskab at reagere hurtigt i en akut situation. Endelig er det centralt, at politiet er synligt og genkendeligt, således at områdets beboere genkender politiet, når de færdes i området. Det er afgørende, at der opbygges et kendskab blandt børn og unge til betjentene, idet politiets vurdering er, at det bidrager til at skabe en forståelse for politiets arbejde og funktion. Det er derfor centralt for strategien, at det er de samme

betjente, som patruljerer i boligområdet og vedligeholder kontakten til beboerne (Bjørn & Avlund, 2010).

2.3 Analytisk forståelse af tryghed og trivsel

Forskning viser, at tryghed og trivsel er et sammensat fænomen, der består af forskellige dimensioner som fx oplevet tryghed, tillid, tilfredshed og livskvalitet. Undersøgelser af boligsociale indsatser viser, at den boligsociale indsats bidrager til, at flere borgere deltager i boligområdets aktiviteter, og at de får et mere positivt syn på hinanden. De føler sig også mere trygge og oplever mindre hærværk og anden kriminalitet. Endelig så oplever borgere, at deres boligområde i kraft af den boligsociale indsats får et bedre ry (Jakobsen & Larsen, 2016).

I figur 2.1 har vi skitseret de teoretiske forventninger til sammenhænge mellem oplevet tryghed, tillid, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tilfredshed og livskvalitet med boligområdet og deres betydning for den samlede oplevelser af tryghed og trivsel. De seks dimensioner kan derudover også gensidigt påvirke hinanden (de stiplede pile). Denne påvirkning kan være positiv eller negativ og indeholde spillover-effekter.

Figur 2.1 **Sammenhængen mellem oplevet tryghed, livskvalitet, kollektiv handlekraft, tillid, sammenhængskraft, tilfredshed med boligområdet og disse dimensioners betydning for tryghed og trivsel**

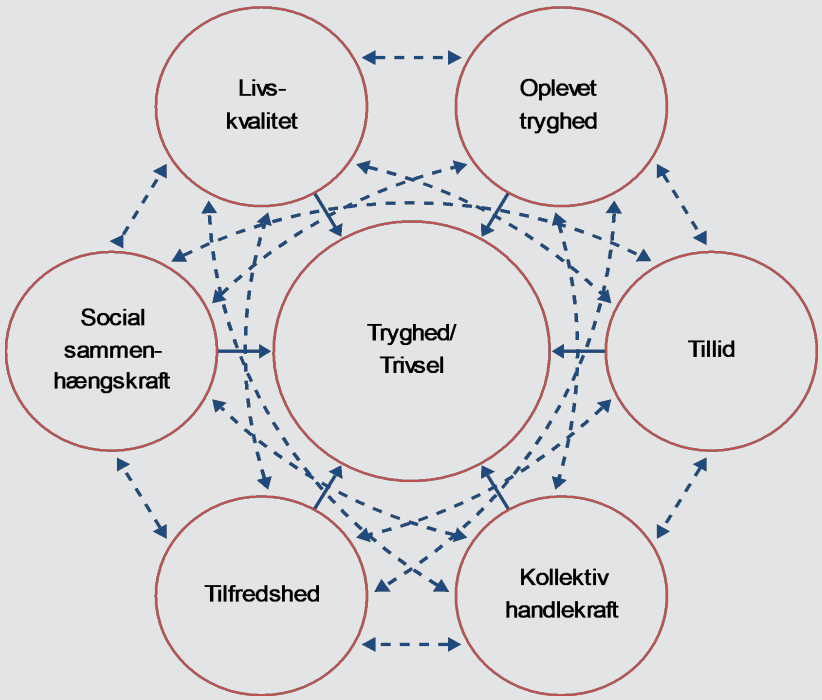

Forskningslitteraturen peger på, at det er vanskeligt at skelne de seks dimensioner entydigt fra hinanden, både teoretisk og empirisk, da de hver især indeholder elementer, der overlapper hinanden. Eksempelvis viser et studie af kriminalitet, social kontrol og sammenhængskraft, at der er klare sammenhænge mellem øget positiv social kontrol, sammenhængskraft og tillid, og at der er medierende relationer mellem kriminalitet, kollektiv handlekraft og social sammenhængskraft (Brunton-Smith et al., 2014; Sampson et al., 1997). Det er dog centralt at forstå de seks dimensioner hver for sig, og hvordan de bidrager til tryghed og trivsel, for målrettet at kunne arbejde med at øge trygheden og trivslen.

Tryghed og trivsel er således et komplekst fænomen, der dels handler om en generel tryghed, der relaterer sig til den fysiske sikkerhed; føler man sig tryg i sin bolig, er man tryg ved at færdes ude i området, hvor man bor. Dels handler det om en mere grundlæggende og ontologisk oplevelse af tryghed og trivsel, der afhænger af sociale og individuelle forhold. Den enkeltes personlige ressourcer, livssituation og sociale netværk har betydning for både oplevelsen af tryghed og af trivsel (De Jesus et al., 2010).

3 Aspekter af tryghed og trivsel

I analyserne af tryghed og trivsel i udsatte boligområder arbejder vi med den analytiske forståelse af tryghed og trivsel, der er beskrevet i kapitel 2, og vi betragter således tryghed og trivsel som bestående af seks forskellige dimensioner, Dimensionerne relaterer sig på forskellig vis til beboernes hverdag og livssituation, og tilsammen opfanger de et samlet trygheds- og trivselsbillede for hver person. Disse dimensioner er udvalgt ud fra en forskningsbaseret operationalisering af begrebet tryghed og trivsel, samt ud fra, at det er forhold, som de boligsociale helhedsplaner arbejder med i forhold til at øge tryghed og trivsel. De seks dimensioner er:

- Oplevet tryghed
- Social sammenhængskraft
- Kollektiv handlekraft
- Tillid
- Tilfredshed med boligområdet
- Livskvalitet.

De seks dimensioner er hver især opgjort af en række forskellige aspekter, som der er spurgt specifikt ind til i surveyen. Dimensionen 'oplevet tryghed' er for eksempel dannet af 12 forskellige spørgsmål til en persons oplevede tryghed i boligområdet, herunder hvor tryg personen er forskellige steder i boligområdet – fx parker, stier, opgange, egen bolig, hvor tryg personen er ved børn/unge eller fremmede, der hænger ud i boligområdet, og om personen er grundlæggende tryg i boligområdet. En komplet oversigt over survey-spørgsmålene, og hvilke spørgsmål, der indgår i at danne hvilke af de seks dimensioner, fremgår af Bilag 8.

I dette kapitel fokuserer vi på de enkelte survey-spørgsmål inden for hver af de seks dimensioner, dvs. at vi først dykker ned i de enkelte aspekter af hver dimension. Vi beskriver dels udviklingen på de enkelte survey-spørgsmål inden for hver af de seks dimensioner fra 2018 til 2021, og dels niveauerne i 2021 ligeledes på de enkelte survey-spørgsmål inden for hver af de seks dimensioner, hvor vi sammenligner boligområderne med den almene sektor og befolkningen. Datagrundlaget i kapitlet består af survey-besvarelser fra 2018 og 2021 blandt borgere over 18 år i boligområder med en helhedsplan. I 2018 er der 10.473 besvarelser, og i 2021 er der 9.994 besvarelser. Derudover består datagrundlaget af en befolkningsstikprøve i 2018 (1.030 besvarelser) og 2021 (1.354 besvarelser) samt en stikprøve i den almene boligsektor i 2021 (752 besvarelser).

Kapitlet afrapporterer de hovedresultater, der fremgår af boks 3.1.

Boks 3.1 Hovedresultater

Generelt er der på de fleste af spørgsmålene hørende til dimensionerne tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet sket en positiv udvikling fra 2018 til 2021. Relativt flere borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan har en højere grad af tillid, større tilfredshed med boligområdet og bedre livskvalitet i 2021 end i 2018. For nogle aspekter af oplevet tryghed er der også sket en positiv udvikling hos borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan; det drejer sig om grundlæggende tryghed i boligområdet og tryghed i opgangen og i boligen. Når det gælder social sammenhængskraft er der tegn på, at den sociale sammenhængskraft generelt opleves som lavere i 2021 end i 2018. Det er konklusionen baseret på følgende hovedresultater:

- Inden for dimensionen vedrørende oplevet tryghed er grundlæggende tryghed i boligområdet gået fra 74 % til 77 % i boligområder med en boligsocial helhedsplan. I befolkningen er andelen gået fra 90 % til 94 %. I 2021 er andelen i den almene sektor, der svarer, at de grundlæggende er trygge, på 83 %.
- Inden for dimensionen social sammenhængskraft vil flere borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan gerne bare passe sig selv i 2021 end i 2018. Andelen, der helst vil passe sig selv, er gået fra 72 % til 77 %. I befolkningen er den tilsvarende andel i både 2018 og 2021 60 %, og i den almene sektor i 2021 er andelen 74 %.
- Inden for dimensionen vedrørende kollektiv handlekraft er der ikke sket en udvikling i forhold til, om man har stemt ved seneste kommunalvalg. Ved seneste kommunalvalg i 2017 stemte 69 % af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, 79 % i den almene sektor, og 85 % i befolkningen.
- Inden for dimensionen tillid, er tilliden til politiet øget fra 2018 til 2021 for både borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen. I boligområder med en boligsocial helhedsplan er andelen gået fra 81 % til 82 %, og i befolkningen fra 88 % til 91 %. I den almene sektor er andelen 85 % i 2021.
- Relativt flere borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan er glade for at bo i deres boligområder i 2021 sammenlignet med 2018.

Andelen er gået fra 76 % til 83 %. I den almene sektor er 83 % glade for at bo i deres boligområde, mens andelen i befolkningen er 93 % i 2021.

- Borgernes livskvalitet er øget i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 78 % i 2018 til 82 % i 2021. I den almene sektor er den tilsvarende andel 82 %, og i befolkningen er andelen 88 %, hvor der i befolkningen ikke er sket en signifikant ændring fra 2018.

3.1 Oplevet tryghed

Oplevet tryghed refererer til borgeres oplevelser af trygt at kunne færdes og opholde sig forskellige steder i boligområdet, at opholde sig i ens egen bolig og hvordan man oplever andre mennesker, der færdes i ens boligområde. Oplevet tryghed knytter an til forskellige aspekter af at være tryg; fx kan man være tryg i sin bolig, men ikke på gader og stier. Der kan også være en utryghed forbundet med at møde grupper af fx unge mennesker med en gadeorienteret livsstil. Borgeres oplevelse af deres boligområde som mere eller mindre trygt eller utrygt kan afhænge af mange forskellige faktorer, eksempelvis deres erfaringer med personrettet kriminalitet og normbrud, men også deres kendskab til andres erfaringer med kriminalitet og normbrud i den nærmeste omgangskreds kan spille ind på ens oplevede tryghed (Brunton-Smith et al., 2014). Ifølge Center for Boligsocial Udvikling er der generelt fire faktorer, som hver især har indflydelse på borgeres oplevede tryghed. Disse fire er: boligområdets fysiske rammer, de sociale relationer og netværk beboerne i mellem, kriminalitet og utryghedsskabende adfærd i området samt individuelle baggrundsfaktorer (Avlund, 2012).

I dette afsnit beskriver vi, hvordan borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan oplever trygheden det sted, de bor, og vi sammenligner med, hvordan i borgere i den almene sektor og i befolkningen oplever tryghed, i 2021. Vi beskriver også, hvordan forskellige aspekter af den oplevede tryghed har udviklet sig fra 2018 til 2021, både i boligområderne og i befolkningen. Generelt kan vi se, at dele af den oplevede tryghed hos borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan er blevet bedre fra 2018 til 2021. Der er dog også en række aspekter, hvor der ikke er sket nogen signifikant udvikling i hverken positiv eller negativ retning. Derudover kan vi se – for de udvalgte aspekter – at niveauet for oplevet tryghed er højere i befolkningen end i boligområder med en boligsocial helhedsplan, hvilket var det samme, som tryghedsmålingen i 2018 viste, samt at niveauet af oplevet tryghed i den almene

boligsektor ligger tættere på niveauet i boligområder med en boligsocial helhedsplan end på niveauet i befolkningen.

I Figur 3.1 fremgår graden af borgernes grundlæggende tryghed i deres boligområde. Næsten otte ud af ti borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan føler sig grundlæggende trygge i deres boligområde. Det er en signifikant positivt fremgang fra, at 74 % af borgere i boligområder med en boligsociale helhedsplan i 2018 grundlæggende føler sig trygge til, at 77 % i 2021 føler sig grundlæggende trygge. En større andel af borgere i den almene sektor, 83 %, føler sig grundlæggende trygge og i befolkningen føler 94 % sig grundlæggende trygge i 2021. Befolkningen er – ligesom borgerne i boligområder med en boligsocial helhedsplan – blevet mere trygge i perioden 2018 til 2021, idet andelen i befolkningen er steget fra 90 % til 94 %.

Figur 3.1 Føler du dig grundlæggende tryg i dit boligområde?

Respondenterne har kunnet svare på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er grundlæggende tryg. Figuren viser andelen, der svarer 1, 2 eller 3.

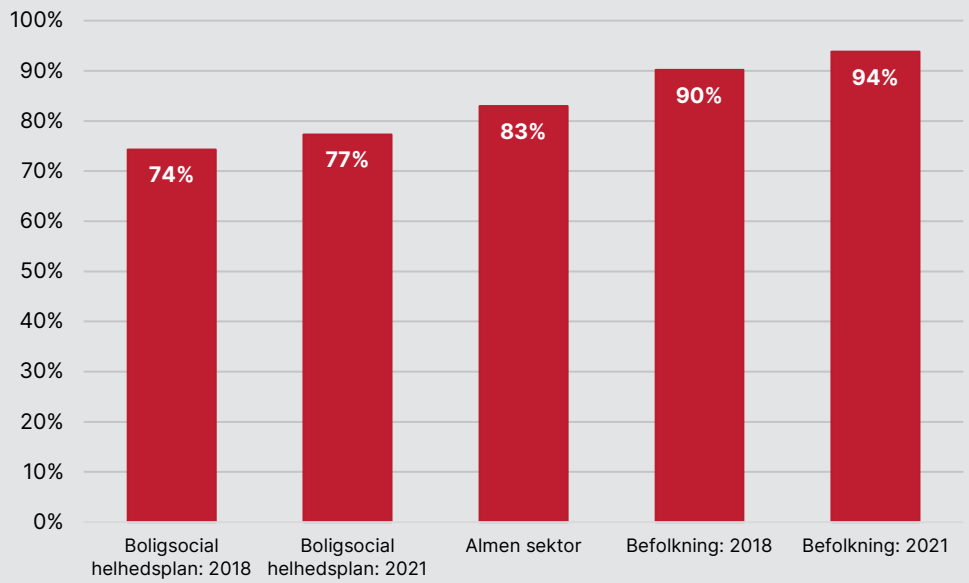

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.440; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.987; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning: 2018) = 1.029; N (Befolkning: 2021) = 1.354.

Noter: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021 ***, Befolkning fra 2018 til 2021 **

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor **, mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning ***; mellem Almen sektor og Befolkning ***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

I 2021 er der 6 procentpoints forskel fra den almene sektor til boligområder med en helhedsplan, mens der er næsten dobbelt så stor forskel på den almene sektor og befolkningen (11 procentpoint).

Rigspolitiet gennemfører også tryghedsmålinger i såkaldte SUB-områder (særlig udsatte boligområder) og i befolkningen. Der er færre SUB-områder end der er boligområder med en boligsocial helhedsplan, men SUB-områderne er en del af vores gruppe af boligområder med en boligsocial helhedsplan. Mens vi finder en signifikant positiv udvikling fra 2018 til 2021 i boligområder med en boligsocial indsats i vores tryghedsmåling, er der ikke nogen signifikant udvikling i SUB-områderne. Det skyldes formodentligt blot, at SUB-områderne bliver udpeget på ny hvert år på baggrund af det lokale trusselsbillede, hvorimod vi i vores måling har fulgt præcis de samme områder over den 3-årige periode. Rigspolitiet finder da også, at befolkningen bliver signifikant mere trygge i perioden fra 2018 til 2021, idet andelen går fra 84 % til 86 % (se Bilagsfigur 8.1).

Kigger vi omvendt på de borgere, der grundlæggende føler sig utrygge i deres boligområder, finder vi, at andelen af borgere, der grundlæggende er utrygge er faldet fra 17 % til 14 % i boligområder med en boligsocial helhedsplan, og tilsvarende er denne andel også faldet i befolkningen fra 8 % til 4 %. I den almene sektor er der 11 % af borgerne, der grundlæggende føler sig utrygge. Igen er forskellen mellem den almene sektor og befolkningen godt dobbelt så stor som forskellen mellem den almene sektor og boligområderne (3 hhv. 7 procentpoint).

Figur 3.2 Føler du dig grundlæggende utryg i dit boligområde?

Respondenterne har kunnet svare på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er grundlæggende tryg. Figuren viser andelen, der svarer 5, 6 eller 7.

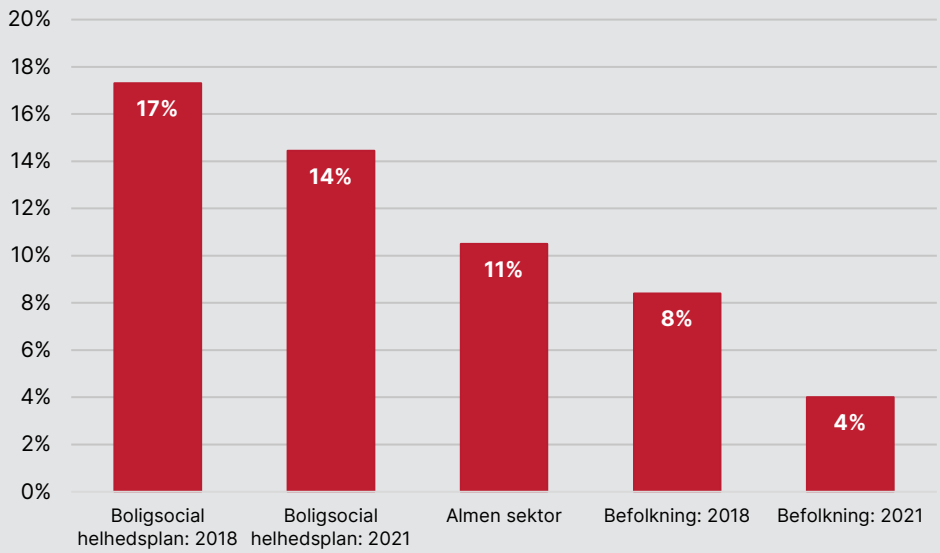

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.440; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.987; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning: 2018) = 1.029; N (Befolkning: 2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***; Befolkning fra 2018 til 2021 *

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor **; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning ***; mellem Almen sektor og Befolkning ***.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Generelt er borgerene – uanset om de bor i boligområder med en boligsocial helhedsplan, i den almene sektor eller i befolkningen – trygge i deres bolig. Det fremgår af Figur 3.3. Både blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen er andelen af borgere, der føler sig trygge, steget fra 2018 til 2021. I boligområder med en boligsocial helhedsplan er andelen steget fra 91 % til 93 %, og i befolkningen fra 94 % til 96 %. I den almene sektor er 94 % trygge i deres bolig. Der er ikke signifikant forskel på niveauet i 2021 i den almene sektor og boligområder med en boligsocial helhedsplan, men forskellen mellem den almene sektor og befolkningen er signifikant, dvs. at den almene sektor tættere ligger på boligområderne end på befolkningen på dette aspekt af den oplevede tryghed også.

Figur 3.3 Føler du dig tryg i din bolig?

Andel af respondenter, der svarer ja.

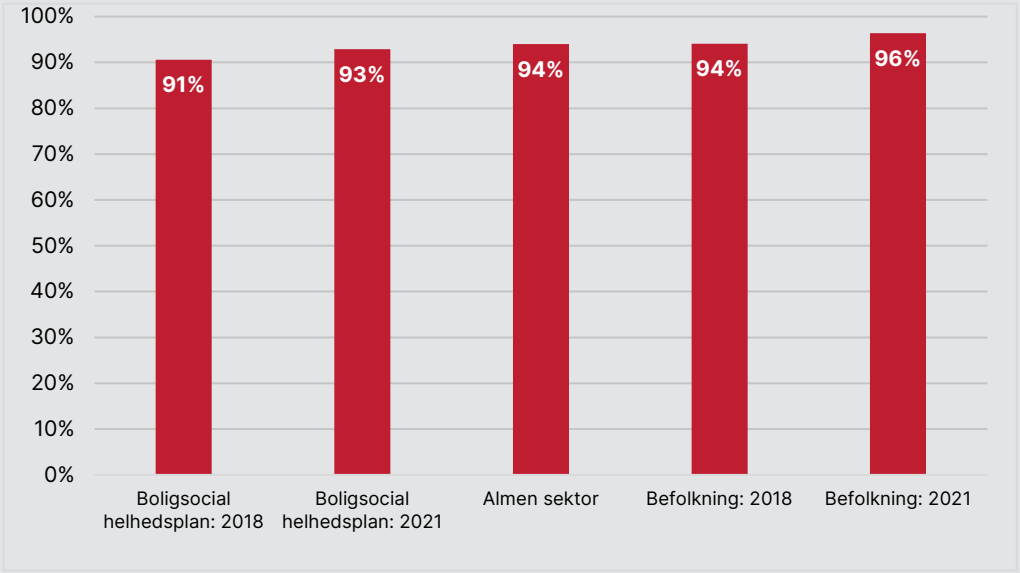

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.156; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.679; N (Almen sektor) = 739; N (Befolkning:2018) = 1.019; N (Befolkning:2021) = 1.340.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021 ***; Befolkning fra 2018 til 2021 **

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning*

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Når det kommer til at føle sig tryg på gaden, er der også sket en positiv signifikant udvikling fra 2018 til 2021 i boligområderne, mens udviklingen i befolkningen ikke er signifikant. I boligområder med en boligsocial helhedsplan er andelen steget fra 78 % til 80 %. I den almene sektor er en signifikant højere andel, 86 %, trygge på gaden, og i befolkningen er andelen 92 %.

Figur 3.4 Føler du dig tryg på gaden?

Andel af respondenter, der svarer ja.

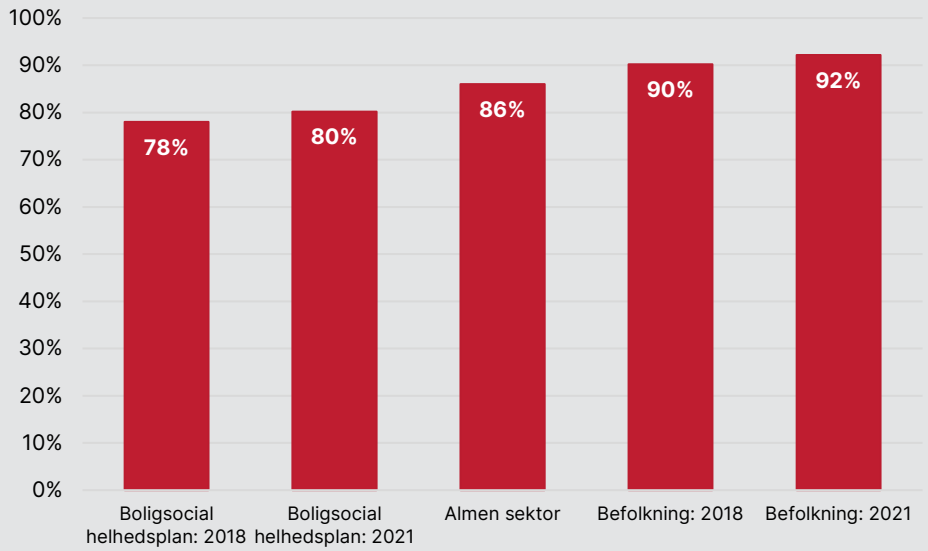

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 9.959; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.450; N (Almen sektor) = 721; N (Befolkning:2018) = 1.012; N (Befolkning:2021) = 1.320.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021 ***

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor **; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning ***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Borgerne i boligområder med en boligsocial helhedsplan er også spurgt til en række andre aspekter af oplevet tryghed. Tryghed på pladser og torve, i opgange, på grønne områder, stationer og busstoppesteder samt tryghed i mødet med børn og unge, der hænger ud i boligområdet, i mødet med psykisk syge og i mødet med personer, man ikke kender, i boligområdet.

Generelt er der ikke sket nogen signifikant udvikling på disse aspekter fra 2018 til 2021; på nær at en marginalt større andel af borgere er trygge i opgangene i 2021, og at en marginalt lavere andel af borgere er trygge i mødet med børn og unge, der hænger ud i boligområdet. På de øvrige aspekter er niveauet af tryghed lavere i boligområder med en boligsocial helhedsplan sammenlignet med befolkningen, og niveauet af tryghed af blandt borgere i den almene sektor ligger stort set på niveau med eller marginalt højere end i boligområder med en boligsocial helhedsplan. Igen er forskellene større mellem

den almene sektor og befolkningen end mellem den almene sektor og boligområderne, idet der er signifikant forskel på den almene sektor og befolkningen på alle aspekterne.

Tabel 3.1 Øvrige spørgsmål, der omhandler aspekter af oplevet tryghed. Procent.

	Boligsocial helheds-plan: 2018	Boligsocial helheds-plan: 2021	Almen sektor	Befolk-ning: 2018	Befolk-ning: 2021	Forskelle
Tryg på pladser og torve	82	83	88	92	93	**2021**: Mellem helhedsplanhelhedsplan og almen** mellem helhedsplanhelhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
Tryg i op-gange	87	90	92	94	96	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** **2021**: mellem helhedsplan og befolk-ning**' mellem almen og befolkning***
Tryg i grønne om-råder, par-ker etc.	82	84	87	90	91	**2021**: Mellem helhedsplan og almen* mellem helhedsplan og befolk-ning*** mellem almen og befolkning**
Tryg på sta-tioner og stoppeste-der	78	79	77	86	84	**2021**: Mellem helhedsplan og befolk-ning*** mellem almen og befolkning**
Tryg ved psykisk syge i bolig-området	82	83	83	91	90	**2021**: Mellem helhedsplan og befolk-ning*** mellem almen og befolkning***
Tryg ved børn/unge, der hænger ud i bolig-området	72	71	77	90	87	**Udvikling**: Helhedsplan fra 2018 til 2021* **2021**: Mellem helhedsplan og almen*** mellem helhedsplan og befolk-ning*** mellem almen og befolkning***
Tryg ved personer, man ikke kender i bo-ligområdet	77	77	80	89	88	**2021**: Mellem helhedsplan og befolk-ning*** mellem almen og befolkning***

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.473; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.994; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning: 2018) = 1.024; N (Befolkning: 2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

3.2 Social sammenhængskraft

Den sociale sammenhængskraft kan siges at være de nære formelle og uformelle sociale bånd, der knytter beboere i et boligområde sammen som en enhed. Den sociale sammenhængskraft beskrives ofte som den lim, der holder samfundet sammen – samfund kan forstås småt som familier, men kan også forstås som boligområder eller hele samfundet. En af de bredere forståelser af social sammenhængskraft findes hos Forrest og Kearns (Forrest & Kearns, 2001), der skelner mellem fem forskellige dimensioner: 1) sociale netværk og social kapital, 2) fælles værdier og kultur, 3) identitet og tilknytning til et sted, 4) social orden og social kontrol (baseret på fravær af generelle konflikter mellem grupper) og 5) social solidaritet og lighed (fx i adgang til offentlige velfærdsydelser) (Forrest & Kearns, 2001). Dele af forskningslitteraturen har eksempelvis undersøgt, hvordan den sociale sammenhængskraft, forstået som båndene mellem mennesker i et boligområde, har betydning for beboernes oplevelser af tryghed i deres boligområde (Carriére, 2016).

Vi har spurgt borgerne til forskellige aspekter af social sammenhængskraft. Generelt finder vi, at der på de fleste aspekter er tegn på, at borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan oplever, at den sociale sammenhængskraft er mindre i 2021, end den var i 2018. Der er tegn på en tilsvarende udvikling generelt i befolkningen.

I Figur 3.5 fremgår det, hvor enige borgerne er i, at folk i boligområdet er villige til at hjælpe deres naboer. Der er ikke sket nogen signifikant udvikling fra 2018 til 2021, og vi ser, at næsten seks ud ti borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan vurderer, at folk i boligområdet er villige til hjælpe deres naboer. I den almene sektor er den tilsvarende andel 66 %, og i befolkningen er andelen i 78 %.

Figur 3.5 Hvor enig er du i, at "folk i boligområdet er villige til at hjælpe deres naboer?" i 2021.

Respondenter, der svarer enig eller meget enig.

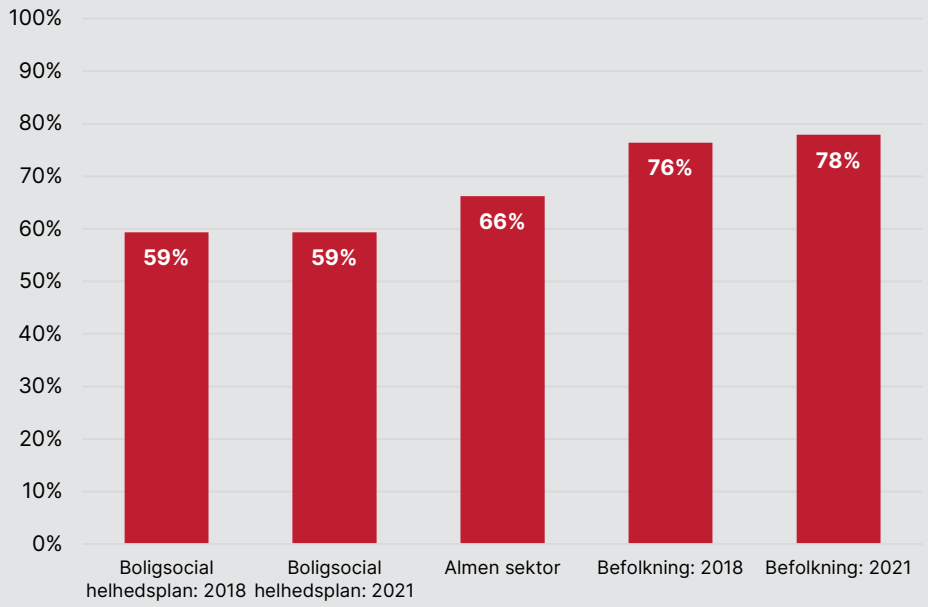

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan) = 9.973; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor ***; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning ***; mellem Almen sektor og Befolkning***.

Kilde: Trygheds-survey (2021).

I figur 3.6 fremgår borgernes besvarelser på et spørgsmål om, hvor enige de er i, at de helst vil passe sig selv og ikke involveres i boligområdets problemer. Vi ser, at de største andele af borgere, der helst vil passe sig selv og ikke involveres, er i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, og at andelen er blevet højere fra 72 % til 77 % i boligområder med en boligsocial helhedsplan. I befolkningen er den tilsvarende andel 60 % både i 2018 og 2021. Igen ligger den almene sektor tættere på boligområderne end på befolkningen.

Figur 3.6 Hvor enig er du i, at "jeg vil helst passe mig selv og ikke involveres i boligområdets problemer"?

Andel, der svarer meget enig og enig.

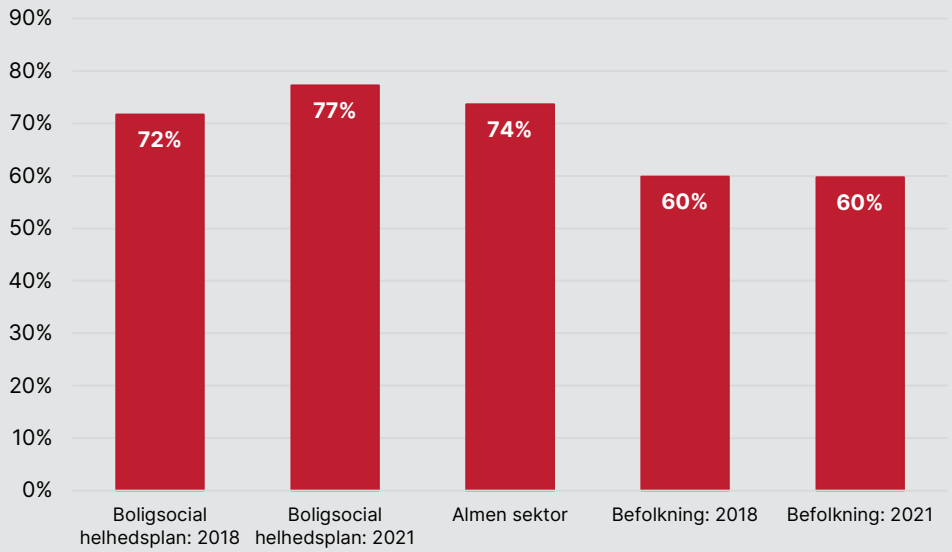

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.349; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.978; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.024; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor *; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).(

I forhold til om borgerne er enige i, at folk i boligområdet har den samme opfattelse af, hvad der er rigtig og forkert, finder vi, at andelen af borgere, der er meget enige eller enige, er faldet fra 2018 til 2021; fra 26 % til 23 %. I befolkningen er der ikke i samme periode sket nogen signifikant udvikling, og andelen her er i 2021 43 % i befolkningen og 26 % i den almene sektor.

Figur 3.7 Hvor enig er du i, at "folk i boligområdet har den samme opfattelse af hvad der er rigtigt og forkert"?

Respondenter, der svarer enig eller meget enig.

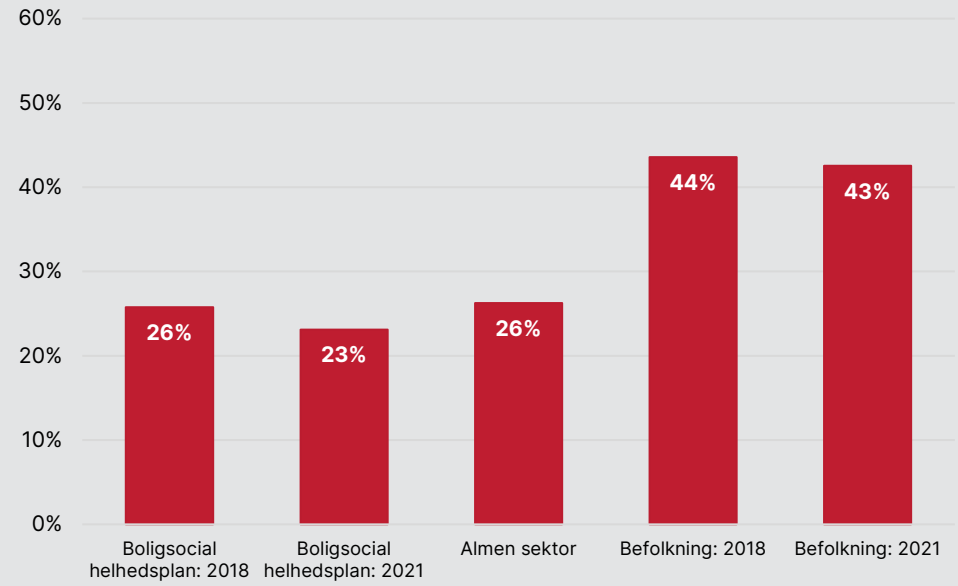

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 9.891; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.945; N (Almen sektor) = 750; N (Befolkning:2018) = 985; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Et tredje aspekt af social sammenhængskraft handler om ens oplevelse af konfliktniveauet i boligområdet. Vi har spurgt borgerne, om de er enige i, at folk i området tit bliver uvenner. Det fremgår af figur 3.8, at andelen af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, der er enige i, at folk i området tit bliver uvenner, er steget med 4 procentpoint fra 2018 til 2021. 56 % er i 2021 enige i, at folk tit bliver uvenner. I den almene sektor er der en signifikant mindre andel på 49 %, og i befolkningen er det 33 % i 2021, der er enige i udsagnet om, at folk i området tit bliver uvenner.

Figur 3.8 Hvor enig er du i, at "folk i området tit bliver uvenner"?

Respondenter, der svarer enig eller meget enig.

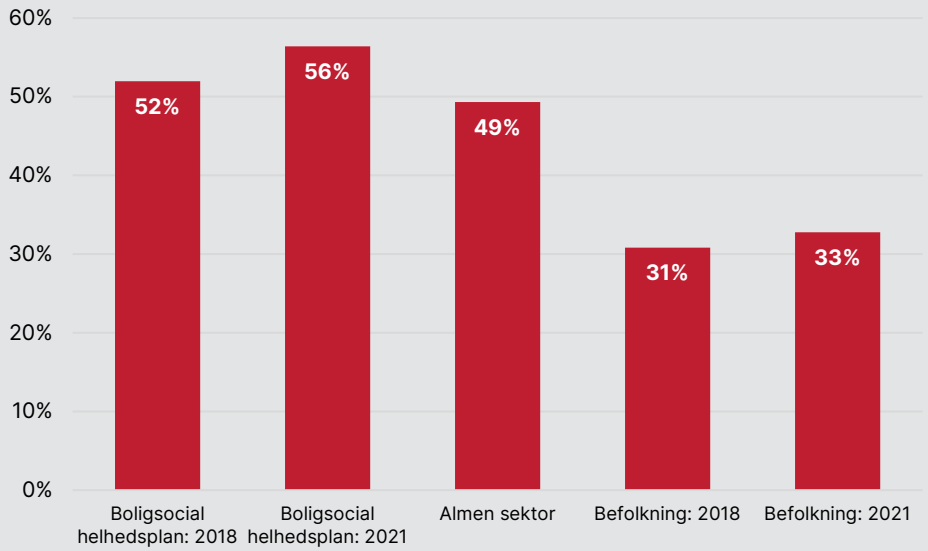

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.037; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.954; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.012; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor ***; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

En forudsætning for at føle social sammenhængskraft er, at man føler, at man kan stole på andre mennesker. I surveyen har vi har spurgt til i hvor høj grad borgere oplever, at de kan stole på andre. I figur 3.9 fremgår andelen af borgere, der vurderer, at de kan stole på personer af dansk oprindelse. Der er en signifikant lavere andel af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, der vurder, at man kan stole på personer af dansk oprindelse, end i befolkningen. I boligområder med en boligsocial helhedsplan vurderer 74 %, at man kan stole på personer af dansk oprindelse. Den tilsvarende andel er 71 % i den almene sektor, mens den er 86 % i befolkningen.

Figur 3.9 Andelen, der svarer, at man kan stole på personer af dansk oprindelse. Opgjort for borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, den almen sektor og i befolkningen i 2021.

Svarskalaen for spørgsmålet er fra 0-10, hvor 6-10 er udtryk for, at man stoler på andre. Det er andelen, der svarer, at man kan stole på andre, der angives i figuren.

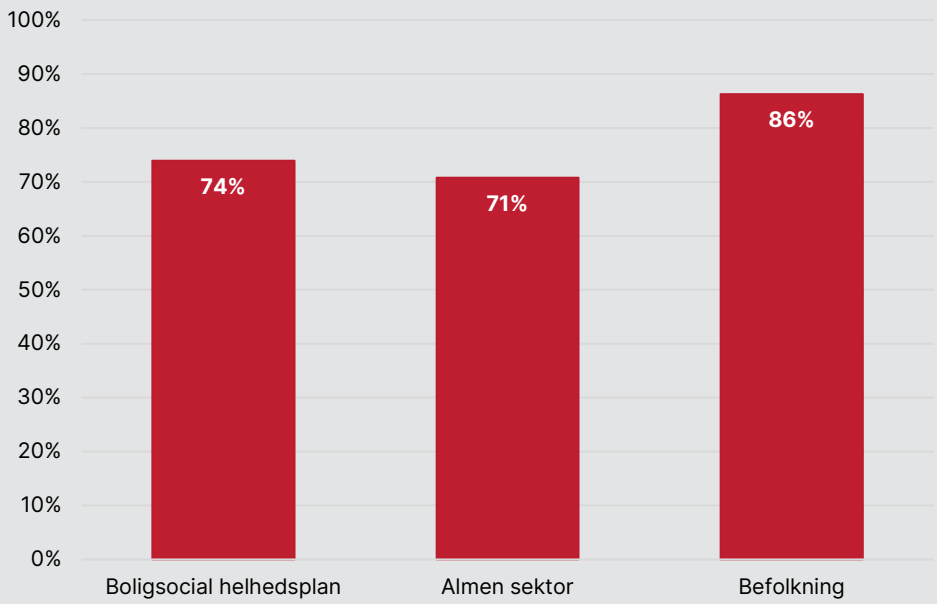

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan) = 7.690; N (Almen sektor) = 585; N (Befolkning) = 1.124.

Note: Der er signifikante forskelle på Boligsocial helhedsplan og Befolkning (***) samt Almen sektor og Befolkning (***) på spørgsmålet, om man kan stole på personer af dansk oprindelse. ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2021).

Vi har også spurgt borgere med anden etnisk oprindelse, om man kan stole på personer, der kommer fra hhv. et andet land end ens familie eller det samme land som ens familie. I boligområder med en boligsocial helhedsplan svarer 61 %, at de kan stole på personer, der kommer fra et andet land end ens familie, mens 74 % siger, at man kan stole på personer, der kommer fra det samme land som ens familie. Der er ikke signifikante forskelle på hvad borgere i den almene sektor og i befolkningen svarer på disse to spørgsmål.

Endelig har vi spurgt til en række andre aspekter af social sammenhængskraft. Det fremgår af tabellen, at det særligt er aspekter vedrørende, om man har haft besøg af nogen, der ikke bor i boligområdet, har nære venner uden for området, har relationer med nogen uden for boligområdet, der kan give råd og vejledning, der har udviklet sig i retning af, at der er færre borgere i boligområdet, der har disse relationer i 2021 end 2018. Andelene i befolkningen, der

har disse relationer, er også faldet i perioden. En mulig forklaring på nedgangen i netop disse aspekter kunne være, at man efter adskillige nedlukninger og restriktioner er kommet ud af vane med et bredt, socialt samvær.

Tabel 3.2 Øvrige spørgsmål, der omhandler aspekter af social sammenhængskraft. Procent.

Udsagn	Boligsocial helhedsplan: 2018	Boligsocial helhedsplan: 2021	Almen sektor	Befolkning: 2018	Befolkning: 2021	Forskelle
Hvor enig er du i udsagnene:						
Folk i området er til at stole på[1)]	45	44	55	77	77	**2021**: Mellem helhedsplan og almen*** mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
Boligområdet giver mig en følelse af at høre til i et fællesskab[1)]	46	45	49	57	60	**2021**: mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
At der er konflikter mellem unge og voksne i boligområdet[2)]	55	47	30	42	20	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** Befolkning fra 2018 til 2021*** **2021**: Mellem helhedsplan og almen*** mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
Hvor mange personer uden for dit boligområde, som du ikke er i familie med, men kender, fx gennem dit arbejde eller fritidsaktiviteter…						
har du besøgt eller haft besøg af de sidste 12 måneder[3)]	51	39	41	57	49	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** Befolkning fra 2018 til 2021*** **2021**: mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning**
Er du venner med[3)]	58	49	49	61	57	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** **2021**: mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning**
Kan give dig gode råd ifm. jobsøgning, uddannelse osv[3)]	39	32	30	42	34	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** Befolkning fra 2018 til 2021** **2021**: mellem almen *og befolkning***
Kan du tale med om personlige ting[3)]	40	34	33	41	40	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021***

Udsagn	Boligsocial helheds-plan: 2018	Boligsocial helheds-plan: 2021	Almen sektor	Befolkning: 2018	Befolkning: 2021	Forskelle
						2021: mellem helhedsplan og befolkning** mellem almen og befolkning**

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.473; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.994; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.024; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: 1) andelen, der er meget enig og enig
2) andelen, er i høj grad og i nogen grad er enige
3) andelen der er angiver mange og en del
***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Generelt er der signifikante forskelle på boligområder med en boligsocial helhedsplan, den almene sektor og befolkningen, og disse forskelle peger i retning af, at der er en lavere grad af social sammenhængskraft i boligområder med en boligsocial helhedsplan end i den almene sektor og i befolkningen. Graden af social sammenhængskraft i den almene sektor ligger tættere på graden af social sammenhængkraft i boligområder med en boligsocial helhedsplan, end den gør på befolkningen.

3.3 Kollektiv handlekraft

Kollektiv handlekraft er et udtryk for evnen til at organisere sig i forskellige grupperinger om et fælles mål. Den kollektive handlekraft er kendetegnet ved, at sådanne grupperinger eksempelvis benytter sig af demokratiske indflydelsesveje til at opnå indflydelse, eller ved positiv social kontrol, hvor en gruppe af beboere eksempelvis reagerer på udefrakommende trusler/normbrud og gennem deres handlinger gør de fælles normer gældende (Benier & Wickes, 2016; Fennema & Tillie, 1999; Togeby, 1999). Vi har spurgt til forskellige aspekter af kollektiv handlekraft. Det generelle billede er, at der ikke er sket nogen udvikling i kollektiv handlekraft fra 2018 til 2021; hverken i boligområder med en boligsocial helhedsplan eller i befolkningen. Derudover er det generelle billede, at niveauet af kollektiv handlekraft er højere i befolkningen end i boligområder med en boligsocial helhedsplan, og at niveauet af kollektiv handlekraft i den almene sektor er tættere på niveauet i boligområder med en boligsocial helhedsplan end på niveauet i befolkningen.

Indledningsvis kigger vi på valgdeltagelse ved det seneste kommunalvalg[2], som på dataindsamlingstidspunktet var i 2017. 69 % af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan har angivet, at de stemte ved kommunalvalget i 2017. Denne andel er uændret sammenlignet med survey-målingen fra 2018, hvor der også blev spurgt til, om man havde stemt ved kommunalvalget i 2013. 79 % af borgere i den almene sektor stemte, mens 85 % i befolkningen stemte. Der er således klare signifikante forskelle på valgdeltagelse blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, den almene sektor og i befolkningen, og her ligger den almene undtagelsesvist sektor tættere på befolkningen end på boligområderne.

Figur 3.10 Valgdeltagelse ved seneste kommunalvalg i 2017

Andel af respondenter, der svarede ja.

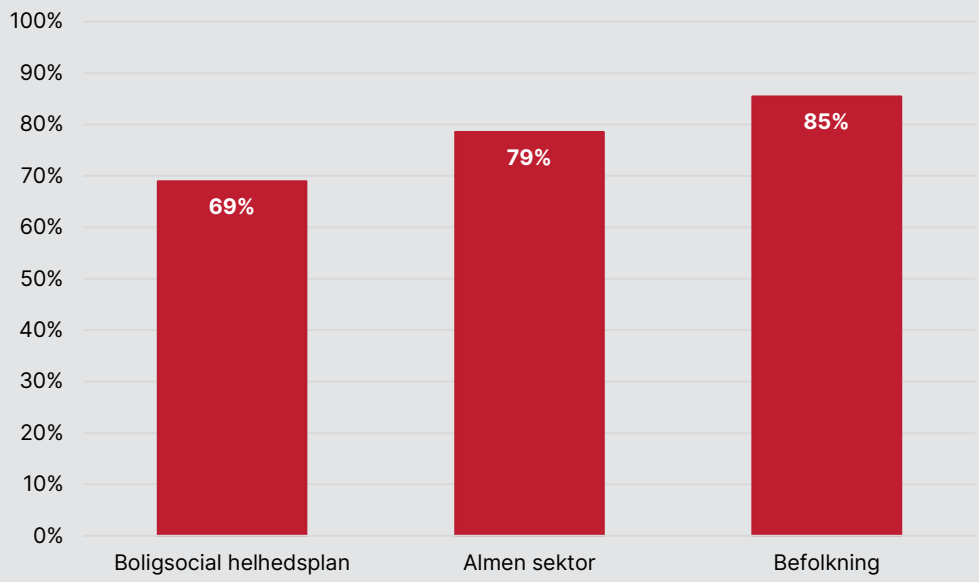

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan) = 9.280; N (Almen sektor) = 704; N (Befolkning) = 1.307.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

2021: Mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor***; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Kollektiv handlekraft handler også om at mobilisere sig, hvis man er uenig i eksempelvis politiske beslutninger. Vi har derfor spurgt til, hvor sandsynligt det

[2] Grunden til, at vi har spurgt til valgdeltagelse ved kommunal valg og ikke ved folketingsvalg, er, at borgere uden dansk statsborgerskab kan stemme ved et kommunalvalg, hvis de har haft fast bopæl i riget (dvs. Danmark, Grønland og Færøerne) i de seneste 4 år (uden afbrydelse) forud for valgdagen, mens det ved et folketingsvalg kun er borgere med dansk statsborgerskab, der må stemme.

er, at man vil reagere, hvis ens kulturhus i området (Figur 3.11) eller ens nærmeste busstoppested (Figur 3.12) skal nedlægges. I begge eksempler kan vi se, at andelen af borgere, der ville reagere, er blevet mindre i perioden fra 2018 til 2021. Andelen falder med hhv. 7 og 5 procentpoint for borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan. Vi ser tilsvarende, at andelen i befolkningen, der vil reagere på, at det lokale kulturhus skal nedlægges, bliver mindre i perioden; der er et signifikant fald på 5 procentpoint.

Kigger vi alene på andelen i 2021, der vil reagere, hvis bustoppested eller kulturhus skal nedlægges, kan vi se, at andelen, der sandsynligvis vil reagere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, er på niveau, mens andelen i befolkningen er signifikant højere.

Figur 3.11 Andelen, der angiver, at det er sandsynligt, at de vil reagere/gør noget, hvis det lokale kulturhus nedlægges

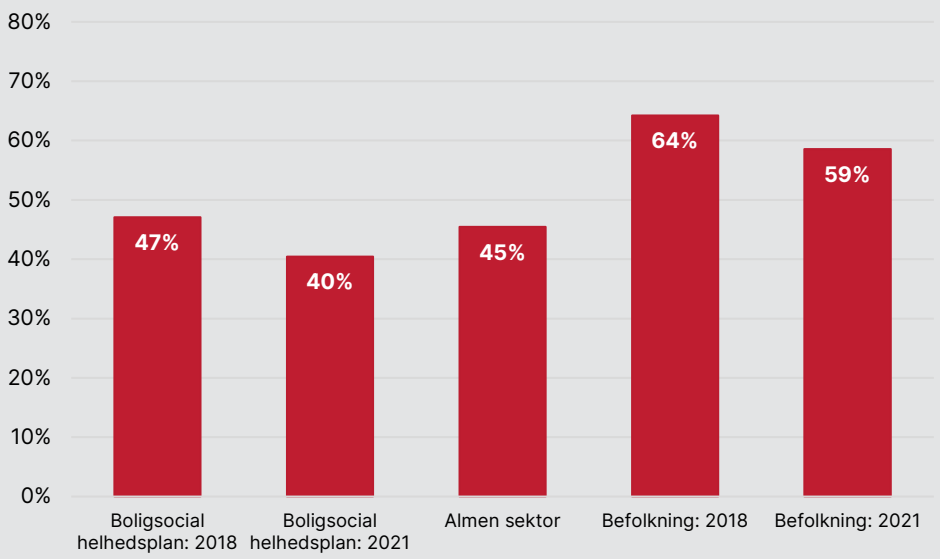

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 9.771; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.946; N (Almen sektor) = 750; N (Befolkning:2018) = 992; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***; Befolkning fra 2018 til 2021**

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor*; mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Figur 3.12 Andelen, der angiver, at det er sandsynligt, at de vil reagere/ gør noget, hvis det nærmeste busstoppested nedlægges

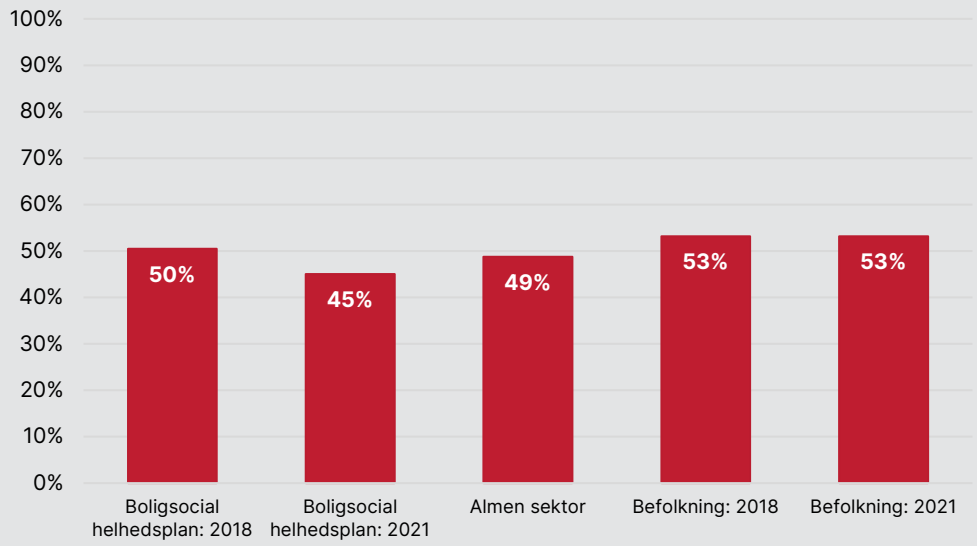

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 9.934; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.951; N (Almen sektor) = 751; N (Befolkning:2018) = 984; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***;

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Øvrige aspekter af kollektiv handlekraft handler om at være aktive medlemmer i foreninger, bruge områdets fritidstilbud, lave frivilligt arbejde, og om man vil reagere, hvis man ser børn og unge pjække, lave graffiti eller opføre sig dårligt over for forbipasserende.

Det fremgår af tabel 3.3., at der generelt ikke er sket nogen udvikling på disse aspekter fra 2018 til 2021, hverken i boligområder med en boligsocial helheds-plan eller i befolkningen. Samtidig kan vi se, at borgere i boligområderne generelt er mindre aktive i forhold til benyttelse af foreninger og fritidstilbud i forhold til frivilligt arbejde samt i forhold til at reagere på børn og unges uhensigtsmæssige adfærd end borgere i befolkningen. Der er kun forskel mellem boligområderne og den almene sektor i forhold til at reagere på børn og unges uhensigtsmæssige adfærd, når den er synlig i boligområdet.

Tabel 3.3 Øvrige spørgsmål, der omhandler aspekter af kollektiv handlekraft. Procent.

Spørgsmål	Boligsocial helhedsplan: 2018	Boligsocial helhedsplan: 2021	Almen sektor	Befolkning: 2018	Befolkning: 2021	Forskelle
Er du aktivt medlem af en sports- eller idrætsforening, der er *i* dit boligområdet?	11	12	12	26	24	**2021**: Mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
Er du aktivt medlem af en sports- eller idrætsforening, der er *uden for* dit boligområdet?	18	19	18	20	24	**2021**: Mellem helhedsplan og befolkning** mellem almen og befolkning*
Bruger du nogle af de fritidstilbud (fx bibliotek, kulturhus, sportshaller), der er *i* boligområdet?	43	40	46	58	55	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** **2021**: Mellem helhedsplan og almen** mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
Bruger du nogle af de fritidstilbud (fx bibliotek, kulturhus, sportshaller) der er *udenfor* boligområdet	46	42	41	47	46	**Udvikling:** Helhedsplan fra 2018 til 2021*** **2021**: mellem helhedsplan og befolkning* mellem almen og befolkning*
Er du aktivt medlem af andre foreninger (fx politisk, frivillig, hjælpeorganisation), der er *i* dit boligområde?	12	12	12	18	18	**2021**: Mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning**
Er du aktivt medlem af andre foreninger (fx politisk, frivillig, hjælpeorganisation), der er *uden for* dit boligområde?	19	18	20	20	17	**Udvikling:** Befolkning fra 2018 til 2021*
Hvor tit laver du frivilligt arbejde *i* dit boligområder?	12	13	12	19	18	**2021**: Mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning**
Hvor tit laver du frivilligt arbejde *uden for* dit boligområder?	15	14	14	14	14	
Hvor sandsynligt er det, at beboerne i boligområdet vil reagere/gøre noget, hvis						
de ser børn og unge, der pjækker fra skole og hænger ud i boligområdet	24	23	26	33	36	**2021**: Mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
de ser børn, og unge, der laver graffiti og/eller hærværk i boligområdet	50	51	61	67	71	**Udvikling**: Befolkning fra 2018 til 2021* **2021**:

Spørgsmål	Boligsocial helhedsplan: 2018	Boligsocial helhedsplan: 2021	Almen sektor	Befolkning: 2018	Befolkning: 2021	Forskelle
						Mellem helhedsplan og almen*** mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***
de ser børn og unge, der udviser dårlig opførsel over for forbipasserende	48	48	56	65	67	**2021**: Mellem helhedsplan og almen*** mellem helhedsplan og befolkning*** mellem almen og befolkning***

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.473; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.994; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.024; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: 1) andelen, der er meget enig og enig
2) andelen, er i høj grad og i nogen grad er enige
3) andelen der er angiver mange og en del
***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

3.4 Tillid

Tillid kan både være i forhold til mennesker tæt på én selv som fx naboer og personer, der ofte har deres gang i ens lokalområde, og til offentlige myndigheder og institutioner, fx politi, politikere og kommunale medarbejdere (Andersen et al., 2013, 2015, 2017, 2020, 2021; Hede et al., 2009, 2011; Justitsministeriets Forskningskontor, 2021; Ladenburg et al., 2016; Larsen et al., 2013; Rigspolitiet, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019). Generelt finder vi, at tilliden til både politi, retsvæsenet og politikere er øget i perioden 2018 til 2021, både blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen. Tilliden er generelt højere i befolkningen end i boligområder med en boligsocial helhedsplan.

I figur 3.13 fremgår borgernes tillid til politiet. Godt otte ud af ti borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan har en meget stor eller ret stor tillid til politiet, mens det samme gælder ni ud ti i befolkningen. Der er således en signifikant forskel på næsten ti procentpoint mellem boligområder med en boligsocial helhedsplan og befolkningen. Tilliden til politiet er steget i både boligområderne og befolkningen. Dog er stigningen i boligområderne ganske lille (1 procentpoint), selvom den er signifikant.

Vi ser endvidere, at andelen af borgere i almene boligområder, der angiver at have meget stor eller ret stor tillid til politiet, ligger på niveau med borgere i

boligområder med en boligsocial helhedsplan og signifikant lavere end i befolkningen.

Figur 3.13 Hvor stor er din tillid til politiet?

Andel af respondenter, der svarer meget stor tillid eller ret stor tillid.

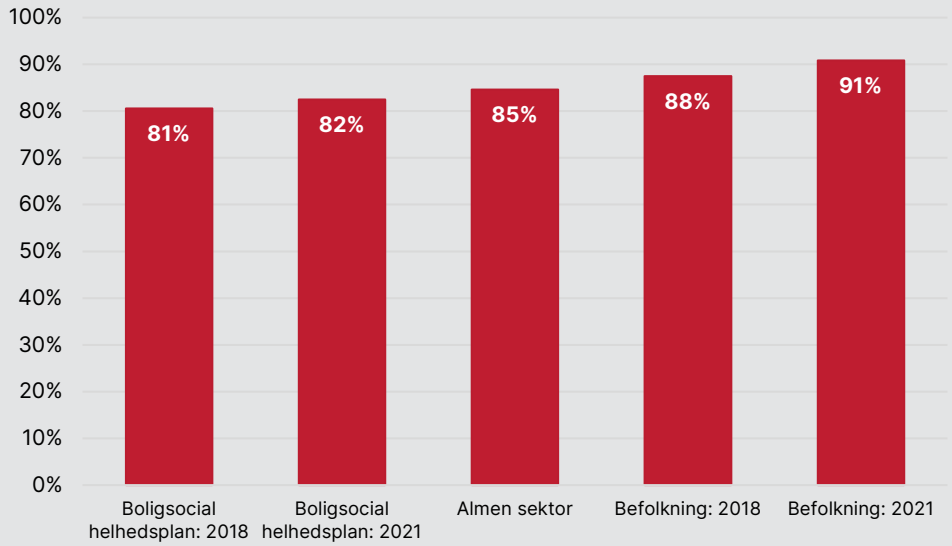

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 9.619; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.411; N (Almen sektor) = 715; N (Befolkning:2018) = 992; N (Befolkning:2021) = 1.312.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021**; Befolkning fra 2018 til 2021*

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Der er tilsvarende en stor grad af tillid til retsvæsen og domstole blandt borgere, både i boligområder med en boligsocial helhedsplan, i den almene sektor og i befolkningen, som det fremgår af figur 3.14. Der er en signifikant lavere andel af borgere i både boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, der har en meget stor eller ret stor tillid til retsvæsenet/domstolene, end i befolkningen. I befolkningen har 89 % i 2021 meget stor eller ret stor tillid til retsvæsenet/domstolene, mens den tilsvarende andel i boligområder med en boligsocial helhedsplan er 81 % og i den almene sektor er 83 % i 2021.

Figur 3.14 Hvor stor er din tillid til retsvæsen/domstole?

Andel af respondenter, der svarer meget stor tillid eller ret stor tillid.

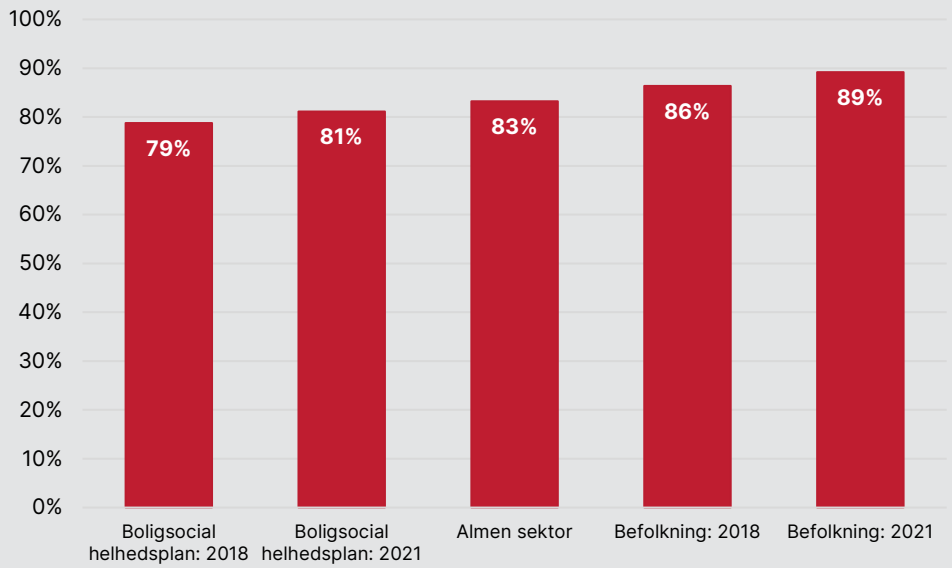

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 8.868; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 8.887; N (Almen sektor) = 685; N (Befolkning:2018) = 960; N (Befolkning:2021) = 1.290.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Vi har spurgt til borgernes tillid til politikerne – hhv. folketingspolitikere og lokalpolitikere. I figur 3.15 fremgår borgernes tillid til folketingspolitikere. Andelene angiver borgere, der svarer, at de har meget stor tillid eller ret stor tillid. Vi ser, at der er signifikante niveauforskelle på andelen af borgere i boligområder med en boligsociale helhedsplan og i almene boligområder, der angiver, at de har meget stor eller ret stor tillid til folketingspolitikere, og den tilsvarende andel i befolkningen. I 2021 har godt 39 % af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan meget stor eller ret stor tillid, mens den tilsvarende andel i befolkningen er 43 %.

For både borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i befolkningen ser vi, at der er sket en signifikant positiv udvikling i borgernes tillid, som er steget bemærkelsesværdigt meget i perioden. Andelen med meget stor eller ret stor tillid er i boligområder med en boligsocial helhedsplan steget med 13 procentpoint og i befolkningen med 17 procentpoint. Denne markante

positive udvikling kan være et udtryk for, at borgernes tillid er øget væsentlig i forbindelse med vores politikeres håndtering af coronapandemien, som er det fænomen, der har fyldt mest i perioden fra 2018 til 2021.

Figur 3.15 Hvor stor er din tillid til folketingspolitikere?

Andel af respondenter, der svarer meget stor tillid eller ret stor tillid.

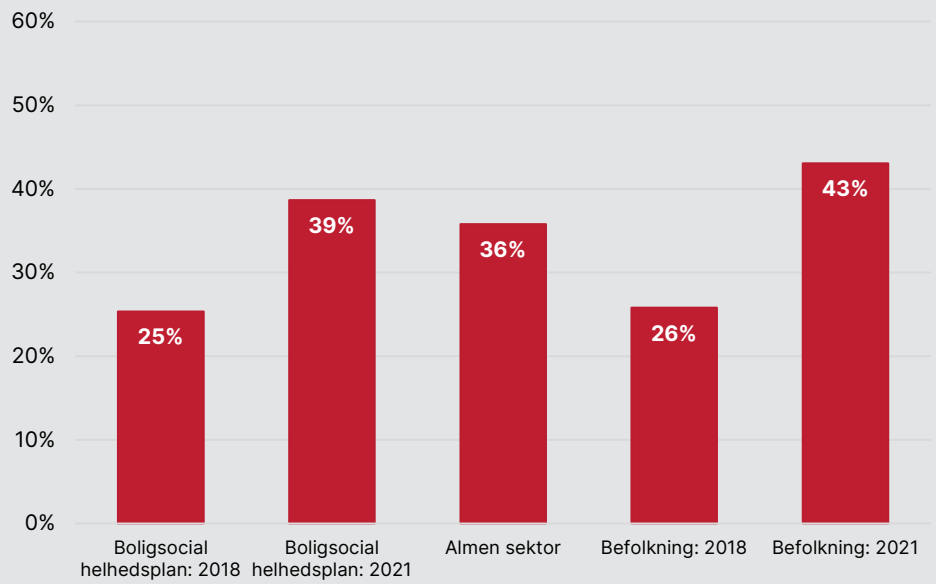

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 8.993; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 8.845; N (Almen sektor) = 682; N (Befolkning:2018) = 969; N (Befolkning:2021) = 1.287.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***; Befolkning fra 2018 til 2021***

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning**; mellem Almen sektor og Befolkning**

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Der er også sket en signifikant positiv udvikling i borgernes tillid til lokalpolitikere fra 2018 til 2021, og niveauet for tillid til lokalpolitikerne er højere, end tilliden til folketingspolitikerne er. I boligområder med en boligsocial helhedsplan er andelen med meget stor eller ret stor tillid gået fra 44 % til 50 %, og i befolkningen fra 43 % til 56 %. Andelen af borgere i den almene sektor med meget stor eller ret tillid er 49 % i 2021. Niveauet for tillid til lokalpolitikere er signifikant højere i befolkningen end i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, mens der ikke er signifikant forskel på niveauerne i boligområderne og den almene sektor i 2021.

Figur 3.16 Hvor stor er din tillid til lokalpolitikere?

Andel af respondenter, der svarer meget stor tillid eller ret stor tillid.

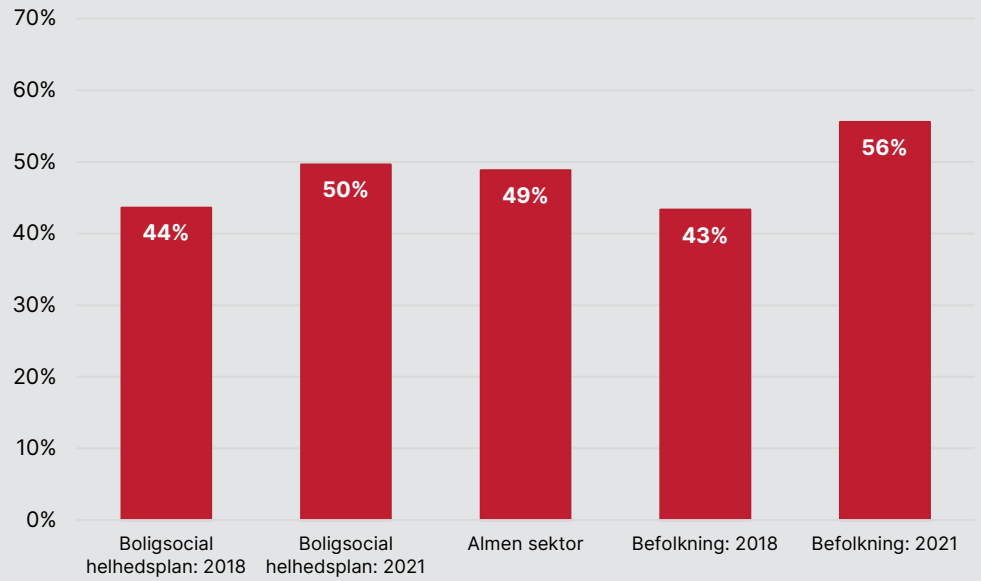

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 8.508; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 8.345; N (Almen sektor) = 631; N (Befolkning:2018) = 928; N (Befolkning:2021) = 1.225.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***; Befolkningen fra 2018 2021***

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning**

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Endelig har vi spurgt borgerne til deres tillid til kommunale sagsbehandlere mv. To ud tre borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor har en meget stor eller ret stor tillid til kommunale sagsbehandlere, og denne andel har ikke ændret sig i perioden fra 2018 til 2021 for boligområderne. Den tilsvarende andel i befolkningen er signifikant større, men har heller ikke ændret sig fra 2018 til 2021.

Figur 3.17 Hvor stor er din tillid til kommunale sagsbehandlere mv. i 2021?

Andel af respondenter, der svarer meget stor tillid eller ret stor tillid.

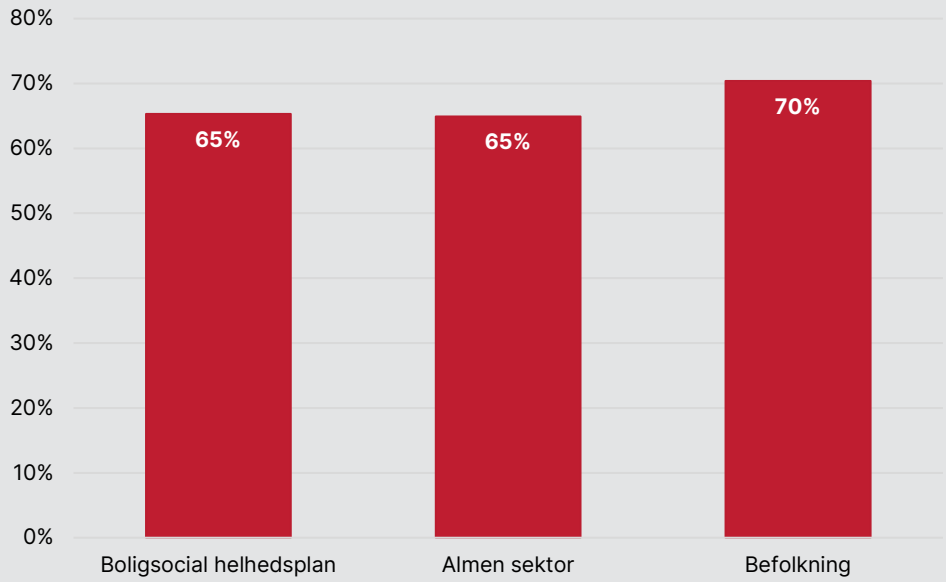

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan) = 8.601; N (Almen sektor) = 656; N (Befolkning) = 1.199.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05. 2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning**; mellem Almen sektor og Befolkning*

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

3.5 Tilfredshed med området

Tilfredshed refererer til borgernes oplevede tilfredshed med deres boligområde. Man vurderer generelt sin boligsituation ud fra både boligen og boligområdets fysiske og sociale stand (Galster & Hesser, 1981). Der er meget forskning, der har beskæftiget sig med beboeres tilfredshed med deres boligområde (Permentier et al., 2011). I litteraturen fremhæves det ofte, at beboeres tilfredshed med deres boligområde er vigtig i forhold til eksempelvis at forstå flyttemønstre og boligområders stabilitet over tid. Borgere, som er tilfredse med deres boligområde, har en lavere sandsynlighed for at flytte samt en højere sandsynlighed for at have en højere livskvalitet (ibid.).

Denne dimension med tilfredshed med boligområdet dækker derfor over to aspekter i vores survey: om man er glad for at bo i sit boligområde, og om man vil undlade at flytte fra sit boligområde.

Generelt finder vi, at tilfredsheden er øget blandt borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021, men niveauet af tilfredshed er stadig lavere i 2021 i boligområder med en boligsocial helhedsplan sammenlignet med befolkningen.

I figur 3.18 fremgår andelen af borgere, der svarer, at de er meget glade eller glade for deres boligområde. Vi ser, at der er signifikante niveauforskelle på andelen af borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan, der er meget glade eller glade for deres område, og den tilsvarende andel i befolkningen. Ni ud af ti i befolkningen er meget glade eller glade for deres boligområde, mens godt otte ud ti i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i almene boligområder er det.

Vi ser dog samtidigt, at der er en signifikant positiv udvikling fra 2018 til 2021 i områder med en boligsocial helhedsplan, idet andelen, der er meget glade eller glade, er steget fra 76 % til 83 %.

Figur 3.18 Hvor glad er du for at bo i dit boligområde?

Andel af respondenter, der svarer glad eller meget glad.

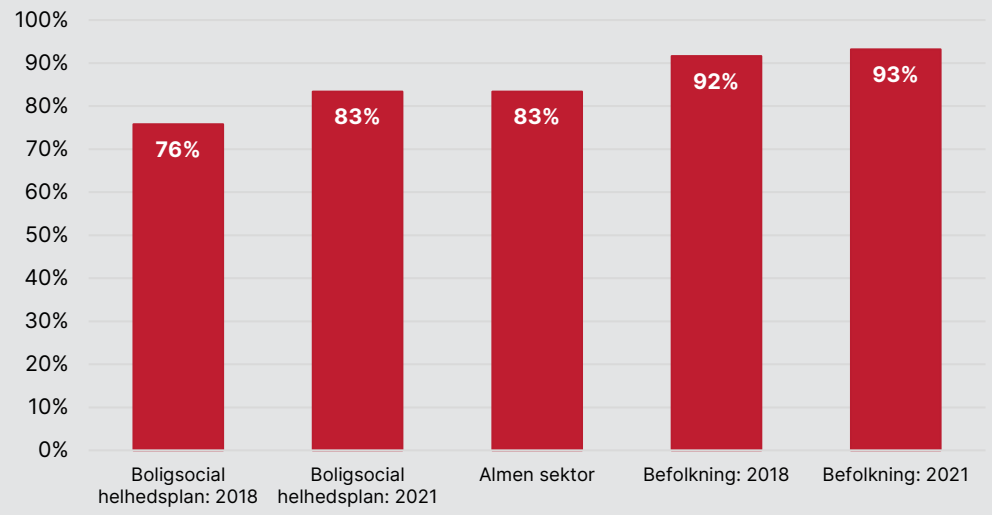

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.447; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.982; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.026; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021*

2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor***, mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Når vi ser på udviklingen i andelen af borgere, der vil undlade at flytte fra deres boligområde, er der sket en signifikant positiv udvikling fra 2018 til 2021 i boligområder med en boligsocial helhedsplan, hvor andelen er steget fra 57 % til 65 %. Niveauet er dog stadig markant lavere i både boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor, som også ligger på 65 % i 2021, sammenlignet med befolkningen, hvor otte ud af ti vil undlade at flytte.

Figur 3.19 Vil du undlade at flytte?

Andel af respondenter, der svarer ja.

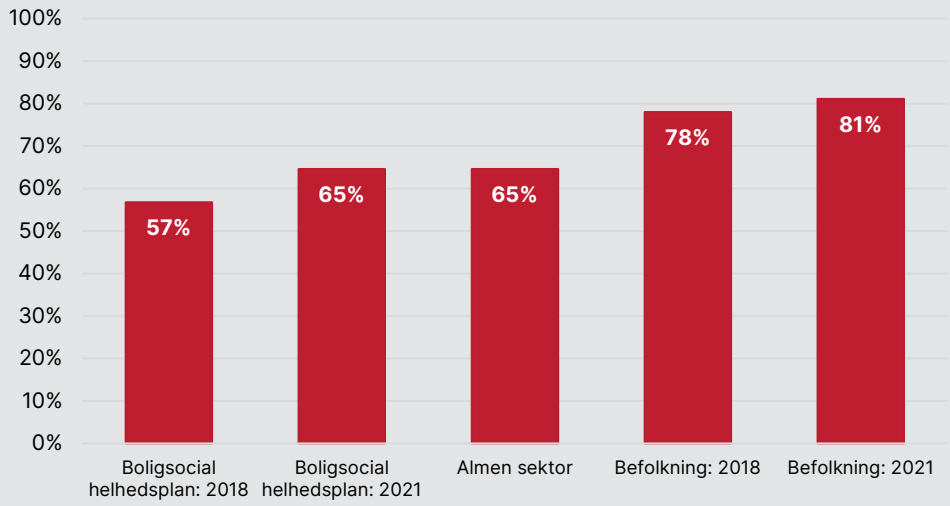

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 8.384; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.958; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 865; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***
2021: mellem Boligsocial helhedsplan og Almen sektor***, mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning***

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

3.6 Livskvalitet

Inden for forskningslitteraturen betragtes livskvalitet i stigende grad som en vigtig dimension af trivsel (Stiglitz et al., 2017). Livskvalitet indfanger ikke kun situationer eller øjeblikke med positive eller negative livsoplevelser, men indfanger også mere generelt velvære i livet (Kahneman & Krueger, 2006). Livskvalitet relaterer til mange dimensioner i den enkeltes liv og hverdag, og dækker over tilfredshed med livet, økonomi, sociale relationer, arbejde, helbred, følelse af

tryghed, tillid til politikere og utilsigtede/uventede begivenheder i livet, såsom akut sygdom, mistet job, skilsmisse, tab af ægtefælle m.m. (Bauer et al., 2015; Clark et al., 2008; Eurostat, 2015; OECD et al., 2013). Vi har derfor spurgt borgerne om deres livskvalitet. I figur 3.20 fremgår andelene af borgere, der er godt tilfredse med deres liv. Først og fremmest ser vi, at andelen af borgere, der er godt tilfredse med deres liv er signifikant lavere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i almene boligområder sammenlignet med befolkningen. I 2021 er der en forskel på 6 procentpoint mellem boligområder med en boligsocial helhedsplan og almene boligområder (der har samme niveau) og befolkningen.

Dernæst fremgår det af figuren, at der er sket en signifikant positiv forbedring i boligområder med en boligsocial helhedsplan. I 2018 angav 78 % at de var godt tilfredse med deres liv, og denne andel er i 2021 steget til 82 % De tilsvarende andele i befolkningen er 86 % i 2018 og 88 % i 2021. Forskellen på borgernes livskvalitet i boligområder med en boligsocial helhedsplan og befolkningen er således blevet mindre i perioden 2018 til 2021.

Figur 3.20 Hvor tilfreds er du med dit liv, når alt tages i betragtning?

Respondenter har kunnet svare på en skala fra 1-10, hvor 10 er meget tilfreds. Andel af respondenter, der svarer mellem 6 og 10; dvs. svarer "godt tilfreds".

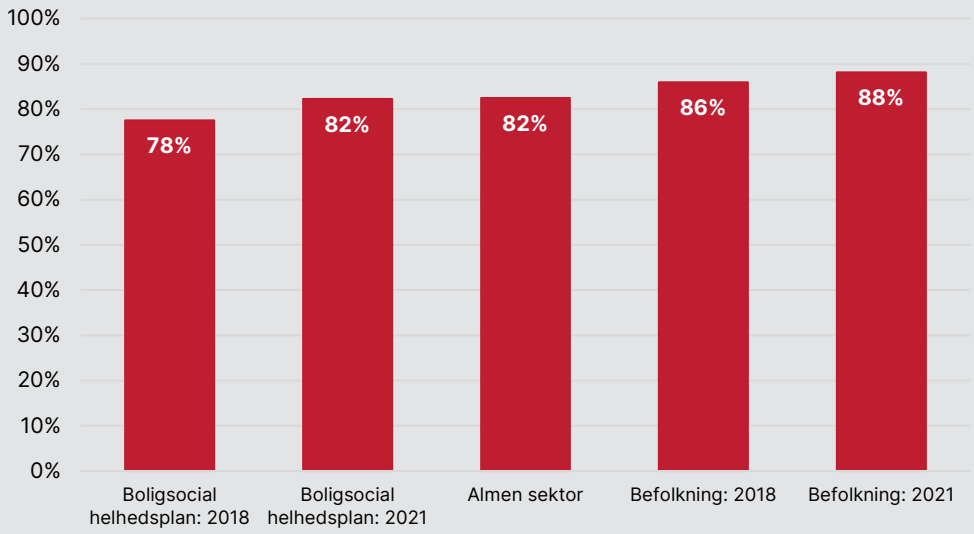

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.395; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.981; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.023; N (Befolkning:2021) = 1.354.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Udvikling: Boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021***

2021, mellem Boligsocial helhedsplan og Befolkning***; mellem Almen sektor og Befolkning**

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

3.7 Opsamling

I dette afsnit har vi beskrevet de enkelte aspekter af de seks dimensioner, der udgør tryghed og trivsel, ved at beskrive de enkelte survey-spørgsmål, dels i forhold til udviklingen fra 2018 til 2021 for boligområder med en boligsocial helhedsplan og befolkningen, dels i forhold til at sammenligne niveauerne i 2021 for boligområderne, den almene sektor og befolkningen.

Surveyen indeholdt i alt 46 spørgsmål, som indgik i både 2018 og i 2021. For 26 ud af de 46 spørgsmål er der sket en signifikant udvikling i boligområderne fra 2018 til 2021, hvor udviklingen har været positiv i 14 ud af de 26 boligområder. Her er det næsten udelukkende spørgsmål relateret særligt til social sammenhængskraft, der har set en negativ udvikling, hvilket for nogle aspekters vedkommende kan være forårsaget af coronanedlukninger. For eksempel har der været en nedgang i, hvor ofte man ser venner uden for ens boligområde. For befolkningen har der været en signifikant udvikling for 13 ud af de 46 spørgsmål, hvor udviklingen har været positiv for 9 ud af de 13.

Den grundlæggende tryghed i det boligområde, man bor i, er steget fra 2018 til 2021, både i områderne og i befolkningen, og den er steget nogenlunde lige meget. Omkring 3-4 procentpoint flere siger, at de grundlæggende er trygge i deres boligområde, både i områder med en boligsocial helhedsplan og befolkningen. Tilliden til politiet er ligeledes steget i både boligområderne og i befolkningen. Her er stigningen på 1-2 procentpoint. Når det omvendt kommer til en række aspekter af den sociale sammenhængskraft, er de generelt faldet i boligområderne, mens der ikke er sket en ændring i befolkningen. Ligeledes i forhold til, hvor tilfreds man er med sit boligområde, og hvor tilfreds man generelt set er med sit liv, er begge disse aspekter steget i boligområderne – med hhv. 7 og 4 procentpoint – mens der heller ikke her er sket en ændring i befolkningen.

Når vi sammenligner niveauerne af andelene, der har høj tryghed og trivsel på de enkelte spørgsmål i 2021 i boligområderne med befolkningen, finder vi overordnet det samme mønster som i (Christensen et al., 2019) på data fra 2018: Befolkningen ligger signifikant højere end boligområderne. I 2021 ligger befolkningen signifikant højere på alle spørgsmål undtagen tre, som omhandler, hvor tit man får gode råd af personer, der ikke er fra ens boligområde, hvor tit man laver frivilligt arbejde uden for ens boligområde, og om man er medlem af andre foreninger end idrætsforeninger uden for boligområdet, hvor boligområderne og befolkningen har det samme niveau. Omvendt er det dog ikke sådan, at boligområderne ligger foruroligende lavt på alle de andre aspekter af tryghed og trivsel. Ligesom i 2018 er det fx stadig flertallet (i 2021 omkring otte ud af ti), der grundlæggende er trygge i deres boligområde og oplever, at de er godt tilfredse med deres liv.

Det nye i 2021-målingen er, at vi denne gang også har fået foretaget en stikprøve i den almene sektor. Den almene sektor ligger signifikant lavere end befolkningen på alle spørgsmål undtagen tre, som omhandler, hvor tit man laver frivilligt arbejde uden for ens boligområde, om man er medlem af andre foreninger end en idrætsforening uden for ens boligområde, og hvor sandsynligt det er, at man vil gribe ind, hvis det nærmeste busstoppested skal nedlægges. På disse tre spørgsmål ligger den almene sektor på niveau med befolkningen.

På nær på nogle få spørgsmål ser vi helt generelt, at den almene sektor ligner boligområderne mere, end den ligner befolkningen. Den almene sektor ligger kun signifikant højere end boligområderne på 19 ud af de 46 spørgsmål, men selv når forskellen til boligområderne er signifikant, er den mindre end forskellen til befolkningen. Dette peger således på, at de forholdsvis lavere niveauer af tryghed og trivsel, som vi også fandt i 2018-målingen af boligområderne, ikke er et særligt billede, som er begrænset til de udsatte boligområder. Vi ser tværtimod et lignende billede i den almene sektor, hvor niveauer overordnet set er af den samme størrelsesorden. Dette peger derfor på, at der ikke er en helt særlig problematik på spil kun i de udsatte boligområder, og derfor tyder vores resultater på, at der også i den almene sektor skal arbejdes med at forbedre tryghed og trivsel. Med andre ord, at der skal arbejdes mere bredt med tryghed og trivsel end blot isoleret set i de udsatte boligområder.

4 Det samlede trygheds- og trivselsbillede

I dette kapitel beskriver vi udviklingen i det samlede trygheds- og trivselsbillede fra 2018 til 2021, hvor vi samler de enkelte aspekter af hver dimension og ser på dimensionerne samlet, og vi beskriver sammenhængene mellem de seks dimensioner, der udgør tryghed og trivsel. Derudover beskriver vi, hvordan forskelle i tryghed og trivsel hænger sammen med forskelle mellem boligområder, og hvordan den hænger sammen med de forskellige typer af borgere, der bor i disse boligområder, herunder om der er mønstre i, hvilke borgere der eksempelvis er særligt trygge hhv. utrygge, tilfredse med deres boligområde hhv. utilfredse med deres boligområde osv., for alle de seks dimensioner.

Vi undersøger det samlede trygheds- og trivselsbillede ved, at vi på baggrund af spørgsmålene i surveyen danner de seks dimensioner – oplevet tryghed, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet – som seks indekser, der hver har en værdi, der ligger mellem 0 og 1. For at danne indekset for hver af de seks dimensioner (og for den samlede tryghed og trivsel) for et boligområde tages gennemsnittet af de individuelle beboeres indekser for beboerne i det pågældende boligområde. Jo tættere på 1, jo højere oplevet tryghed, jo større livskvalitet, jo mere tilfreds med området, jo mere kollektiv handlekraft, jo større tillid, og jo større sammenhængskraft. I Bilag 4 har vi gennemgået, hvordan vi konstruerer indekserne for de seks dimensioner.

Den samlede tryghed og trivsel er summen af de seks dimensioner, dvs. at her implicit ligger en antagelse om, at hver dimension vægter lige meget i det samlede billede, samt at det er den samlede sum, der tæller, og ikke hvilke dimensioner, man ligger højt på.

Kapitlet afrapporterer de hovedresultater, der fremgår af boks. 4.1.

Boks 4.1 Hovedresultater

- Der er sket en forbedring i det samlede trygheds- og trivselsbillede i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021; forbedringer kommer af, at tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet er øget i boligområder. For dimensionerne oplevet tryghed og kollektiv handlekraft er niveauet det samme i 2021 som i 2018, mens graden af social sammenhængskraft er mindre i 2021 end i 2018. I befolkningen er tillid og tilfredshed også to dimensioner, der har udviklet sig positivt i samme periode.

- I 2021 er der signifikant forskel på boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på dimensioner for tilfredshed med boligområdet og kollektiv handlekraft; på de øvrige dimensioner ligger boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på niveau med hinanden. Trygheds- og trivselsniveauet i den almene sektor er signifikant lavere på fem af de seks dimensioner end i befolkningen. Livskvalitet er den eneste dimension, hvor den almene sektor og befolkningen ligger på niveau.

- Forskelle på tryghed og trivsel hænger mere sammen med forskelle på borgere end på boligområder. Ældre over 65 år har generelt en lavere social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft og lavere grad samlet tryghed og trivsel. Børnefamilier har en højere grad af oplevet tryghed, social sammenhængkraft, kollektiv handlekraft og samlet tryghed og trivsel end ikke-børnefamilier. Børnefamiliers tillid er dog generelt lavere end ikke-børnefamiliers. Borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse har lavere tillid, tilfredshed og livskvalitet end borgere med en uddannelse.

- Etnicitet, køn og varighed af at have boet i boligområdet bidrager også med forklaring på forskelle i niveauer af tryghed og trivsel. Borgere med en ikke-vestlig baggrund har højere grad af social sammenhængskraft end borgere med dansk og vestlig baggrund, mens det omvendte gælder i forhold oplevet tryghed, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed og livskvalitet. Kvinder har en lavere grad af oplevet tryghed end mænd. Borgere, der har boet mere end otte år i boligområdet, har generelt en højere grad af tilfredshed med området end borgere, der har boet i kort tid.

4.1 Udvikling på de seks dimensioner

Indledningsvis ser vi på, hvordan det samlede trygheds- og trivselsbillede er i 2021 i boligområder med en boligsocial helhedsplan, den almene boligsektor og i befolkningen. Det fremgår af figur 4.1.

Overordnet kan vi se, at trygheds- og trivselsniveauet i gennemsnit er lavere i boligområder med en boligsocial helhedsplan end i befolkningen på alle seks dimensioner af tryghed og trivsel, og vi ser, at trygheds- og trivselsniveauet i den almene sektor ligger på niveau med eller marginalt højere end i boligområder med en boligsocial helhedsplan. Der er signifikant forskel på boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på dimensioner for tilfredshed med boligområdet og kollektiv handlekraft som de eneste to dimensioner. I forhold til oplevet tryghed, tillid, social sammenhængskraft og livskvalitet ligger boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på niveau med hinanden. Trygheds- og trivselsniveauet i den almene sektor er signifikant lavere på fem af de seks dimensioner end i befolkningen. Livskvalitet er den eneste dimension, hvor den almene sektor og befolkningen ligger på niveau.

Det vil sige, at trygheds- og trivselsniveauet i boligområder med en boligsocial helhedsplan og i den almene sektor ligner hinanden og er forskellige fra trygheds- og trivselsniveauet i befolkningen.

Figur 4.1 Samlet tryghed og trivsel i alle helhedsplaner, den almene sektor og i befolkningen i 2021

Hver dimension går fra 0 til 1, hvor 1 er udtryk for den højest mulige "oplevede tryghed", "social sammenhængskraft", "tillid", "kollektiv handlekraft", "tilfredshed med boligområdet" og "livskvalitet".

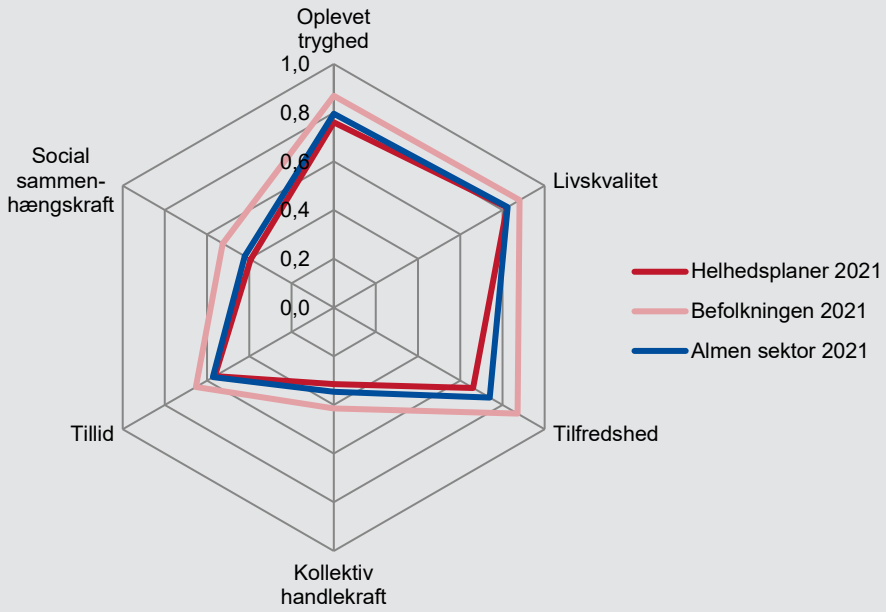

Anm: N (Boligsocial helhedsplan) = 9.994; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning) = 1.354.

Kilde: Trygheds-survey (2021).

I figur 4.2 ser vi på udviklingen fra 2018 til 2021 i det samlede trygheds- og trivselsbillede for boligområder med en boligsocial helhedsplan, og i figur 4.3 fremgår udviklingen i befolkningen.

Generelt ser vi, at der er sket en forbedring i det samlede trygheds- og trivselsbillede i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021. Denne forbedring er drevet af, at der er en signifikant positiv udvikling på dimensioner for tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvalitet. For dimensionerne oplevet tryghed og kollektiv handlekraft er niveauet det samme i 2021 som i 2018, mens graden af social sammenhængskraft er blevet mindre i 2021 end i 2018.

Som beskrevet tidligere, er der en relativt høj andel af borgere, som har besvaret surveyen i både 2018 og i 2021. Vi deler derfor 2021-besvarelserne op i

en panelpopulation (dem, der også besvarede surveyen i 2018) og en tværsnitspopulation (dem, der kun har besvaret surveyen denne ene gang i 2021) for at undersøge, om panelpopulationen ser meget anderledes ud end tværsnitspopulationen. De to populationer adskiller sig på baggrundsforhold ved, at borgere over 65 år er overrepræsenterede i panelet forhold til tværsnittet, mens borgere med ikke-vestlig oprindelse, børnefamilier og borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse er underrepræsenterede. Vi har undersøgt, hvordan udviklingen i det samlede trygheds- og trivselsbillede er i panelet og i tværsnittet (se Bilagsfigur 8.2 og Bilagsfigur 8.3). Vi finder, at der er den samme forbedring i den samlede tryghed og trivsel i panelet og i tværsnittet, hvilket styrker robustheden i, at der er sket en signifikant forbedring i tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan.

Der er også sket en forbedring i trygheds- og trivselsbilledet i befolkningen, der er drevet af, at tilliden og tilfredsheden er øget. På de øvrige dimensioner er der ikke sket nogen signifikant udvikling, hvilket kan hænge sammen med, at befolkningen på de øvrige dimensioner allerede lå relativt højt i 2018.

Figur 4.2 Samlet tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021

Hver dimension går fra 0 til 1, hvor 1 er udtryk for den højest mulige "oplevede tryghed", "social sammenhængskraft", "tillid", "kollektiv handlekraft", "tilfredshed med boligområdet" og "livskvalitet".

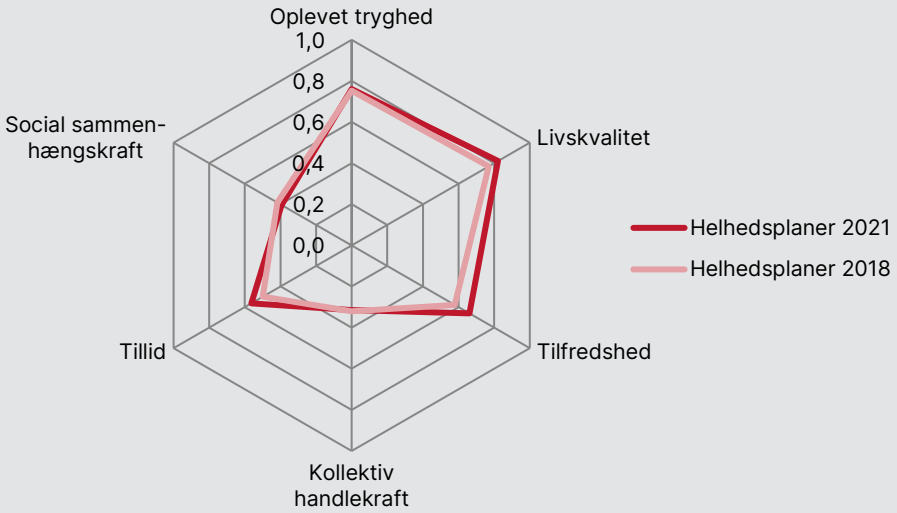

Anm: N (Boligsocial helhedsplan 2021) = 9.994; N (Boligsocial helhedsplan 2018) = 10.473.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Figur 4.3 Samlet tryghed og trivsel i befolkning fra 2018 til 2021

Hver dimension går fra 0 til 1, hvor 1 er udtryk for den højest mulige "oplevede tryghed", "social sammenhængskraft", "tillid", "kollektiv handlekraft", "tilfredshed med boligområdet" og "livskvalitet".

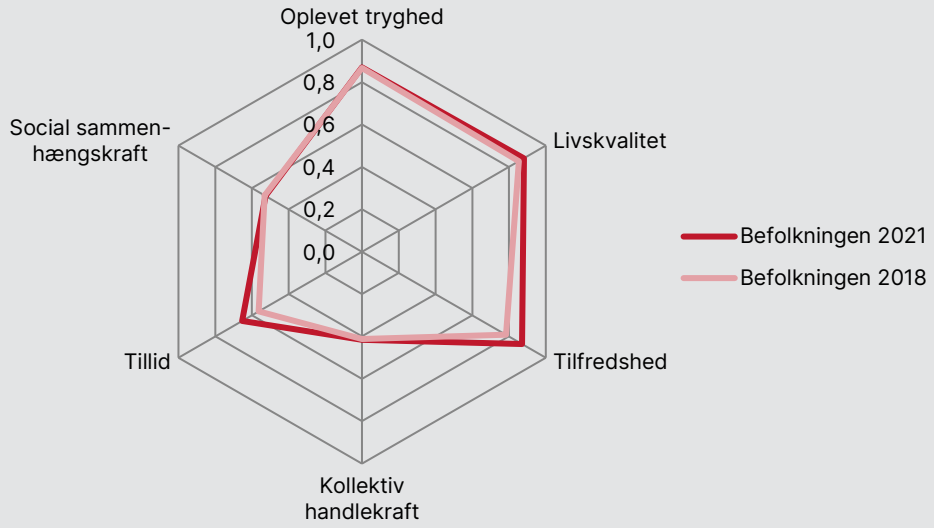

Anm: N (Befolkningen 2021) = 1.354; N (Befolkningen 2018) = 1.030.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

4.2 Sammenhænge mellem dimensioner

I dette afsnit undersøger vi sammenhængene mellem de seks dimensioner. Denne analyse udføres som en korrelationsanalyse, dvs. at vi udregner korrelationerne mellem samtlige kombinationer af de seks trygheds- og trivselsdimensioner og tester, om de er statistisk signifikante.

Resultatet er angivet i tabel 4.1, hvor de sammenhænge, som er statistisk signifikant forskellige fra 0, er markeret med fed skrift, og hvor størrelserne af korrelationerne er farvekodet, sådan at størrelsesordenen går fra mindst til størst og går fra gul over orange til grøn, hvor helt grøn netop angiver den højeste værdi for en korrelation, nemlig 1.

Tabel 4.1 Sammenhænge mellem trygheds- og trivselsdimensionerne, alle helhedsplaner, områdeniveau i 2021

	OT	SS	KH	TE	TI	LK
OT	1,000					
SS	0,326	1,000				
KH	0,133	0,363	1,000			
TE	0,400	0,362	0,175	1,000		
TI	0,182	0,235	0,160	0,169	1,000	
LK	0,221	0,177	0,093	0,198	0,141	1,000

Anm.: De fremhævede korrelationer er signifikante på et 95-procents-signifikansniveau målt med en Pearson's Chi²-test. N = 66. Beregningerne er foretaget på vægtede data. Farverne viser, hvor på skalaen gående fra 0,0 (gul) til 1,0 (grøn) hver enkelt værdi befinder sig.

Kilde: Egne beregninger på data fra trygheds-surveyen.

Det overordnede resultat er, at alle sammenhænge er positivt statistisk signifikante. Generelt vurderer vi, at korrelationer i størrelsesordenen 0,3 er forholdsvis små, mens korrelationer over 0,6-0,7 er forholdsvis store. Det vil sige, at de korrelationskoefficienter vi finder mellem dimensionerne ser forholdsvis små ud, med undtagelse af sammenhængen mellem oplevet tryghed og tilfredshed og til dels også sammenhængen mellem kollektiv handlekraft og tilfredshed. Det vil sige, at hvis man arbejder med indsatser, der har enten oplevet tryghed, kollektiv handlekraft eller tilfredshed med boligområdet som formål, vil man kunne forvente små afledte effekter (spillovers) på de andre nævnte dimensioner. Eftersom alle sammenhænge er signifikante (dvs. at der ER en sammenhæng), men samtidig forholdsvis små, vil man generelt kunne forvente også at opnå forbedringer på de andre trygheds- og trivselsdimensioner, men alt sammen kun i det små. Dette resultat er præcis det samme, som vi fandt for 2018-målingen.

Vi har også undersøgt sammenhængene mellem dimensioner af tryghed og trivsel i den almene sektor og i befolkningen. Overordnet set finder vi samme billede; nemlig at alle korrelationer er positive, men små, og de fleste er signifikante. Der er forskelle på, hvilke dimensioner der signifikant hænger sammen i den almene sektor og i befolkningen sammenlignet med boligområder med en boligsocial helhedsplan. Disse forskelle kan både være reelle forskelle, der i givet fald er vanskelige at forklare, eller være udtryk for en større statistisk usikkerhed i korrelationsanalyserne i den almene sektor og i befolkningen, fordi de to stikprøver er små. Korrelationsmatricerne for den almene sektor og befolkningen findes i Bilagstabel 8.1 og Bilagstabel 8.2.

4.3 Forskelle i tryghed og trivsel – hvor stammer variationen fra?

I dette afsnit undersøger vi, hvor meget af variationen i tryghed og trivsel der kan tilskrives variation mellem områderne, og hvor meget der kan tilskrives variation mellem beboerne.

Tabel 4.2 viser den totale variation i de seks dimensioner af tryghed og trivsel, og i den samlede tryghed og trivsel, og hvordan denne variation ser ud, når man statistisk dekomponerer den efter, om den kommer fra variation mellem områderne (den såkaldte "between-variation"), eller om den kommer fra variation mellem borgerne, der bor i områderne (den såkaldte "within-variation"). Som man kan se, stammer størstedelen af variationen i tryghed og trivsel fra variation mellem beboerne, og kun en lille del stammer fra variation områderne imellem.

Det vil sige, at tryghed og trivsel hovedsageligt varierer mellem beboere, uanset hvilket område de bor i, og kun en lille del af forskellene i tryghed og trivsel kan henføres til forskelle mellem områderne. Forskellene i tryghed og trivsel ses således hovedsageligt mellem forskellige beboere og er dermed primært drevet af beboernes individuelle oplevelser med tryghed og trivsel.

Tabel 4.2 Variation i tryghed og trivsel delt op på variation fra områder og beboere

Variation	Oplevet tryghed	Social sammenhængskraft	Kollektiv handlekraft	Tillid	Tilfredshed med boligområdet	Livskvalitet	Samlet
Total variation	0,220	0,164	0,146	0,311	0,350	0,420	0,144
Mellem områder	0,040	0,023	0,017	0,034	0,061	0,037	0,019
Mellem beboere	0,216	0,163	0,145	0,309	0,345	0,419	0,143

Anm.: Tallene i tabellen er standardafvigelser. N (beboere) = 10.473. Beregningerne er foretaget på vægtede data.

Kilde: Egne beregninger på data fra trygheds-surveyen (2021) og Danmarks Statistik.

4.3.1 Forskelle i tryghed og trivsel mellem borgerne

Eftersom vi finder, at den største variation i tryghed og trivsel kommer fra forskellen på borgerne i boligområderne, beskriver vi i dette afsnit forskelle på forskellige grupper af borgeres grad af tryghed og trivsel.

Der er studier, der har fundet, at der er signifikante sammenhænge mellem oplevet tryghed og en række individkarakteristika. Det drejer sig om køn, alder, uddannelse, indkomst, etnicitet, tillid og personlige erfaringer med at have været udsat for vold eller anden kriminalitet (Brunton-Smith et al., 2014; Chadee & Ditton, 2003; Henson & Reyns, 2015; S. C. Moore & Shepherd, 2007; S. Moore & Shepherd, 2006; Smith et al., 2001; Vancluysen et al., 2011; Weisburd et al., 2015). Ladenburg, Petersen & Berger (Ladenburg et al., 2016) finder, at borgere med ikke-vestlig baggrund angiver at være mindre utrygge i udsatte boligområder end borgere med etnisk dansk baggrund, og kvinder angiver at være mindre utrygge i deres nabolag end mænd. Når det kommer til alder, finder Ladenburg, Petersen & Berger (2016) i tråd med andre tidligere studier, at utrygheden er uformet, således at borgere omkring de 40 år oplever at være mest utrygge, mens unge og ældre beboere er mindre utrygge. Uddannelse og beskæftigelse hænger ikke sammen med den oplevede tryghed for borgere i de udsatte boligområder (Ladenburg et al., 2016).

Der er også studier, der har undersøgt social sammenhængskraft og finder, at uddannelsesniveau er en stærk indikator for sociale netværk, og at personer med højt uddannelsesniveau i mindre grad har tætte familiemedlemmer og venner i boligområdet end personer med lavere uddannelsesniveau. Uddannelsesniveauet har dog ikke nogen betydning for omfanget af kontakt med ens naboer (Dekker & Bolt, 2005). Dekker & Bolt (2005) finder på hollandske data, at borgere med etnisk minoritetsbaggrund har en stærkere social sammenhængskraft end beboere med etnisk hollandsk baggrund, fordi de har tættere sociale relationer i boligområdet, de er mindre tolerante over for afvigende adfærd, og de oplever en stærkere tilknytning til området.

Derudover anvender man i forskningslitteraturen det antal år, som beboere har boet i et boligområde, som en indikator til at måle beboernes tillid til andre. Flere studier (Coleman, 1988; Elo et al., 2009; Swatt et al., 2013) tolker det som et udtryk for høj tillid, hvis folk har boet i et boligområde i mere end 4 år. Varigheden af at bo i samme boligområde kan indikere graden af tillid blandt beboerne til de udsatte boligområder. Ladenburg, Petersen & Berger (2016) bruger antal år, man har boet i boligområdet, som et udtryk for social tillid og finder, at der er en positiv sammenhæng mellem social tillid og den oplevede tryghed i området.

Endelig er der også studier, der finder, at livskvalitet er kilde til uligheder på tværs af bl.a. etniske grupper. Der er flere og flere studier, der peger på, at indvandrere og etniske minoriteter typisk har en lavere oplevet livskvalitet end majoritetspopulationen (Bartram, 2011; Bobowik et al., 2015; De Vroome & Hooghe, 2014; Kirmanoğlu & Baslevent, 2014; Koczan, 2013; Sirgy & Cornwell, 2002; Verkuyten, 2008), dog med en vis variation i forhold til oprindelseslandet (Frank et al., 2016; Nesterko et al., 2013). Når der tages højde for indkomst, beskæftigelse, sundhed og sociale ressourcer, der også korrelerer med livskvalitet, opretholdes de etniske forskelle.

Vi har undersøgt, om forskellige grupper af borgere har forskellige niveauer af tryghed og trivsel, når vi samtidig kontrollerer for andre baggrundskarakteristika og tager højde for, at borgere fra det samme boligområde ikke er uafhængige af hinanden, men netop har boligområdet tilfælles.

Vi inddrager følgende baggrundskarakteristika for hver borger:

- Om man har ikke-vestlig baggrund
- Om man er 65+ år gammel
- Om man er i en børnefamilie
- Om man har grundskole som højeste fuldførte uddannelse (for 25-60-årige)
- Om man hverken er i uddannelse eller beskæftigelse (for 18-64-årige)
- Om man har været sigtet og/eller dømt for kriminelle forhold inden for de sidste 3 år
- Om man har boet kort eller længe i boligområdet (længe svarer til 8 år og derover).

På baggrund af 2018-surveyen lavede vi samme analyse, og her fandt vi, at borgere med ikke-vestlig baggrund, ældre borgere (65+-årige) og børnefamilier havde en højere tryghed og trivsel, mens borgere uden uddannelse eller beskæftigelse havde lavere niveauer. I forhold til om man havde være sigtet/dømt var der ingen forskelle i niveauet til for tryghed og trivsel (Christensen et al., 2019).

Med indsamlingen af 2021-besvarelser er vi i den unikke situation, at en stor del af besvarelserne kommer fra borgere, der også besvarede surveyen i 2018; den såkaldte panelpopulation. Paneldata giver os mulighed for at tage højde for forhold, der vedrører den enkelte persons individuelle disponering for tryghed og trivsel, som kan hænge sammen med personens grad af tryghed og trivsel samtidig med, at det kan hænge sammen med observerbare forhold for den enkelte, for eksempel om personen har udøvet kriminel adfærd. Vi kan tage højde for denne individspecifikke disponering i dét omfang, at denne disponering ikke ændrer sig over tid for den enkelte. Hvis den denne individspecifikke disponering for tryghed og trivsel, som vi ikke kan observere i data, er systematisk forskellig for forskellige typer af borgere – fx hvis personer, som ikke har en uddannelse samtidig i gennemsnit har en lavere individuel disponering for fx kollektiv handlekraft end personer med en uddannelse – vil estimater fra modeller, der ikke tager højde for denne individspecifikke disponering, være skæve.

Vi estimerer derfor fixed effect regressionsmodel, som kan tage højde for denne individuelle disponering, som ikke kan observeres, og som kun kan anvendes, når man har paneldata til rådighed.

I tabel 4.3 fremgår sammenhængene mellem forskellige grupper af borgere og tryghed og trivsel, estimeret ved en fixed effects-paneldataregressionsmodel. Vi ser, at borgere på 65 år og derover har en signifikant lavere grad af social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft og en samlet lavere grad af tryghed og trivsel. Det vil sige, at niveauet af oplevet tryghed, tillid, tilfredshed og livskvalitet ikke er påvirkelig af alder.

Børnefamilier har en signifikant højere grad af oplevet tryghed, social sammenhængskraft og kollektiv handlekraft samt en højere grad af samlet tryghed og trivsel, men de har en lavere grad af tillid. Endelig ser vi, at borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse har en lavere grad af tillid, tilfredshed og livskvalitet.

I forhold til ikke at være i uddannelse/ beskæftigelse og være i uddannelse/ beskæftigelse, og i forhold til om man har en sigtelse eller dom for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer eller ikke, er der ingen forskelle i niveauet på de seks dimensioner eller i den samlede tryghed og trivsel.

Hvis vi sammenligner med regressionsresultaterne fra den tidligere rapport (Christensen et al., 2019), kan man se, at estimater af sammenhængene mellem tryghed og trivsel og forskellige typer af beboere netop er skæve, hvis man ikke kan tage højde for den individspecifikke disponering for tryghed og trivsel, som vi har kunnet tage højde for i denne rapport, idet vi i modsætning til den tidligere rapport nu også har en panelpopulation. Særligt fandt vi i (Christensen et al., 2019), at ældre (personer over 65) havde en højere samlet tryghed og trivsel, hvorimod vi nu finder, efter at have taget højde for den individspecifikke disponering, at ældre tværtimod har en lavere grad af tryghed og trivsel end yngre. Børnefamilier oplever stadig en højere grad af social sammenhængskraft og kollektiv handlekraft end personer uden hjemmeboende børn, når vi tager højde for den individspecifikke disponering, ligesom resultaterne for gruppen af borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse også ligger i tråd med resultaterne, hvor der ikke tages højde for den individspecifikke effekt af individuel disponering for tryghed og trivsel. Sluttelig har estimaterne af, at borgere som hverken er i uddannelse eller beskæftigelse har lavere tryghed og trivsel, været skæve, idet der ikke længere er nogen sammenhæng mellem ikke at være i uddannelse eller beskæftigelse og ens tryghed og trivsel, når vi tager højde for den individuelle disponering.

Tabel 4.3 Forskelle i tryghed og trivsel mellem beboere

	OT	SS	KH	TI	TE	LK	Samlet
65+		-0,061***	-0,038**				-0,036**
Børnefamilie	0,041*	0,048**	0,044***	-0,061*			0,036**
Grundskole som højeste fuldførte udd.				-0,105*	-0,086*	-0,156*	
Hverken i uddannelse eller beskæftigelse							
Sigtet/dømt inden for seneste 3 år							

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018 og 2021) = 3.758

Regressionskoefficienter fra en fixed effects-paneldataregressionsmodel. ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05. N = 9.994. Estimationerne er udført på vægtede data. Hausman test for, om den bedste modelspecifikation er en fixed effects-model eller en random effects-model, viser for alle dimensionerne, at fixed effects-modellen er den foretrukne.

"Ikke-vestlig" måles ved variablen herkomst, der er inddelt i kategorierne dansk, vestlig og ikke-vestlig og angiver andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Vestlige lande omfatter alle 28 EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande er alle øvrige lande.

"Grundskole" angiver, at individet har grundskole som højeste fuldførte uddannelse og er 25-60 år. Ukendt uddannelse er inkluderet i denne kategori, da mange indvandrere ikke har en afsluttet uddannelse i Danmark.

"Hverken i uddannelse eller beskæftigelse" angiver, at individet er 18-64 år og hverken er registreret med en igangværende uddannelse i uddannelsesregistret eller er registreret som studerende eller i beskæftigelse ifølge variablen SOCIO_13.

"Sigtet eller dømt" angiver, at individet har været sigtet eller er blevet dømt for lovovertrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer og våbenloven inden for de seneste 3 år. Overtrædelser af færdselsloven er ikke inkluderet.

"Antal år i boligområdet" måler, hvor mange år individet har boet på sin nuværende bopæl i boligområdet pr. 31.12.2021.

Kilde: Egne beregninger på data fra trygheds-surveyen og Danmarks Statistik.

Vi har til slut lavet en deskriptiv analyse af yderligere en række baggrundsforhold, fordi fixed effects-modeller kun kan estimeres på variable, der ændrer sig i perioden, og det er netop ikke alle baggrundsforhold som man kan skifte status på. Disse er køn, etnisk oprindelse og antal år, man har boet i boligområdet, idet alle beboere jo har boet i boligområdet 3 år længere, end de havde gjort i 2018.

Først ser vi på sammenhængen mellem etnicitet og de seks dimensioner samt det samlede trygheds- og trivselsniveau i tabel 4.4., hvor det skal bemærkes, at der ikke er taget højde for andre baggrundsfaktorer. Det fremgår af tabellen, at der overordnet set er signifikante sammenhænge mellem etnicitet og samtlige dimensioner i tryghed og trivsel. Borgere med ikke-vestlig oprindelse har en signifikant højere grad af social sammenhængskraft sammenlignet med borgere af dansk og vestlig oprindelse. På de øvrige dimensioner – oplevet

tryghed, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed og livskvalitet – samt i forhold til et samlet trygheds- og trivselsniveau – har borgere med ikke-vestlig baggrund en signifikant lavere grad sammenlignet med borgere med dansk og vestlig oprindelse.

Disse resultater peger således i samme retning som (Dekker & Bolt, 2005), der finder, at borgere med etnisk minoritetsbaggrund har en højere grad af social sammenhængskraft end borgere med majoritetsbaggrund.

Tabel 4.4 Sammenhænge mellem etnicitet og tryghed og trivsel

	OT	SS	KH	Ti	TE	LK	Samlet
Ikke-vestlig oprindelse							

Anm.: Sammenhængene er testet i alle de forskellige delpopulationer af Trygheds-surveyen, og en sammenhæng er kun rapporteret som værende signifikant, hvis den er signifikant i alle delpopulationer. Delpopulationerne er: alle besvarelser fra både 2018 og 2021 poolet sammen, 2018-surveyen, 2021-surveyen, panel-populationen i hhv. 2018 og 2021, tværsnitspopulationen i hhv. 2018 og 2021.

Grøn markerer en positiv sammenhæng, rød markerer en negativ sammenhæng; gul markerer en insignifikant sammenhæng

Kilde: Egne beregninger på Trygheds-survey i 2018 og 2021 og data fra Danmarks Statistik.

Når vi ser på sammenhængene mellem, om man boet kort eller længe i boligområdet, ser vi i tabel 4.5, at der kun er en enkelt dimension, hvor der er en signifikant sammenhæng, og det er mellem at have boet længe i boligområdet og tilfredsheden med boligområdet. Beboere, der har boet 8 år eller mere i deres boligområde er mere tilfredse med det, end beboere, som har boet der kortere tid end 8 år.

Tabel 4.5 Sammenhænge mellem at bo kort og længe i boligområdet og tryghed og trivsel

	OT	SS	KH	Ti	TE	LK	Samlet
Længe							

Anm.: Sammenhængene er testet i alle de forskellige delpopulationer af Trygheds-surveyen, og en sammenhæng er kun rapporteret som værende signifikant, hvis den er signifikant i alle delpopulationer. Delpopulationerne er: alle besvarelser fra både 2018 og 2021 poolet sammen, 2018-surveyen, 2021-surveyen, panel-populationen i hhv. 2018 og 2021, tværsnitspopulationen i hhv. 2018 og 2021.

Grøn markerer en positiv sammenhæng, rød markerer en negativ sammenhæng, gul markerer en insignifikant sammenhæng

Kilde: Egne beregninger på Trygheds-survey i 2018 og 2021 og data fra Danmarks Statistik.

Når vi ser på sammenhængen mellem køn, hvor vi her har set på kvinder, ser vi, at der også her kun er en enkelt dimension, hvor der er en signifikant sammenhæng med graden af tryghed og trivsel, hvor det igen skal bemærkes, at vi ikke tager højde for andre baggrundsfaktorer. Vi finder, at kvinder har lavere oplevet tryghed end mænd.

Tabel 4.6 Sammenhænge mellem køn og tryghed og trivsel

	OT	SS	KH	Ti	TE	LK	Samlet
Køn							

Anm.: Sammenhængene er testet i alle de forskellige delpopulationer af Trygheds-surveyen og en sammenhæng er kun rapporteret som værende signifikant, hvis den er signifikant i alle delpopulationer. Delpopulationerne er: alle besvarelser fra både 2018 og 2021 poolet sammen, 2018-surveyen, 2021-surveyen, panel-populationen i hhv. 2018 og 2021, tværsnitspopulationen i hhv. 2018 og 2021.

Grøn markerer en positiv sammenhæng, rød markerer en negativ sammenhæng; gul markerer en insignifikant sammenhæng

Kilde: Egne beregninger på Trygheds-survey i 2018 og 2021 og data fra Danmarks Statistik.

4.4 Opsamling

Den samlede tryghed og trivsel i udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan er øget fra 2018 til 2021. Denne ændring er drevet af, at tilfredshed med boligområdet, tillid til offentlige myndigheder og institutioner samt livskvalitet er forbedret i perioden. Samtidig med disse forbedringer er den sociale sammenhængskraft blevet mindre i 2021 sammenlignet med 2018. Der er ingen udvikling i forhold til borgernes oplevede tryghed eller den kollektive handlekraft.

Tilbagegangen i social sammenhængkraft er bemærkelsesværdig, og det er vanskeligt at pege på årsagen til denne tilbagegang. I den del af forskningslitteraturen, der beskæftiger sig med udsatte boligområder og social sammenhængkraft, peger eksempelvis Wacquant på, at den sociale sammenhængskraft påvirkes af stigmatisering (Wacquant, 2007, 2008; Wacquant et al., 2014). Over tid kan stigmatisering af bestemte boligområder påvirke et områdes sociale sammenhængskraft på en måde, så der skabes intern social splittelse. Det kan være dette, der blandt andet er på spil; der er ikke tegn på, at social sammenhængkraft i befolkningen bliver mindre.

I 2021 er der signifikant forskel på boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på dimensioner for tilfredshed med boligområdet og kollektiv handlekraft; på de øvrige dimensioner ligger boligområder med en boligsocial helhedsplan og den almene sektor på niveau med hinanden. Trygheds- og trivselsniveauet i den almene sektor er signifikant lavere på fem af

de seks dimensioner end i befolkningen. Livskvalitet er den eneste dimension, hvor den almene sektor og befolkningen ligger på niveau. Boligområder med en boligsocial helhedsplan ligger signifikant lavere end befolkningen på alle seks dimensioner.

Når vi analyserer, hvordan man kan forklare forskelle i tryghed og trivsel, tyder analyserne på, at meget lidt af forskellene kan forklares af forskelle på boligområderne med en boligsocial helhedsplan, mens det meste af forklaringen skal findes i forskellene på borgerne.

Når vi undersøger tryghed og trivsel for forskellige grupper af borgere, hvor vi samtidig udnytter paneldata til at tage højde for de enkelte borgeres individuelle, uobserverbare disponeringer, finder vi, at børnefamilier har en højere grad af tryghed og trivsel, som kommer af, at de har en højere grad af oplevet tryghed, social sammenhængskraft og kollektiv handlekraft end familier uden børn og enlige. Omvendt har borgere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse en lavere grad af tillid og livskvalitet, og er mindre tilfredse med deres boligområde end borgere med uddannelse.

Litteratur

Andersen, J., Andersen, J. G., & Hede, A. (2021). *Tryghed og utryghed i Danmark 2021*. Virum: TrygFonden.

Andersen, J., Hede, A., & Andersen, J. G. (2013). *Danskernes hverdagsproblemer: Tryghedsmåling 2013*. Virum: TrygFonden.

Andersen, J., Hede, A., & Andersen, J. G. (2015). *Den lange vej ud af krisen: Tryghedsmåling 2015*. Virum: TrygFonden.

Andersen, J., Hede, A., & Andersen, J. G. (2017). *Tilliden til samfundets bærebjælker: Tryghedsmåling 2017*. Virum: TrygFonden.

Andersen, J., Hede, A., & Andersen, J. G. (2020). *Tryghed i Danmark før og under coronakrisen: Tryghedsmåling 2019-2020*. Virum: TrygFonden.

Avlund, N. (2012). *Tryghed i udsatte boligområder - årsager til utryghed, indsatser for tryghed og tryghedsmålinger i udsatte boligområder*. København: Center for Boligsocial Udvikling.

Bartram, D. (2011). Economic migration and happiness: Comparing immigrants' and natives' happiness gains from income. *Social Indicators Research*, *103*(1), 57–76.

Bauer, J. M., Cords, D., Sellung, R., & Sousa-Poza, A. (2015). Effects of different life events on life satisfaction in the Russian Longitudinal Monitoring Survey. *Economic Letters*, *129*, 91–94.

Benier, K., & Wickes, R. (2016). The effect of ethnic diversity on collective efficacy in Australia. *Journal of Sociology*, *52*(4), 856–873.

Bjørn, R., & Avlund, N. (2010). *Mindre kriminalitet i udsatte boligområder: en effektiv strategi fra Gellerup/Toveshøj*. København: Center for Boligsocial Udvikling.

Bobowik, M., Basabe, N., & Paéz, D. (2015). The bright side of migration: Hedonic, psychological and social well-being in immigrants in Spain. *Social Science Research*, *51*, 189–204.

Bond, L. (2001). What is community psychology? Retrieved from https://compact.org/resources/community-psychology

Brunton-Smith, I., Jackson, J., & Sutherland, A. (2014). Bridging structure and perception: on the neighbourhood ecology of beliefs and worries about violent crime. *British Journal of Criminology*, *54*(4), 503–526.

Carriére, J. (2016). *Neighbourhood Collective Efficacy: A Scoping Review of Existing Reseach. Research paper 239*. Neighbourhood Change Research Partnership.

Chadee, D., & Ditton, J. (2003). Are older people most afraid of crime? Revisiting Ferraro and LaGrange in Trinidad. *British Journal of Criminology*, *43*(2), 417–433.

Christensen, G., Christensen, M. L., Mehlsen, L., Enemark, M. H., & Jakobsen, V. (2019). *Tryghed og trivsel i de udsatte boligområder: Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2015-18-midlerne*. København: VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Clark, A. E., Diener, E., Georgellis, Y., & Lucas, R. E. (2008). Lags and leads in life-satisfaction: A test on the baseline hypothesis. *The Economic Journal*, *118*(529), 222–243.

Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, *94*, 95–120.

De Jesus, M., Puleo, E., Shelton, R. C., & Emmons, K. M. (2010). Associations between perceived social environment and neighborhood safety. *Health & Place*, *16*(5), 1007–1013.

De Vroome, T., & Hooghe, M. (2014). Life satisfaction among ethnic minorities in Netherlands: Immigration experience or adverse living conditions? *Journal of Happiness Studies*, *15*(6), 1389–1406.

Dekker, K., & Bolt, G. (2005). Social cohesion in post-war estates in the Netherlands Differences between socioeconomic and ethnic groups. *Urban Studies*, *42*(13), 2447–2470.

Doran, B. J., & Burgess, M. B. (2012). *Putting fear of crime on the map: Investigating perceptions of crime using geographic information systems*. Berlin: Springer.

Elo, I. T., Mykyta, L., Margolis, R., & Culhane, J. F. (2009). Perceptions of neighborhood disorder: The role of individual and neighborhood characteristics. *Social Science Quarterly*, *90*(5), 1298–1320.

Eurostat. (2015). *Statistics Explained: Migration and migrant population statistics*. Luxembourg: Eurostat, The European Union.

Evans, G. W., Wells, N. M., & Moch, A. (2003). Housing and Mental Health: A Review of the Evidence and a Methodological and Conceptual Critique. *Journal of Social Issues*, *59*(3), 475–500.

Fennema, M., & Tillie, J. (1999). Political participation and political trust in Amsterdam: civic communities and ethnic networks. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, *25*(4), 703–726.

Forrest, R., & Kearns, A. (2001). Social Cohesion, Social Capital and the Neighbourhood. *Urban Studies*, *38*(12), 2125–2143.

Frank, K., Hou, F., & Schellenberg, G. (2016). Life satisfaction among recent immigrants in Canada: comparisons with source-country population and the Canadian-born. *Journal of Happiness Studies*, *17*(4), 1659–1680.

Galster, G. C., & Hesser, G. W. (1981). Residential satisfaction: compositional and contextual correlates. *Environment and Behavior*, *13*(6), 735–758.

Hede, A., Andersen, J. G., & Andersen, J. (2009). *Danskernes tryghed på verdenskrisens og bandekrigenes tid: Tryghedsmåling 2009*. Virum: TrygFonden.

Hede, A., Andersen, J. G., & Andersen, J. (2011). *Danskernes tryghed i krisens år 3: Tryghedsmåling 2011*. Virum: TrygFonden.

Henson, B., & Reyns, B. W. (2015). The only thing we have to fear is fear itself…and crime: The current state of the fear of crime litterature and where it should go next. *Sociology Compass*, *9*(2), 91–103.

Jakobsen, V., & Larsen, M. R. (2016). *Boligsociale indsatser og huslejestøtte: En effektevaluering af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje*. København: SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Justitsministeriets Forskningskontor. (2021). *Tryghedsundersøgelse 2021: En måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse, de 98 kommuner og de særligt udsatte boligområder*. København: Justitsministeriet.

Kahneman, D., & Krueger, A. B. (2006). Developments in the measurement of subjective well-being. *Journal of Economic Perspectives*, *20*(1), 3–24.

Kirmanoğlu, H., & Baslevent, C. (2014). Life satisfaction of ethnic minority members: an examination of interactions with immigration, discrimination and citizenship. *Social Indicators Research*, *116*(1), 173–184.

Koczan, Z. (2013). Does integration increase life satisfaction? In *Cambridge Working Papers: Economics 1314*. Cambridge: Faculty of Economics, University of Cambridge.

Ladenburg, J., Petersen, J. S., & Berger, N. P. (2016). *Perceived safety in socially vulnerable neighbourhoods: A combined multilevel study and latent class analysis of factors influencing perceived safety*. København: KORA - Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Larsen, B. Ø., Ladenburg, J., & Olsen, L. (2013). *Evaluering af Natteravnene i Danmark: udbredelse, indsatser og udvalgte effekter*. København: KORA - Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Mekebo, T., & Dong, H. (2021). A Literature Review on Satisfaction with Housing and Neighborhood Attributes. *International Journal of Academic Multidisciplinary Research*, *5*(1), 228–233.

Moore, S. C., & Shepherd, J. (2007). Gender specific emotional responses to anticipated crime. *International Review of Victimology*, *14*(3), 337–351.

Moore, S., & Shepherd, J. (2006). The elements and prevalence of fear. *British Journal of Criminology*, *47*(1), 154–162.

Nesterko, Y., Braehler, E., Grande, G., & Glaesmer, H. (2013). Life satisfaction and health-related quality of life in immigrants and native-born Germans: the role of immigration related factors. *Quality of Life Research*, *22*(5), 1005–1013.

Nielsen, R. S., Larsen, J. N., Rudå, S., & Egsgaard-Pedersen, A. (2021). Strategisk styring og udvikling i de boligsociale indsatser: Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2015-2018-midlerne. In *BUILD 2021:21*. København SV: Institut for Byggeri, By og Miljø (BUILD), Aalborg Universtitet.

OECD, WTO, & UNCTAD. (2013). *Implications of Global Value Chains for Trade, Investment, Development and Jobs*. Paris, Genève: OECD, WTO, UNCTAD.

Permentier, M., Bolt, G., & van Ham, M. (2011). Determinants of Neighbourhood Satisfaction and Perception of Neighbourhood Reputation. *Urban Studies*, *48*(5), 977–996.

PsychCentral. (2019). Feeling Unsafe in a Very Safe World. Retrieved from https://psychcentral.com/blog/feeling-unsafe-in-a-very-safe-world

Rigspolitiet. (2013). *Politiets tryghedsindeks: En måling af trygheden i Danmark, i de 12 politikredse, i de fem største byer og i 34 særligt udsatte boligområder*. København: Rigspolitiet.

Rigspolitiet. (2015). *Politiets tryghedsindeks: En måling af trygheden i de særligt udsatte boligområder, de fem største byer, de 12 politikredse, hele Danmark*. København: Rigspolitiet.

Rigspolitiet. (2016). *Politiets tryghedsindeks: En måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de særligt udsatte boligområder, de fem største byer, de 12 politikredse i Danmark*. København: Rigspolitiet.

Rigspolitiet. (2017). *Politiets tryghedsundersøgelse: En måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse i Danmark, de fem største byer, de særligt udsatte boligområder*. København: Rigspolitiet.

Rigspolitiet. (2018). *Politiets tryghedsundersøgelse: En måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse i Danmark, de fem største byer, de særligt udsatte boligområder*. København: Rigspolitiet.

Rigspolitiet. (2019). *Politiets tryghedsundersøgelse: En måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse, de 98 kommuner, de særligt udsatte boligområder*. København: Rigspolitiet.

Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: a multilevel study of collective efficacy. *Science*, *277*(5328), 918–924.

Sirgy, M. J., & Cornwell, T. (2002). How neighborhood features affect quality of life. *Social Indicators Research*, *59*(1), 79–114.

Skogan, W. (1986). Fear of crime and neighborhood change. *Crime and Justice*, *8*, 203–229.

Smith, W. R., Torstensson, M., & Johansson, K. (2001). Perceived risk and fear of crime: Gender differences in contextual sensitivity. *International Review of Victimology*, *8*(2), 159–181.

Statsministeriet. (2022). Statsminister Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbning 4. oktober 2022. Retrieved from https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-folketingets-aabning-4-oktober-2022/

Stiglitz, J. E., Sen, A., & Fitoussi, J. (2017). *Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*. Paris: Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress.

Swatt, M. L., Varano, S. P., Uchida, C. D., & Solomon, S. E. (2013). Fear of crime, incivilities and collective efficacy in four Miami neighbourhoods. *Journal of Criminal Justice*, *41*(1), 1–11.

Togeby, L. (1999). Migrants at the polls: an analysis of immigrant and refugee participation in Danish local elections. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, *25*(4), 665–684.

UN. (1948). *Universal Declaration of Human Rights*. Paris: United Nations.

Vancluysen, K., Van Craen, M., & Ackaert, J. (2011). The perception of neighborhood disorder in Flemish Belgium: Differences between ethnic majority and minority group members and bearing on fear of crime. *Journal of Community Psychology*, *39*(1), 31–50.

Verkuyten, M. (2008). Life satisfaction among ethnic minorities: the role of discrimination and group identification. *Social Indicators Research*, *89*(3), 391–404.

Wacquant, L. (2007). Territorial stigmatization in the age of advanced marginality. *Thesis Eleven*, *91*(1), 66–78.

Wacquant, L. (2008). *Urban Outcasts: a comparative sociology of advanced marginality*. Cambridge: Polity Press.

Wacquant, L., Slater, T., & Pereira, V. B. (2014). Territorial Stigmatization in Action. *Environment and Planning*, *46*(6), 1270–1280.

Weisburd, D., Hinkle, J. C., Braga, A. A., & Wooditch, A. (2015). Understanding the mechanisms underlying broken windows policing: The need for evaluation evidence. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, *52*(4), 589–608.

Bilag 1 Data og metode

Datagrundlaget for denne rapport består af trygheds-surveyene fra 2018 og 2021 koblet med registerdata fra Danmarks Statistik og med data fra Landsbyggefonden med oplysninger om helhedsplanerne.

Dette bilag indeholder en gennemgang af de forskellige datakilder samt en kort beskrivelse af metoden bag trygheds-surveyene.

Trygheds-survey 2018

Respondenter til 2018-undersøgelsen er udtrukket tilfældigt (ved lodtrækning) inden for hvert af de 66 boligområder, hvor der blev anvendt tilfældig sampling uden tilbagelægning, således at man undgår dubletter. Der blev som udgangspunkt trukket 400 personer ud i hvert boligområde, og i boligområder med lave svarprocenter blev der trukket flere ud (ca. 25 eller 50 flere personer). Efter at bruttostikprøven er udtrukket, tester og fejlsøger DST Survey for dubletter og beskyttede adresser og sammenligner stikprøven med populationen på bl.a. køn, alder, indkomst, uddannelse og herkomst for at sikre repræsentativitet. Den endelige stikprøve udgjorde i alt 27.286 personer.

Surveyen blev sendt ud elektronisk i e-boks, med et link, så den kunne besvares via dette link. Dette blev suppleret med opringninger og telefoninterviews.

Der blev opnået fulde besvarelser (dvs. at alle spørgsmål i surveyen blev besvaret) for 10.473 respondenter, som fordelte sig med gennemsnitligt omkring 150 besvarelser pr. helhedsplan. Det svarer til en svarprocent på 38,4 %

I den nationale stikprøve blev surveyen udsendt til 2.060 personer, hvor 1.030 besvarede samtlige spørgsmål i surveyen, hvilket svarer til en svarprocent på 50 %

Trygheds-survey 2021

Der blev benyttet to strategier til at udvælge respondenter til 2021-undersøgelsen. Den første strategi bestod i at genintervievve så mange som muligt af de respondenter, der deltog i 2018-undersøgelsen, som stadig boede i det samme område som i 2018. Eftersom respondenter fra 2018 kunne have flyttet ud af området siden 2018, og eftersom man ikke ville kunne forvente, at alle tilbageværende ville besvare surveyen én gang til, valgte vi samtidig at supplere de oprindelige respondenter med et nyt tværsnit af respondenter. Den anden strategi bestod således i udtage en ny stikprøve af respondenter, som så kun besvarer surveyen den ene gang i 2021.

Ved at geninterviewe de oprindelige respondenter, dvs. ved at etablere et panel af deltagere, er det muligt at vurdere, om interviewpersonernes tryghed og trivsel i deres boligområde er ændret over tid. Man kan med andre ord foretage en før-efter-måling på de samme personer.

Med udgangspunkt i de oprindelige 10.473 respondenter fra 2018 udvalgtes først alle de af de oprindelige respondenter, som i 2021 stadig bor i det samme område.

Den anden strategi bestod i at supplere stikprøven af de oprindelige respondenter fra 2018 med en ny stikprøve af beboere fra de 66 boligsociale helhedsplaner i 2021. Her blev beboerne opdelt i to grupper. Den ene gruppe bestod af dem, der også boede i området i 2018, men som ikke blev udtaget til stikprøven i 2018 (og dermed heller ikke har besvaret surveyen i 2018). Den anden gruppe bestod af dem, der ikke boede i området i 2018, enten fordi de er flyttet til området siden 2018 – enten fra et andet sted i Danmark, eller fra en anden helhedsplan eller som er indvandret fra udlandet – eller fordi de i 2018 ikke var gamle nok til at blive udtrukket til at deltage i surveyen. Personer fra hver af de to grupper blev udtrukket ved lodtrækning efter samme princip som i 2018 og sådan, at antallet af personer i stikprøven fra hver af de to grupper svarer til de to gruppers andel i hele populationen i området.

Interviewundersøgelsen i 2021 blev, som i 2018, gennemført via et link i e-Boks. Der blev endvidere fulgt op med opringninger og telefoninterviews og også i denne omgang med et mindre række besøgsinterviews.

Samlet set er resultatet af 2021-undersøgelsen 9.994 fulde besvarelser, hvilket svarer til en svarprocent på 35,8. Heraf er 3.758 gengangere fra 2018 (det, vi også kalder panelpopulationen), og 6.236 er nye deltagere (også nogle gange benævnt tværsnitspopulationen). Af de oprindelige 10.473 respondenter fra 2018 boede 6.862 stadig i området, hvilket betyder, at der for panelpopulationen isoleret set er en svarprocent på 54,8. Resultaterne af dataindsamlingen i 2021 er illustreret i figuren nedenfor.

Figur 4.4 Indsamling af besvarelser i 2018 og 2021

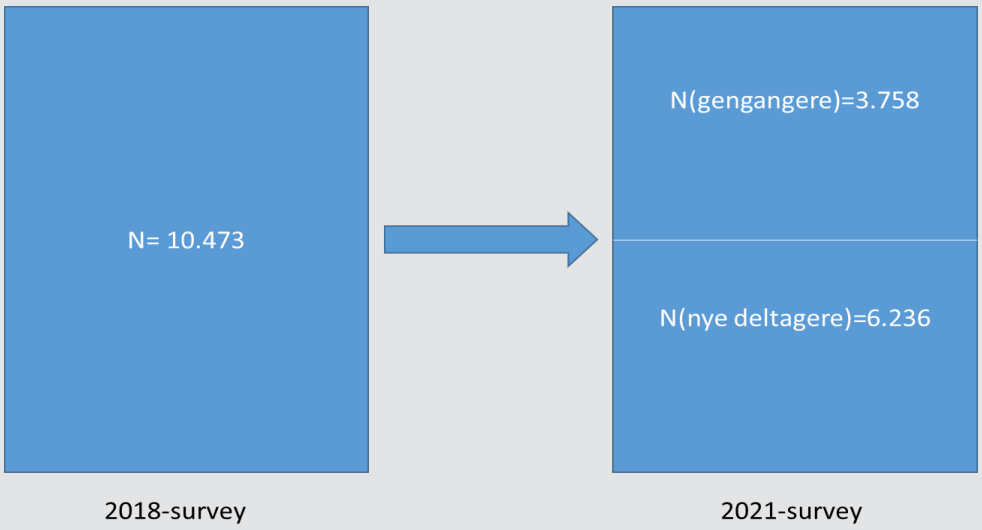

Kilde: Trygheds-survey 2018 og 2021.

surveyen, hvilket svarer til en svarprocent på 44,5 %. I 2021 blev trygheds-surveyen også gennemført i en stikprøve af borgere, der bor i den almene sektor. Stikprøven bestod af 2.086 borgere, og 752 borgere besvarede surveyen, hvilket giver en svarprocent på 36 %.

Registerdata fra Danmarks Statistik

Vi benytter data fra Danmarks Statistiks registre fra årene 2018-2020 fra følgende registre:

- BEF – Befolkningen
- IEPE – Indvandrere og efterkommere
- UDDA – Uddannelser (BUE)
- KOTRE – Det komprimerede elevregister
- KRAF – Kriminalitet, afgørelser
- KRSI – Kriminalstatistik, sigtelser
- AKM – Arbejdsklassifikationsmodulet.

I det følgende beskriver vi nogle af variablene, vi anvender i analyserne i denne rapport.

Ikke-vestlig baggrund

Man har ikke-vestlig baggrund, hvis man er indvandrer eller efterkommer ifølge IEPE, og man som oprindelsesland har Albanien, Bosnien-Hercegovina, Hviderusland, Jugoslavien, Kosovo, Makedonien, Moldova, Montenegro, Rusland, Serbien, Sovjetunionen, Tyrkiet eller Ukraine, samt alle lande i Afrika, Syd- og Mellemamerika og Asien, alle lande i Oceanien (på nær Australien og New Zealand) eller er statsløs.

Børnefamilie

Man er kategoriseret som børnefamilie, hvis der er hjemmeboende børn under 25 år i den E-familie, man bor i.

Grundskole som højeste fuldførte uddannelse

Denne variabel er baseret på Hovedområdet for HFAUDD, hvor man kategoriseres som havende grundskole som højeste fuldførte uddannelse, hvis HFAUDD har et Hovedområde under 16, eller hvis man har ukendt eller manglende værdi i HFAUDD. Endelig kodes indvandrere med HF_KILDE = 3, 9, 7 eller 18 (Indvandreres medbragte uddannelse imputeret/besvaret) som havende grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Hverken i uddannelse eller beskæftigelse

Man er hverken i uddannelse eller beskæftigelse, hvis SOCIO13 tager værdier imellem 210-420, og der ikke er registreret nogen igangværende uddannelse.

Sigtet/dømt inden for sidste 3 år

Man kategoriseres som sigtet eller dømt, hvis man har været sigtet eller dømt for en overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer inden for de sidste 3 år.

Landsbyggefondens data

Vi anvender data fra Landsbyggefonden på adressegrundlaget samt boligafdelinger i den almene sektor. For at identificere, hvilke boligafdelinger der er en del af en boligsocial helhedsplan, der har modtaget midler fra Landsbyggefondens 2015-18-pulje, anvender vi data fra Landsbyggefondens driftsstøttesystem.

Bilag 2 Trygheds-surveyen, spørgeskema

Spørgeskema

Dette spørgeskema er sendt ud til 400 beboere i dit boligområde. Med boligområde mener vi det område, som din bolig ligger i og som består af boliger, der udlejes af én eller forskellige almene boligorganisationer.

Formålet med undersøgelsen er få viden om din tryghed og trivsel i dit boligområde. Undersøgelsen gennemføres på vegne af Landsbyggefonden, som giver støtte til aktiviteter, der skal styrke tryghed og trivsel i dit boligområde.

Dine svar behandles fortroligt og vil aldrig kunne føres tilbage til dig.

I den første del af spørgeskemaet vil vi gerne spørge om den tryghed/utryghed, du oplever i dit boligområde og lige omkring din bolig.

Oplevet Tryghed

På en skala fra 1-7, hvor 1 er "jeg føler mig grundlæggende tryg i mit boligområde", og 7 er " jeg føler mig grundlæggende utryg i mit boligområde", hvor tryg eller utryg føler du dig så?

Grundlæggende tryg 1	2	3	4	5	6	Grundlæggende utryg 7

På en skala fra 1-7, hvor 1 er "jeg føler mig grundlæggende tryg lige omkring min bolig", og 7 er " jeg føler mig grundlæggende utryg lige omkring min bolig", hvor tryg eller utryg føler du dig så?

Grundlæggende tryg 1	2	3	4	5	6	Grundlæggende utryg 7

Er der nogle steder i dit boligområde, hvor du føler dig utryg?

Steder	Ja	Nej	Ved ikke
I min bolig			
På gaden			
På stier			
På pladser og torve			
I opgange			
I grønne områder, parker, legeplad-ser			
På stationer og ved stoppesteder			

Er der konkrete personer/grupper, der gør dig utryg i dit boligområde?

Personer/Grupper	Ja	Nej	Ved ikke
Psykisk syge			
Børn og unge, der hænger ud			
Personer, jeg ikke kender			

I det næste spørgsmål vil vi gerne spørge om, hvor tilfreds du er med livet

Når alt tages i betragtning, hvor tilfreds er du med dit liv på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget utilfreds, og 10 er meget tilfreds?

Meget utilfreds 0	2	3	4	5	6	7	8	9	Meget tilfreds 10

De næste spørgsmål handler om, hvor deltagende du er i/uden for boligområdet og i samfundet generelt. Med uden for boligområdet mener vi de områder i din by og andre byer, der ikke er en del af dit boligområde.

Valgdeltagelse

	Ja	Nej	Ønsker ikke at svare
Stemte du til det seneste kommunalvalg?			

Et aktivt foreningsliv og kulturliv. Med aktiv mener vi, at man deltager i arrangementer, træning mv.

	Ja	Nej	Ønsker ikke at svare
Er du et aktivt medlem af en sports- eller idrætsforening, der er *i* dit boligområde?			
Er du et aktivt medlem af en sports- eller idrætsforening, der er *uden for* dit boligområde?			
Bruger du nogen af de fritidstilbud (fx bibliotek, kulturhus, klublokaler, sportshaller, svømmehaller), der er *i* dit boligområde?			
Bruger du nogen af de fritidstilbud (fx bibliotek, kulturhus, klublokaler, sportshaller, svømmehaller), der *er uden for* dit boligområde?			
Er du et aktivt medlem af andre foreninger (fx politiske, miljø, frivillig, hjælpeorganisation), der er *i* dit boligområde?			
Er du et aktivt medlem af andre foreninger (fx politiske, miljø, frivillig, hjælpeorganisation), der er *uden for* dit boligområde?			

Har du børn under 18 år?

	Ja	Nej	Ønsker ikke at svare

Hvis Ja
Er dine børn aktive i en fritids- (spejder, musik, teater mv.), sports- eller idrætsforening, der er ...

	Ja	Nej
... i dit boligområde?		
... uden for dit boligområde?		

Frivilligt arbejde

	Meget tit	Tit	Sjældent	Meget sjældent	Aldrig
Hvor tit laver du frivilligt arbejde (fx bestyrelser, sportstræner, spejderleder, indsamlinger, politiske foreninger, religiøse arrangementer) *i* dit boligområde?					

	Meget tit	Tit	Sjældent	Meget sjældent	Aldrig
Hvor tit laver du frivilligt arbejde (fx bestyrelser, sportstræner, spejderleder, indsamlinger, politiske foreninger, religiøse arrangementer) *uden for* dit boligområde?					

De næste spørgsmål handler om, hvordan du oplever beboerne i dit boligområde

Hvor enig er du i følgende udsagn?

	Meget enig	Enig	Hverken/eller	Uenig	Meget uenig
Folk i boligområdet er villige til at hjælpe deres naboer					
Folk i boligområdet er til at stole på					
Folk i boligområdet bliver tit uvenner					
Folk i boligområdet har den samme opfattelse af, hvad der er rigtigt og forkert					

Hvor enig er du i følgende udsagn?

	Meget enig	Enig	Hverken/eller	Uenig	Meget uenig
Sammen med andre beboere vil jeg gerne aktivt hjælpe til, at boligområdet bliver det bedst mulige område at bo i					
Boligområdet giver mig en følelse af at høre til i et fællesskab					

Hvor sandsynligt er det, at beboerne i boligområdet vil reagere/gøre noget, hvis...

	Meget sandsynligt	Sandsynligt	Hverken/eller	Lidt sand-synligt	Meget lidt sandsynligt
...de ser børn og unge, der pjækker fra skole og hænger ud i boligområdet					
...de ser børn og unge, der laver graffiti og/eller hærværk i boligom-rådet					
...de ser børn og unge, der udviser dårlig opførsel over for forbipasserende (fx snakker grimt, råber, kaster ting efter forbipasse-rende)					
...det lokale biblio-tek, kulturhus eller skole skal lukke					
... det nærmeste busstopsted ned-lægges					

På en skala fra 0- 10, i hvor høj grad kan man stole på personer af dansk op-rindelse?

0 "al-drig stole på"	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 "altid stole på"	Ved ikke	Vil ikke svare

Har du en anden etnisk baggrund end dansk?

Ja – gå til spørgsmål A) og B)

Nej – gå til spørgsmål 14C)

A) På en skala fra 0-10, i hvor høj grad kan man stole på personer med indvan-drerbaggrund, der kommer fra et andet land end din familie?

0 "aldrig stole på"	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 "altid stole på"	Ved ikke	Vil ikke svare

B) På en skala fra 0-10, i hvor høj grad kan man stole på personer med indvandrerbaggrund, der kommer fra det samme land som din familie?

0 "aldrig stole på"	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 "altid stole på"	Ved ikke	Vil ikke svare

C) Synes du, at der er konflikter mellem unge og voksne i boligområdet?

Ja i høj grad	ja i nogen grad	Hverken/eller	Nej kun i mindre grad	Nej slet ikke

De næste spørgsmål handler om, hvor glad du er for at bo i dit boligområde

Er du glad for at bo i dit boligområde?

Meget glad	Glad	Hverken/eller	Kun lidt glad	Slet ikke glad

Vil du flytte væk fra boligområdet, hvis/når du har mulighed for det?

Ja	Nej	Ved ikke

De næste spørgsmål handler om dit forhold til personer, der bor *uden for* dit boligområde.

Hvor mange personer *uden for* dit boligområde, som du *ikke* er i familie med, men kender fx gennem dit arbejde eller fritidsaktiviteter…

	Mange	En del	Nogle	Enkelte	Ingen
...har du besøgt eller haft besøg af inden for de sidste 12 måneder?					
...er du venner med?					
...kan give dig gode råd i forbindelse med jobsøgning, uddannelse osv.?					
...kan du tale med om personlige ting?					

De næste spørgsmål handler om, hvilken tillid du har til samfundet generelt. Med tillid mener vi, at man tror på, at samfundets forskellige institutioner arbejder for at gøre det bedre for borgerne, og at man stoler på de beslutninger, der tages.

Se venligst på listen nedenfor. Hvor stor er din tillid til de forskelle institutioner?

	Meget stor tillid	Ret stor tillid	Ikke stor tillid	Slet ingen tillid	Ved ikke
Politiet					
Retsvæsenet/domstolene					
Politikerne i folketinget					
Lokalpolitikerne i din kommune					
Din kommunale, fx borgerservice, familierådgivning og sagsbehandlere, som du får hjælp af					

Hvis du har nogle kommentarer til undersøgelsen, dine besvarelser eller noget, som du gerne vil fortælle os om, er du velkommen til at skrive dem nedenfor. Kommentarerne vil naturligvis blive behandlet fortroligt.

Mange tak for din besvarelse

Bilag 3 Hvem bor i områderne, og hvem har besvaret trygheds-surveyen i 2021

I dette bilag undersøger vi, hvor repræsentative besvarelserne er. I tabellen nedenfor er angivet andelene af borgere i områderne, der er kvinder, ikke-vestlige indvandrere eller efterkommere, over 65 år, etc., sammenholdt med andelene af respondenterne i disse kategorier. Som man kan se, er kvinder, ældre (65 år og ældre) og børnefamilier overrepræsenterede, mens ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, personer uden uddannelse, personer som hverken er i beskæftigelse eller uddannelse, samt sigtede eller dømte alle er underrepræsenterede. Dette er præcis det samme mønster, som vi fandt i 2018-målingen, og er i tråd med, hvad man ville forvente, idet flere af de underrepræsenterede grupper i gennemsnit generelt kan være mere ressourcesvage. Danmarks Statistik har foretaget en vægtning af data, hvor de vægter på baggrund af køn, alder, etnicitet, uddannelsesniveau og socioøkonomisk situation. Det vil sige, at fx med hensyn til etnicitet, hvor ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er underrepræsenterede, vægtes besvarelserne fra de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har svaret, op til at udgøre dén andel af besvarelserne, som de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere skulle udgøre, hvis data var repræsentativt. Vi anvender de vægtede data i analyserne. Alle resultater skal dog stadig tages med det forbehold, at vægtning naturligvis kun kan tage højde for observerbare karakteristika (såsom køn, alder og uddannelse).

Bilagstabel 3.1 Baggrundskarakteristika for borgere i boligområder med en boligsocial helhedsplan og for borgere, der har besvaret survey i 2021

	Andel i områderne	Andel, der har svaret	Forskel i procentpoint
Kvinder	51,1	54,1	3
Ikke-vestlig baggrund	48	29,8	-18,2
65+	13,2	24,7	11,5
Grundskole højeste fuldførte uddannelse	48,8	30	-18,8
Hverken i uddannelse eller beskæftigelse	42,3	34,6	-7,7
Børnefamilie	29,4	32,7	3,3
Sigtet/dømt inden for seneste 3 år	2,8	0,9	-1,9

Kilde: Egne beregninger på data fra Trygheds-surveyen 2021 og Danmarks Statistik.

Bilag 4 Omkodning af svarkategorier til binær skala

I dette bilag beskriver vi omkodningen af svarkategorier til binær skala for de spørgsmål i trygheds-surveyen, som ikke i forvejen er binære.

Bilagstabel 4.1 Omkodning til binær skala

Spørgsmåls-nummer	Indhold	Binær omkodning
Oplevet tryghed		
1	Grundlæggende tryghed i boligområdet på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er grundlæggende tryg	Tryg: 1, 2 eller 3 Utryg: 5, 6 eller 7
2	Grundlæggende tryghed lige omkring egen bolig på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er grundlæggende tryg	Tryg: 1, 2 eller 3 Utryg: 5, 6 eller 7
Social sammenhængskraft		
11a	Folk hjælper naboer i boligområdet	Enig eller meget enig
11b	Folk er til at stole på i boligområdet	Enig eller meget enig
11c	Folk er tit uvenner i boligområdet	Meget uenig, uenig, hverken/eller
11d	Samme opfattelse af rigtigt og forkert i boligområdet	Enig eller meget enig
12a	Hjælpe aktivt til at gøre boligområdet bedst muligt	Enig eller meget enig
12b	Følelse af at høre til i fællesskab i boligområdet	Enig eller meget enig
12c	Vil ikke involveres i boligområdets problemer	Meget uenig, uenig, hverken/eller
14d	Ingen konflikter mellem unge og voksne i boligområdet	Slet ikke, lav grad, hverken/eller
14_ny1 (14a)	Stoler på personer af dansk oprindelse på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er aldrig stole på, og 10 er altid stole på	Stoler på: 6-10
14_ny3 (14b)	Stoler på personer med indvandrerbaggrund og fra et andet land end din familie på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er aldrig stole på, og 10 er altid stole på	Stoler på: 6-10
14_ny4 (14c)	Stoler på personer med indvandrerbaggrund og fra samme land som din familie på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er aldrig stole på, og 10 er altid stole på	Stoler på: 6-10
17a	Besøg af personer ikke fra boligområdet	Mange eller en del
17b	Venner med personer ikke fra boligområdet	Mange eller en del
17c	Gode råd fra personer ikke fra boligområdet	Mange eller en del
17d	Tale personligt med personer ikke fra boligområdet	Mange eller en del
Kollektiv handlekraft		
10a	Frivilligt arbejde i boligområdet	Tit eller meget tit
10b	Frivilligt arbejde uden for boligområdet	Tit eller meget tit
13a	Beboere griber ind, hvis børn/unge pjækker	Sandsynligt eller meget sandsynligt
13b	Beboere griber ind, hvis børn/unge laver graffiti/hærværk	Sandsynligt eller meget sandsynligt
c	Beboere griber ind, hvis børn/unge udviser dårlig opfør-sel over for forbipasserende	Sandsynligt eller meget sandsynligt

Spørgsmåls-nummer	Indhold	Binær omkodning
13d	Beboere griber ind, hvis lokale kulturhus skal lukke	Sandsynligt eller meget sandsynligt
13e	Beboere griber ind, hvis nærmeste busstop skal nedlægges	Sandsynligt eller meget sandsynligt
Tilfredshed med området		
15	Glad for at bo i boligområdet	Glad eller meget glad
Tillid		
18a	Tillid til politiet	Meget stor eller ret stor
18b	Tillid til retsvæsen/domstole	Meget stor eller ret stor
18c	Tillid til folketingspolitikere	Meget stor eller ret stor
18d	Tillid til lokalpolitikere	Meget stor eller ret stor
18e	Tillid til kommunale sagsbehandler etc.	Meget stor eller ret stor
Livskvalitet		
5	Tilfreds med livet, alt taget i betragtning på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er meget utilfreds, og 10 er meget tilfreds	Tilfreds: 6-10

Anm.: For spørgsmålsnumre og den komplette formulering af spørgsmålene, se Bilag 2.

Kilde: Trygheds-surveyen.

Bilag 5 Indeks for de seks dimensioner af tryghed og trivsel

I dette bilag forklarer vi, hvordan vi danner de seks forskellige dimensioner af tryghed og trivsel, som vi analyserer på i kapitel 4; oplevet tryghed, social sammenhængskraft, kollektiv handlekraft, tillid, tilfredshed med boligområdet og livskvaltiet.

Vi tager udgangspunkt i vores omdannede, binære variable på alle spørgsmålene. Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over, hvilke spørgsmål der indgår i hvilke dimensioner. Her refererer spørgsmålsnummereringen til nummereringen i trygheds-surveyen i Bilag 2.

Bilagstabel 5.1 Oversigt over spørgsmålene og deres gruppering i de seks dimensioner af tryghed og trivsel

Spørgsmåls-nummer	Indhold
Oplevet tryghed	
1	Grundlæggende tryghed i boligområdet
2	Grundlæggende tryghed lige omkring egen bolig
3a	Tryg i egen bolig
3b	Tryg på gaden
3c	Tryg på stier
3d	Tryg på pladser og torve
3e	Tryg i opgange
3f	Tryg i grønne områder, parker etc.
3g	Tryg på stationer og stoppesteder
4a	Tryg ved psykisk syge i boligområdet
4b	Tryg ved børn/unge, der hænger ud i boligområdet
4c	Tryg ved personer, man ikke kender i boligområdet
Social sammenhængskraft	
11a	Folk hjælper naboer i boligområdet
11b	Folk til at stole på i boligområdet
11c	Folk tit uvenner i boligområdet
11d	Samme opfattelse af rigtigt og forkert i boligområdet
12a	Hjælpe aktivt til at gøre boligområdet bedst muligt
12b	Følelse af at høre til i fællesskab i boligområdet
12c	Vil gerne involveres i boligområdet
14a	Beboere med samme etnisk baggrund har det godt sammen (dette spørgsmål indgår kun i 2018)

Spørgsmåls-nummer	Indhold
14b	Beboere med forskellig etnisk baggrund har det godt sammen (dette spørgsmål indgår kun i 2018)
14c	Ingen konflikter mellem unge og voksne i boligområdet
17a	Besøg af personer ikke fra boligområdet
17b	Venner med personer ikke fra boligområdet
17c	Gode råd fra personer ikke fra boligområdet
17d	Tale personligt med personer ikke fra boligområdet
Kollektiv handlekraft	
6a	Stemte til kommunalvalg 2013 (dette spørgsmål indgår kun i 2018)
6b	Stemte til kommunalvalg 2017 (er i 2021 erstattet af Stemte til seneste kommunalvalg)
7a	Medlem af idrætsforening i boligområdet
7b	Medlem af idrætsforening uden for boligområdet
7c	Bruger fritidstilbud i boligområdet
7d	Bruger fritidstilbud uden for boligområdet
7e	Medlem af andre foreninger i boligområdet
7f	Medlem af andre foreninger uden for boligområdet
10a	Frivilligt arbejde i boligområdet
10b	Frivilligt arbejde uden for boligområdet
13a	Beboere griber ind, hvis børn/unge pjækker
13b	Beboere griber ind, hvis børn/unge laver graffiti/hærværk
13c	Beboere griber ind, hvis børn/unge udviser dårlig opførsel over for forbipasserende
13d	Beboere griber ind, hvis lokale kulturhus skal lukke
13e	Beboere griber ind, hvis nærmeste busstop skal nedlægges
Tilfredshed med området	
15	Glad for at bo i boligområdet
16	Vil du undlade at flytte
Tillid	
18a	Tillid til politiet
18b	Tillid til retsvæsen/domstole
18c	Tillid til folketingspolitikere
18d	Tillid til lokalpolitikere
18e	Tillid til kommunale sagsbehandler etc.
Livskvalitet	
5	Tilfreds med livet, alt taget i betragtning

Kilde: Trygheds-surveyen.

Med udgangspunkt i det binært kodede datasæt danner vi en indeksværdi, som ligger mellem 0 og 1, for hvert individ for hver dimension. Indeksværdien beregnes som andelen af spørgsmål inden for den pågældende dimension, hvor individet har svaret "tryg" eller "enig" etc. Det vil sige, at hvis en person fx har svaret "har tillid" til 2 ud af de 5 offentlige institutioner i spørgsmål 18, som udgør dimensionen tillid, får denne person indeks-værdien 2/5 på dimensionen tillid (TI). Den implicitte antagelse her er, at hvert spørgsmål vægter lige meget på dimensionen, samt at det er den samlede sum, der tæller, og ikke hvilke spørgsmål, man har svaret "tryg"/"enig" til. For eksempel kan én person have svaret "har tillid" til politiet og retsvæsenet, men til ingen andre af de offentlige institutioner i spørgsmål 18, mens en anden person har svaret "har tillid" til politikerne i folketinget og lokalpolitikerne, men ingen andre – disse to personer har således begge tillid til 2 ud af 5 institutioner og får dermed det samme niveau på dimensionen tillid, nemlig indeksværdien 2/5. Det vil sige, at jo tættere på 1, en person ligger på indekset for de seks dimensioner, jo højere oplevet tryghed har personen, jo større livskvalitet har personen, jo mere tilfreds med området er personen, jo mere kollektiv handlekraft oplever personen, jo større tillid har personen, og jo større sammenhængskraft oplever personen, at der er.

Den samlede tryghed og trivsel er summen af de seks dimensioner, dvs. at der også her ligger en implicit antagelse om, at hver dimension vægter lige meget i det samlede billede, samt at det er den samlede sum, der tæller, og ikke hvilke dimensioner, man ligger højt på.

For at danne indekset for hver af de seks dimensioner (og for den samlede tryghed og trivsel) for et boligområde tages gennemsnittet af de individuelle beboeres indekser for beboerne i det pågældende boligområde.

Bilag 6 Paneldatametoder

Dette bilag indeholder en kort beskrivelse af de paneldatametoder, som anvendes i rapporten.

Fixed effects-model

Lad $indeks_{jit}$ betegne indekset for tryghed og trivsel på dimension *j*, *j*=OT, SS, KH, TE, TI, LK for person k, *i*=1,2,….,3.758 i år *t*, *t*=2018, 2021; lad *x* betegne baggrundsvariable for person *i* i år *t* (fx børnefamilie, grundskole som højeste fuldførte uddannelse etc.); lad μ_i betegne den individuelle disponering for person *i*, som er tidsinvariant (fixed effect), og lad ε_{jit} betegne fejlleddet for dimension *j* og person *i* i år *t*. Så kan den økonometriske regressionsmodel for, hvordan indekset for tryghed og trivsel varierer med baggrundskarakteristika og individspecifikke disponeringer for tryghed og trivsel skrives:

$$indeks_{jit} = \alpha + \beta x_{jit} + \mu_i + \varepsilon_{jit},$$

hvor

$$j = OT, SS, KH, TE, TI, LK, \quad i = 1,2, \dots, 3.758, \quad t = 2018, 2021$$

Hvis den individspecifikke effekt μ_i er u-korreleret med *x*, kan modellen estimeres efficient som en random effects-model ved at antage en bestemt struktur af fejlleddet, som i dette tilfælde består af $\mu_i + \varepsilon_{jit}$. Hvis den individspecifikke effekt μ_i derimod korrelerer med *x*, vil en random effects-model estimation give skæve (biased) estimater af β. I stedet kan modellen estimeres som en fixed effects-model ved at tage første-differenser, hvorved den individspecifikke fixed effect dropper ud, og modellen kan estimeres ved OLS på første-differenserne:

$$indeks_{ji,2021} - indeks_{ji,2018} = \gamma + \beta(x_{ji,2021} - x_{ji,2018}) + (\varepsilon_{ji,2021} - \varepsilon_{ji,2018}),$$

hvor

$$j = OT, SS, KH, TE, TI, LK, \quad i = 1,2, \dots, 3.758$$

Med en Hausman test for fixed effects kan man teste, om den mest korrekte model er en fixed effects- eller en random effects-model.

Hausman test for fixed effects

En Hausman test (eller en Durbin-Wu-Hausman test) kan teste, om man skal estimere sin model som en fixed effects- eller random effects-model. Nulhypotesen er, at random effects-modellen er den korrekte model, dvs. at den individspecifikke effekt μ_i er u-korreleret med x. Den alternative hypotese, som testes op imod nulhypotesen, er, at den individspecifikke effekt μ_i er korreleret med x. Hausman test-størrelsen beregnes som forskellen på estimaterne af β estimeret med hhv. en fixed effects- og en random effects-model divideret med den estimerede varians på differencen, og den er asymptotisk chi i anden fordelt med antallet af parametre. En afvisning af nulhypotesen viser derfor, at fixed effects-modellen er den rigtige model.

Bilag 7 Baggrundskarakteristika for borgere i hhv. tværsnitspopulationen og panel-populationen

I dette bilag beskrives forskellene på tværsnits- og panelpopulationen i forhold til de forskellige observerbare baggrundskarakteristika, som benyttes i de forskellige analyser.

Bilagstabel 7.1 Baggrundskarakteristika for tværsnitspopulationen og panelet. Procent

2021	Tværsnit	Panel
Andel kvinder	53,7	54,7
Andel 65+	19,8	32,8
Andel ikke-vestlig baggrund	32,4	25,6
Andel børnefamilier	37,0	28,8
Andel maks. grundskole	51,5	44,2
Andel uden beskæftigelse og uddannelse	24,0	24,3
Andel med sigtelse eller dom de seneste 3 år	2,7	1,6
N	6.236	3.758

Kilde: Egne beregninger på data fra Trygheds-surveyen 2021 og fra Danmarks Statistik.

Som man kan se af tabellen ovenfor, er kvinder og særligt personer på 65 år og derover overrepræsenteret i panelpopulationen, mens alle de andre grupper er underrepræsenterede. Vi anvender vægtede data i analyserne, som tager højde for skævheden i hele 2021-populationen. I det omfang, at ældre har en meget anderledes tryghed og trivsel end børnefamilier, kan resultater baseret på panelpopulationen være skæve. Men panelpopulationen har den store fordel, at vi med den kan tage højde for den uobserverbare individuelle disponering for tryghed og trivsel, som det er umuligt at tage højde for med et tværsnit.

Bilag 8 Supplerende figurer og tabeller

Dette bilag indeholder supplerende figurer og tabeller.

Bilagsfigur 8.1 Føler du dig grundlæggende tryg i dit boligområde? Procent.

Respondenterne har kunnet svare på en skala fra 1 til 7, hvor 1 er grundlæggende tryg. Figuren viser andelen, der svarer 1, 2 eller 3.

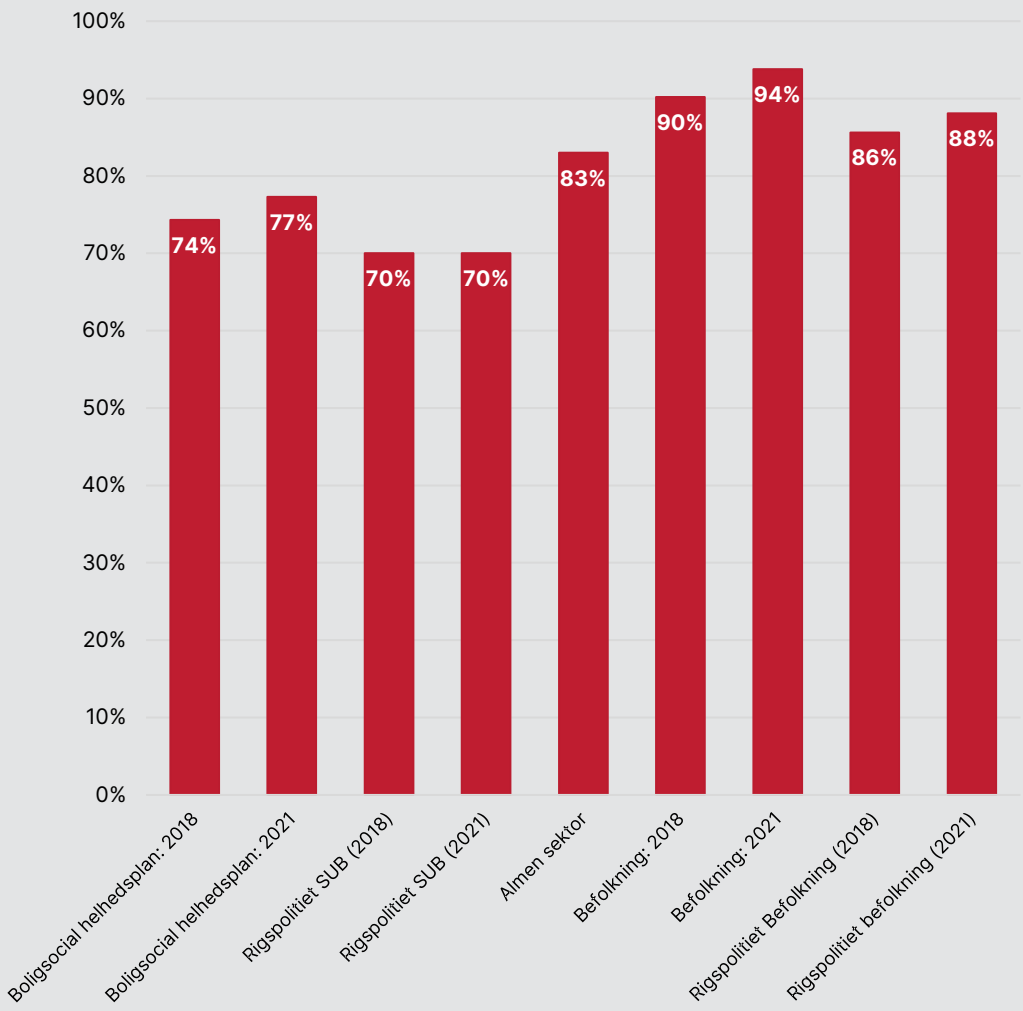

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 10.440; N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 9.987; N (Rigspolitiet SUB (2018)) = 5.101; N (Rigspolitiet SUB (2021)) = 3.837; N (Almen sektor) = 752; N (Befolkning:2018) = 1.029; N (Befolkning:2021) = 1.354; N (Rigspolitiet Befolkning (2018)) = 11.687; N (Rigspolitiet Befolkning (2021)) = 27.510.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021), Rigspolitiets tryghedsmåling i 2018 og 2021.

Bilagsfigur 8.2 Samlet tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021 for panelpopulationen

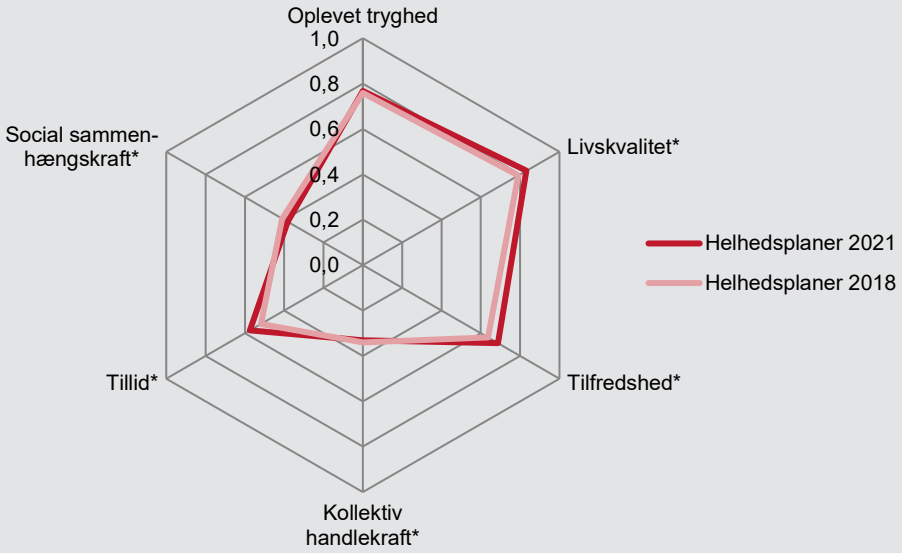

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 3.758; N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 3.758.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Bilagsfigur 8.3 Samlet tryghed og trivsel i boligområder med en boligsocial helhedsplan fra 2018 til 2021 for tværsnitspopulationen

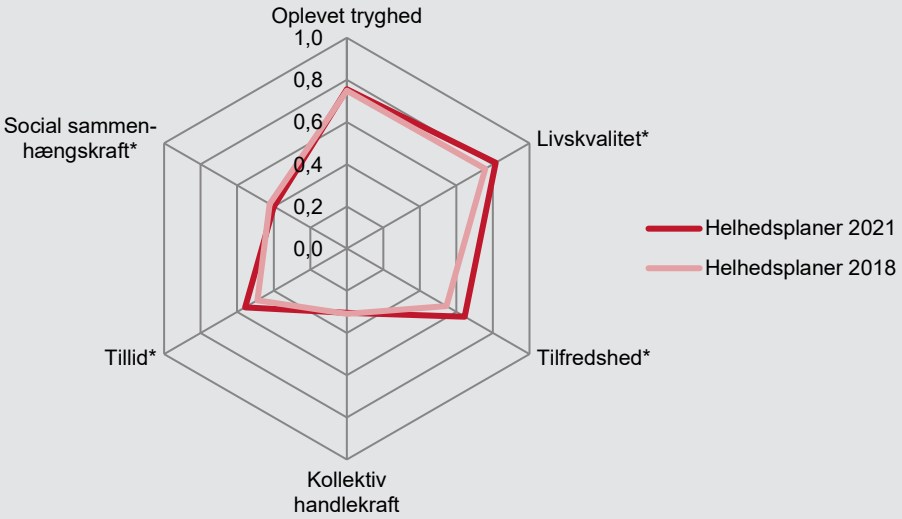

Anm.: N (Boligsocial helhedsplan: 2021) = 6.236; N (Boligsocial helhedsplan: 2018) = 6.715.

Note: ***p < 0,001, **p < 0,01, *p < 0,05.

Kilde: Trygheds-survey (2018 og 2021).

Bilagstabel 8.1 Sammenhænge mellem trygheds- og trivselsdimensionerne, almen sektor i 2021

	Oplevet Tryghed	Social sammen-hængs-kraft	Kollektiv handle-kraft	Tilfreds-hed	Tillid	Livs-kvalitet
Oplevet tryghed	1,000					
Social sammenhængs-kraft	0,265	1,000				
Kollektiv handlekraft	0,119	0,381	1,000			
Tilfredshed	0,437	0,378	0,195	1,000		
Tillid	0,204	0,233	0,248	0,233	1,000	
Livskvalitet	0,147	0,173	0,165	0,177	0,090	1,000

Anm.: De fremhævede korrelationer er signifikante på et 95-procents-signifikansniveau målt med en Pearson's Chi^2-test. N = 66. Beregningerne er foretaget på vægtede data. Farverne viser, hvor på skalaen gående fra 0,0 (gul) til 1,0 (grøn) hver enkelt værdi befinder sig.

Kilde: Egne beregninger på data fra trygheds-surveyen.

Bilagstabel 8.2 Sammenhænge mellem trygheds- og trivselsdimensionerne, befolkningen i 2021

	Oplevet Tryghed	Social sammen-hængs-kraft	Kollektiv handle-kraft	Tilfreds-hed	Tillid	Livs-kvalitet
Oplevet tryghed	**1,000**					
Social sammenhængs-kraft	**0,231**	**1,000**				
Kollektiv handlekraft	**0,136**	**0,450**	**1,000**			
Tilfredshed	**0,253**	**0,367**	**0,210**	**1,000**		
Tillid	**0,207**	**0,326**	**0,226**	**0,206**	**1,000**	
Livskvalitet	0,049	**0,195**	**0,112**	**0,137**	**0,176**	**1,000**

Anm.: De fremhævede korrelationer er signifikante på et 95-procents-signifikansniveau målt med en Pearson's Chi^2-test. N = 66. Beregningerne er foretaget på vægtede data. Farverne viser, hvor på skalaen gående fra 0,0 (gul) til 1,0 (grøn) hver enkelt værdi befinder sig.

Kilde: Egne beregninger på data fra trygheds-surveyen.

VIVE